Dylan Thomas

FIICELE REBECĂI

FACLA

DYLAN THOMAS

FIICELE REBECĂI

DYLAN THOMAS

FIICELE REBECĂI

Traducere, prefață
și notă biobibliografică
de
MARCEL POP-CORNIȘ

EDITURA FACLA
Timișoara, 1982

Dylan Thomas

Rebecca's Daughters

Triton Publishing Company Limited,
Great Britain, 1965

Toate drepturile asupra acestei versiuni
sînt rezervate Editurii „Facla"

DYLAN THOMAS, PROZATOR

Într-un eseu ironic, publicat cu trei ani înaintea morții sale, "How to be a Poet" („Cum să exiști ca poet", 1950), Dylan Thomas definea cu umor două specii de poeți apărute după primul război mondial, care au transformat poezia într-o ocupație lucrativă, scăpîndu-i de grija scrisului de mîine. Primul, poetul provincial, „eminamente liric", beneficiază de următorul portret :

„El are fie o înfățișare suptă, ca să nu zicem sfrijită, buze la fel de subțiri, senzuale și ispititoare ca ovipozitorul unei găini, o calviție încă din naștere, ochii mici și roșii din pricina lecturilor în franțuzește – o limbă pe care n-o pricepe – în vreo mansardă de provincie, o voce care-i scîrțîie ca ghiara unui chițcan pe-o foiță de staniol, nările transparente și răsuflarea îmbîcsită ; fie este fălcos și hirsut, cu pipa atîrnîndu-i între buze și nările pline de firicele de tutun, cu panorama Sussexului înecată în privirile încețoșate de băutură, costumul său scămoșat miro-

sind a toți ciinii pe care nu-i poate suferi, și cu o voce de terier de Airedale alfabetizat la un curs prin corespondență". [1]

Cariera sa socială este reprezentativă : „recrutat în Serviciul administrativ la o vîrstă la care mulți din tinerii noștri poeți aleargă acum spre Studiourile de radio, echivalentul modern al escapadei pe mare", tînărul poet înzestrat cu o ureche sensibilă la mișcările oculte de prin birouri, începe prin a scrie o poezie pentru revista Serviciului public ; o poezie despre natură, firește, în care adie mireasma „cîmpiilor, florilor, a subțiorilor de Triptolem, a grajdurilor, a rugurilor de frunze, a fînului". Poezia tînărului Cribbe (scrisă în maniera lui Crabbe) este mai apoi antologată în „Cimpoaie noi", recenzată laudativ (sub pseudonim) de criticul căreia îi fusese dealtfel dedicată. Poetașului, ferit de „exagerări moderniste", i se prevede un viitor strălucit. Editura „Știhul și Vremea" îi contractează o plachetă de versuri cu condiția ca să i se conceadă drepturi exclusive asupra următoarelor nouă . . . romane ale susnumitului. Tînărul Cribbe studiază atent vandabilitatea cărților de proză, și se decide să scrie romane senzaționale, „proletare", „intelectuale" (nedisimulat pornografice) și în cele din urmă trilogii. În culmea gloriei mai compune (la intervale mari) cîte un sonet banal, amintindu-și că poezia a fost „prima lui iubire".

---

[1] Dylan Thomas, *A Prospect of the Sea and Other Stories and Prose Writings*, edit. by Daniel Jones, London, J.M. Dent & Sons Ltd., 1975 (1955), p. 105.

Al doilea tip este cel al poetului „intelectual", școlit la colegiile potrivite, dar afectînd de la bun început melancolia existențială sau fronda. Primul său volum, „care s-ar putea intitula *Aspide și lăute*", e impregnat de nostalgia după o existență necunoscută, de melancolia lumii („căci a văzut odată lumea de pe fereastra unui tren : și i s-a părut ireală"), de o imagistică frivolă și exotică, de un modernism de „seră ușor cacofonă". În deceniul al treilea același poet va scrie un volum de poezii în ritmuri complicate, excentrice, însoțind pastelul cu o conștiință socială, argoul cu limbajul ideologizat ; iar în deceniul al patrulea o poezie „apocaliptică" cu metafore furate și clișee „amestecate în lapte stătut de măgăriță" sub titluri vizionare de tipul *Macrocosmos Vibrant* sau *Heliogabalus de Rusalii*. Poetul cu pricina va învăța să scrie și recenzii la cărți de poezie, avînd de grijă să nu irite nici-un poet cu stare „decît dacă are faima de cărpănos, dacă e mort sau plecat în America". [2] Ca răsplată, poetul va fi onorat cu titluri și sinecure precum conducerea unor reviste efemere de literatură.

„Cît privește poetul care scrie doar din plăcerea de-a scrie, căruia nu-i pasă prea mult de este publicat ori nu, și care poate răbda mizeria și nerecunoașterea publică în timpul vieții, nu putem afirma nimic pertinent la adresa sa. Nu e om de afaceri. Iar posteritatea nu-i rentabilă". [3]

---

[2] *Ibid.*, p. 110–114.

[3] *Ibid.*, p. 115.

Dylan Thomas aparține de drept acestei ultime categorii. Chiar dacă a recurs și el uneori la mijloace „extrapoetice" de persuadare a publicului, de susținere a operei sale : emisiuni radiofonice, conferințe și recitaluri, turnee epuizante în Statele Unite (unicul loc în lume unde, cum mărturisea el odată, „puteam juca rolul poetului fiind scutit de-a mai scrie și poezie" [4]), un histrionism și o vervă a improvizației care au alimentat numeroasele legende ale vieții sale. Dar poetul care a contribuit mai mult ca oricare contemporan la creșterea prestigiului public al poeziei, coborîndu-o în sala de spectacol, a rămas paradoxal o figură controversată a criticii. Dylan Thomas ilustrează înainte de toate paradoxul poetului dificil, „care s-a interesat mai puțin de accesibilitatea sa", stîrnind totuși o adeziune „mai largă și mai adîncă decît alți poeți scrupuloși cu știința sau neștiința cititorilor lor" [5] ; sau paradoxul „celei mai pure voci lirice a acestui veac", aparent spontană și capricioasă, controlată totuși de o conștiință poetică evoluată și o cultură remarcabilă, care a asimilat aproape toate experiențele poetice, de la cele biblice sau shakespeariene, la simbolismul și suprarealismul modern ; sau, în fine, paradoxul ultimului poet vizionar din lirica engleză redus prea adesea la sta-

[4] Dylan Thomas, *Selected Letters*, edit. by Constantine Fitzgibbon, London, 1966, p. 382.

[5] Michael Hamburger, *The Truth of Poetry. Tensions in Modern Poetry from Baudelaire to the 1960's*, Harmondsworth, Penguin Books Ltd., 1972, p. 203.

tutul unui „mare autor minor" [6], prizonier al cuvîntului și al complicatelor alchimii formale, căutînd sensul într-o „immense et raisonné dérèglement de tous les sens", cum ar fi spus Rimbaud. Există, de aceea, mai multe ipostazieri critice ale poetului, vădit contradictorii : un Dylan Thomas obscur și sibilin, turmentat de imagini (comparat uneori cu Hart Crane), un Dylan Thomas sumbru și elegiac, gotic și „apocaliptic", „minor" sau „imitativ", obsedat de cîteva teme existențiale, mereu aceleași (ciclul vieții și al morții, erosul, captivitatea în „insula de oase") ; dar mai ales un Dylan Thomas naiv și imatur, pretimpuriu sacrificat pe altarul vieții și al cuvintelor :

„Dylan Thomas a fost mai degrabă un poet minor, . . . deoarece moartea a învins în ființa lui asupra vieții. Și-a fost înconjurat de oameni care aplaudau moartea, nesocotind viața . . . Poate că dac-ar fi trăit într-o societate care să pună viața mai presus de moarte, Dylan Thomas care atît iubea poezia, vitalul ei creator, s-ar fi simțit îmbărbătat". [7]

Adevăratul Dylan Thomas eludează însă aceste formule și clișee critice, recîștigîndu-și (mai ales în studiile mai noi) dreptul de a figura alături de „un Keats, un Byron, un Yeats sau un Eliot" [8], remarcabil chiar și în erori,

---

[6] Vezi G.S. Frazer, *Dylan Thomas*, London, Longmans, Greene & Co., 1964, p. 65 ("Writers and Their Works", no. 90).

[7] Donald Hall, *Remembering Poets. Reminiscences and Opinions*, New York, Harper & Row Publishers, 1978, p. 29–30.

[8] Elder Olson, *The Poetry of Dylan Thomas*, the University of Chicago Press, 1965 (Phoenix Books).

„un artist conștient la care sensul se însoțește cu formă și ordine. Nici un alt poet englez modern nu a avut un simț mai subtil al formei și nu a construit strofe sau paragrafe poetice — tradiționale ori moderne — cu o artă mai perfidă". [9] Semnificativ, aceasta este și imaginea pe care și-a construit-o poetul în numeroasele sale texte explicative, scrisori, conferințe și eseuri radiofonice, articole cu caracter polemic precum cel din care am citat pe larg la început. Imaginea unui „artist al cuvîntului, scrupulos, conștient, incomod și perfid" :

„Recurg la toate procedeele posibile pentru a face poemele mele să evolueze în direcția dorită : trucuri vechi, trucuri noi, jocuri de cuvinte, cuvinte ‚telescopate', paradoxuri, aluzii, paranomasie, paragramă, catachreză, slang, rime asonante, rime vocalice, ritm variabil. Fiece procedeu existent în limbă îți stă la dispoziție. Poeții trebuie ... să se distreze din cînd în cînd ..." [10]

În același timp descoperim și imaginea unui poet cu o evoluție constantă, adesea surprinzătoare, contrazicînd ipostazele sale anterioare și ieșind din tiparele rigide ale unor curente literare. Articolul „Cum să existi ca poet" poate fi citit și ca o savuroasă istorie polemică a poeziei interbelice în cadrul căreia Dylan Thomas a ocupat o poziție solitară.

---

[9] David Daiches, "The Poetry of Dylan Thomas", în *Literary Essays*, London, 1956.

[10] Dylan Thomas, "Poetic Manifesto", citat în D.C. Perkins, *The World of Dylan Thomas*, Swansea, Celtic Educational Services, 1975, p. 52.

Începuturile poeziei lui Dylan Thomas se situează în apropierea imagismului eliotian, dar un imagism „dereglat" după principii suprarealiste, păstrat în zona contradicției active. Explicîndu-și metoda într-o scrisoare către Henry Treece, poetul refuza procedeul „mișcării concentrice în jurul unei imagini centrale", preferînd dinamica internă a asociației libere, a proliferării conflictuale de imagini :

„O poezie de-a mea are nevoie de o multitudine de imagini, centrul ei fiind constituit de această multitudine. Aștept să se nască o imagine ‚emoțională' în mine după care o controlez cu facultățile mele intelectuale și critice, făcînd-o să germineze o altă imagine, lăsînd ca aceasta s-o contrazică pe prima, apoi extrag din a treia imagine produsă de interacțiunea primelor două, o a patra imagine contradictorie, oferindu-le la toate libertatea, în limitele impuse de mine, de-a intra în conflict. Fiecare imagine conține în ea germenele propriei distrugeri și metoda mea dialectică, așa cum o înțeleg eu, e o permanentă alcătuire și surpare de imagini care purced dintr-o imagine centrală, ea însăși constructivă și destructivă în același timp . . . O imagine se naște și moare în cealaltă". [11]

O asemenea metodă depășește atît principiile imagismului, cît și cele ale suprarealismului, apropiindu-se de dialectica constructiv-deconstructivă a *textului* modern. „Suprealiștii", scria Dylan Thomas în *Note asupra artei poetice*, „vroiau să plonjeze în subconștient și să dezgroape imagini fără ajutorul rațiunii, așternîn-

[11] Citat în Elder Olson, *The Poetry of Dylan Thomas*, p. 35.

du-le la modul irațional și ilogic pe pînză sau hîrtie . . . Pentru ei haosul era formă și ordine", un principiu pe care „îl resping categoric . . . Una din artele poetului constă tocmai în a face accesibil și a articula materialul extras din sursele subconștiente ; un țel major al intelectului este acela de a *selecta* din masa amorfă de imagini subconștiente pe acelea care îi slujesc intențiile creatoare" [12]. Or poezia lui Dylan Thomas, așa cum o definea poetul încă în 1934, a fost de la început o permanentă aspirație spre o nouă ordine conceptuală și formală, „mărturia unei sforțări personale dinspre întuneric spre o undă de lumină". De aceea ni se pare abuzivă identificarea poeziei lui cu tendințe la modă în epocă, unele (precum „mișcarea apocaliptică") copios ironizate de autor.

Textele confesive și teoretice ale poetului scot în evidență și un aspect *înnoitor, original,* al poeticii sale, ieșită din cadrele liricii interbelice, anticipînd „revoluția orală" din lirica contemporană. Urmînd buna tradiție a retoricii galeze, dar mai ales exemplul mentorilor săi, John Donne, Blake sau Keats, Dylan Thomas accentuează virtuțile auditive, senzoriale și afective ale cuvintelor, exuberanța ritmurilor. Într-o scrisoare către Pamela Hansford Johnson, poetul dezvoltă următoarea teorie, plecînd de la un citat din Donne :

„Toate gîndurile și acțiunile emană din trup. De aceea descrierea gîndului și a acțiunii – oricît de ab-

[12] Dylan Thomas, "Notes on the Art of Poetry" (1951), în James Scully, ed., *Modern Poets on Modern Poetry*, Glasgow, Fontana/ Collins, 1977, p. 201.

stracte – pot deveni sugestive prin apelul la nivelul fizic. Fiecare idee, intuitivă sau abstractă, poate fi tradusă în limbajul trupului, al cărnii, tegumentelor, sîngelui, tendoanelor, venelor, glandelor, organelor, celulelor sau simțurilor sale" [13].

• Ceea ce înseamnă nu doar filtrarea sensului poetic prin organic (adesea visceral), ci și descoperirea forței „naturale" a limbajului însuși, a realității *perceptibile, autonome* a cuvîntului. Citim astfel în „Note asupra artei poetice" :

„Doresc să tratez cuvintele precum un meșter tratează lemnul sau piatra, să le despic, sculptez, mulez, să le încovoi, șlefuiesc și ordonez în modele, secvențe, sculpturi, fugi muzicale exprimînd vreun impuls liric, vreo îndoială sau certitudine spirituală, vreun adevăr vag întrezărit pe care trebuie să-l deslușesc". [14]

Puțini poeți ai acestui veac au atins un asemenea nivel al conștiinței limbajului ca Dylan Thomas, puțini au reușit să restituie cuvîntului poetic, pîndit de atîtea „terorisme" și clișee verbale, forța sa sugestivă și incantatorie. Sintaxa poetică complicată, experimentele prozodice dificile (ciclul *Viziune și rugă*, ori poezii ca *Prolog*, *Dialogul rugăciunii*, *Morți și intrări*, din păcate traduse insuficient de atent la noi [15]), proliferarea impresionantă de metafore, toate converg spre

---

[13] *Selected Letters of Dylan Thomas* (ed. by Constantine Fitzgibbon) p. 48.

[14] "Notes on the Art of Poetry", in James Scully, ed., *Modern Poets on Modern Poetry*, p. 196–197.

[15] Vezi Dylan Thomas, *Viziune și rugă*, trad. C. Abăluță și Șt. Stoenescu, Edit. Univers, București, 1970.

revitalizarea limbajului, a cărui calitate esențială rămîne pentru poet forma sonoră, *oralitatea*. „Cuvintelor cunoscute le cresc aripi ; litera tipărită încolțește și înmugurește ; vocea descoperă urechea poetului ; se adeverește că poemul din pagină e doar jumătate de poem" [16], că el trebuie tratat ca un *scenariu* pentru o viitoare interpretare care să-l actualizeze și în același timp să se constituie în critica lui. Chiar dacă, cum mărturisește poetul în altă parte, „tot ce poate nădăjdui să realizeze cititorul propriilor lui poezii, este să-și reactiveze în memorie impulsurile sale originale, adîncind, poate, fie și pentru o clipă, înțelesul intim al cuvintelor înșirate pe pagină". [17] Dylan Thomas, înzestrat cu o voce și un talent interpretativ ieșite din comun, și-a argumentat convingător propria-i teorie. În același timp s-a străduit să atenueze distincțiile între genurile literare, amestecînd (contrar unei opinii critice care s-a încăpățînat să-l vadă ca poet eminamente liric) *epicul* și *dramaticul* în structurile sale lirice, pînă la acea sinteză elocventă, „drama pentru voci" *Under Milk Wood (La umbra pădurii de lapte,* 1954).

Așadar poezia și proza lui Dylan Thomas sînt mai intim legate decît s-ar părea la primă vedere, izvorînd din același spirit inventiv, iubitor de retorică, melodramă, paradox, joc verbal adesea mistificant, din aceeași privire senin-nostalgică

---

[16] "The English Festival of Spoken Poetry", în Dylan Thomas, *Quite Early One Morning* (broadcasts), London, J. M. Dent & Sons Ltd., 1974 (1954), p. 126.

[17] "On Reading One's Own Poems", *Ibidem*, p. 131.

aruncată trecutului. Dealtfel într-o definiție mai veche, Dylan Thomas descria poezia ca „o mișcare ritmică, inevitabil narativă, dinspre o orbire împovărată de veșminte, spre o viziune nudă a cărei intensitate depinde de calitatea efortului investit în procesul creației". [18] Prin *narațiune*, printr-un fir epic, poezia cîștigă în luciditate. De aceea nu vom considera proza lui Dylan Thomas „o parte minoră a operei sale, reprezentîndu-l pe Thomas în postură de histrion /'entertainer'/, și nu de poet dedicat", un refugiu temporar din fața constrîngerilor epuizante ale vocației sale. [19] În multe privințe această proză desăvîrșește profilul poetului, fiind adesea metaforică, impresionistă, rememorativă, bogată în eufonii, aliterații, serii adjectivale, cataloage de imagini, sunete, mirosuri, în viziuni fulgurante scoase la lumină fără o ordine aparentă, după o metodă pe care scriitorul o numește a bulgărelui de zăpadă („mîinile mi se cufundă în acea sferă albă ca lîna, cu glas de clopot" pentru a „scoate la iveală tot ce s-o găsi" [20]). În același timp, însă, proza evidențiază și alte laturi ale personalității lui Dylan Thomas, puse în umbră de poezie : un evoluat simț al umorului, comediei și parodiei („Vreau să găsesc rîsul sănătos în cărți, imaginea, mirosul și *sunetul* hohotelor de rîs" [21]) ; o

---

[18] Citat în Constantine Fitzgibbon, *The Life of Dylan Thomas*, Boston, 1965, p. 142.

[19] Așa cum face bunăoară G. S. Frazer în *Dylan Thomas*, p. 10.

[20] „Memories of Christmas", in Dylan Thomas, *Quite Early One Morning*, p. 22, 21.

[21] „A Dearth of Comic Writers", *Ibidem*, p. 125.

vervă polemică și o conștiință teoretică rafinată ; și nu rareori o conștiință civică nonconformistă, un Dylan Thomas mai galez decît în poezii, ferm în atitudinile sale sociale și politice, dezmințind legenda poetului retractil, solipsist.

Încă în reportajele scrise în tinerețe pentru o gazetă locală, dar mai ales în numeroasele scrisori adresate lui Trevor Hughes, Pamela Hansford Johnson, Vernon Watkins etc., se conturează o fascinantă narațiune a Wales-ului contemporan, cu peisajele, moravurile, tipologia umană, micile sau marile lui evenimente cotidiene. Aceste texte anticipează metoda „reportajului iluminat", cum o numește Thomas într-o scrisoare, cu referire la culegerea de povestiri autobiografice, *Portret al artistului ca tînăr cîine*, transfigurînd și metaforizînd („I am a Symbol Simon", glumea odată poetul), dar păstrînd în permanență o privire deschisă spre spectacolul caleidoscopic al realității, spre un Swansea pitoresc în tradiții, dar mizer în anii crizei economice. Mai multe scrisori și articole teoretizează explicit relația între scriitorul de talent și materialul său național, *tema galeză* :

„Numai un scriitor mare poate conferi acestei țări absurde, bogată în cîmpii verzi, hornuri de casă, pitoresc și boală, sate mîndre și orașe sufocate de fum, întreaga-i semnificație și recunoaștere". [22]

Sau reproșează contemporanilor ignorarea tradițiilor culturale ale acestui spațiu, a bogatului

---

[22] „A Modern Poet of Gower : Anglo-Welsh Bards", *Herald of Wales*, 25 iun. 1932, citat în John Ackerman, *Welsh Dylan*, 1979, p. 15.

fond de legende și mitologie celtă. Disprețuind specia „poetului crescut pe lîngă gard, holbîndu-se placid peste uluci, cugetînd la fragilitatea vieții, iarba verde și inepția propriei sale gîndiri", [23] Dylan Thomas preferă să se numere printre tinerii intelectuali, „ultimii nonconformiști ai acelei epoci" care visează o „renaștere a spiritului galez". *Grupul de la Swansea*, constituit la începutul deceniului trei, petrece ceasuri memorabile discutînd despre poezie, artă, politică, religie, Einstein, Stravinsky, Greta Garbo, moarte, dar mai ales despre „cum Dan Jones avea să compună cea mai impresionantă simfonie, Fred Janes să picteze pictura cea mai meticuloasă, Vernon Watkins și Dylan Thomas să scrie poemele cele mai înflăcărate". [24] Dar în același timp Thomas a respins accentele naționaliste ale unor contemporani, a continuat să scrie în limba engleză (și nu doar pentru că această limbă avea „valoare comercială" – dealtfel nici nu cunoștea limba velșă –), apreciind mai tîrziu că succesele unor poeți galezi în limba engleză se datorează talentului, și nu apartenenței lor etnice : „Ceea ce contează este calitatea poeziei, scrisă în limba care îi este cea mai apropiată poetului, iar nu continentul, țara, insula, rasa, clasa ori simpatiile lui politice". [25]

Portrait of the Artist as a Young Dog (Portret al artistului ca tînăr cîine, 1940) continuă aceeași

---

[23] *Ibidem*, p. 14.

[24] „Return Journey", in Dylan Thomas, *Quite Early One Morning*, p. 82.

[25] „Welsh Poets", *Ibidem*, p. 139.

temă, fiind în intenție „povestiri din biografia unui provincial . . . Toate descriu viața din Swansea : cîrciumele, cluburile, sălile de biliard, promenadele, adolescența și nopțile de mahala, prieteniile, pasiunile și umilințele". [26] Modele se întrevăd destul de limpede încă din titlu. „Nu neg — mărturisea scriitorul în 'Note asupra artei poetice' — că în concepția lor unele din povestirile mele din *Portret* vor fi datorat cîte ceva povestirilor lui Joyce din *Dubliners*. Dar, în fond, *Dubliners* a fost o operă de pionierat în domeniul prozei scurte, astfel că nici-un prozator mai apoi nu a putut să nu profite, cît de puțin, de pe urma lor". [27] În acest caz fronda adolescentină, caracteristică și eroului joycean, înclinația spre solitudine dar și o curiozitate uneori morbidă, fac din personajul central, parțial autobiografic, un picaro modern prin acea „Mecca galeză", portul Swansea. Reconstituirea ambianței e exactă, pe alocuri ușor nostalgică, amestecînd patosul descripției cu umorul.

Tonul acestor povestiri în care autorul pare să fi redescoperit posibilitățile comediei (același ton îl reîntîlnim și în cîteva povestiri din ultima perioadă, ca *Urmăritorii* sau *O întîmplare*, excelente crochiuri din existența comic-patetică a provinciei galeze), contrastează în chip evident cu atmosfera sumbră, gotică, din *The Map of Love* (*Harta iubirii*, 1939), o stranie colecție de „pièces noires" care avea să intereseze (prin datele ei

---

[26] *Selected Letters of Dylan Thomas*, p. 240.

[27] „Notes on the Art of Poetry", in James Scully, ed., *Modern Poets on Modern Poetry*, p. 199.

superficiale), pe neoromanticii, suprarealiștii sau poeții „noului apocalips" din anii războiului. Dar dincolo de aspectul lor senzațional, ori de tehnicile suprarealiste utilizate, prozele și poeziile acestui volum impresionează prin știința construcției, prin subtilitatea experimentului verbal, a frazării și ritmării, prin complexitatea structurilor simbolice sau alegorice, contrazicînd astfel premisele suprarealiste (mai tîrziu, în „Cum să exiști ca poet", Dylan Thomas avea să ironizeze pe practicanții incoerenței verbale, credincioși dictonului : „calea spre poeziei trece prin voință și delir").

Așa, spre exemplu, proza titulară a acestui volum descrie, în forme metaforice complexe, o explorare inițiatică (la vîrsta adolescenței) a teritoriului erotic. Cartografierea acestui teritoriu îmbină o simbolică vag freudiană cu datele unui spațiu geografic bine reconstituit, plasat pe valea rîului Idris. În alte povestiri un spațiu similar, valea Jarvis împresurată de dealuri, este învestit cu funcții arhetipale, ca vatră inițiatică a lumii în care se săvîrșesc ciudate ritualuri ale vieții și morții. În *Musafirul* ea devine o alegorică vale a plîngerii și descompunerii, în *Inamicii* centrul „universului tumultuos" în care se încrucișează două generații și două atitudini existențiale (reprezentate de familia Owen, primitivă, vitală, adulatoare a forțelor întunericului, și bătrînul preot Davis, rătăcit aici dintr-o lume a aparentelor armonii) ; în *Copacul*, dar mai ales *Șoarecele și femeia*, un iluzoriu paradis terestru pentru judecata naivă a unui copil, unui idiot peripatetic sau a unui nebun care reactualizează aici, într-o

variantă fantastă, legenda lui Pigmalion. În fine *Grădinile* este o veritabilă alegorie a *transfigurării poetice*, a explorării unei lumi de cuvinte şi imagini care împrumută în acelaşi timp forma palpabilă a geografiei galeze [28].

Călătoria poetului Marlais (coincidenţă semnificativă de nume cu al doilea prenume al scriitorului) în căutarea spaţiului arhetipal al imaginaţiei sale, croit însă pe un spaţiu real, recognoscibil, se încheie simbolic în ampla „dramă pentru voci" *La umbra pădurii de lapte*. Dealtminteri în povestirea *Grădinile* există o menţiune directă a „cărţii negre din Llareggub", posibil subtitlu al acestei ultime naraţiuni dramatice. Llareggub, nume cu rezonanţe velşe, este de fapt anagrama expresiei „bugger all" („sodomiţi cu toţii"), subliniind de la început registrul ironic în care a fost concepută cronica vorbită a unei zile din viaţa unui orăşel galez (probabil Laugharne unde scriitorul şi-a petrecut ultimii ani din viaţă). Şi titlul are implicaţii ironice, amestecînd conotaţiile cosmice, celeste (de paradis terestru, sub zodia Căii lactee) cu cele lumeşti, erotice şi păgîne [29]. Llareggub este populat de indivizi excentrici, pătimaşi, stranii în purtările lor (domnul Edwards, negustorul de postavuri, şi domnişoara Price, cusătoreasa, îşi scriu zilnic epistole amoroase, fără să fi încercat vreodată a se întîlni ; domnul Pugh, învăţătorul, cicălit interminabil de

---

[28] Aceste povestiri au fost republicate, împreună cu alte proze, în vol. *A Prospect of the Sea and Other Stories* (1955).

[29] Vezi în acest sens şi John Ackerman, *Welsh Dylan*, p. 107–108, 110.

soția sa, se delectează cu imaginare planuri de răzbunare ; alte personaje își împart iubirea între două soții sau doi amanți, ori conspiră la reformarea moravurilor locale). Dar dincolo de anecdotica burlescă, intenționat caricaturală, există o anumită gravitate, o viziune de ansamblu care plasează întîmplarea, trivialul, într-o perspectivă metafizică. *La umbra pădurii de lapte* poate fi citit nu doar ca o savuroasă (uneori crudă) comedie de moravuri, ci și ca o elegie a vieții irosite, fragile, stranii, consumată într-un stupor uman cum este Llareggub.

La umbra pădurii de lapte reține atenția și prin caracterul novator al formei, un interesant experiment literar, adaptat nevoilor radiofonice. În locul tradiționalei succesiuni de momente epice, al unei intrigi dramatice clar conturate, Dylan Thomas a preferat un *montaj de voci* care se succed într-o regie subtilă, controlată îndeosebi de cele două puncte de vedere, al preotului Eli Jenkins, menit „nu să judece ori să condamne, ci să explice și să facă să ni se pară totul straniu de simplu" [30], și cel al bătrînului căpitan de mare, pătimaș și neostoit chiar și în moarte. Aventura vocilor e dublată și de aventura limbajului care conferă acestei drame evidente virtuți poetice.

Dylan Thomas, mai mulți ani scenarist și colaborator al rețelei B.B.C. (mai ales secția galeză), experimentase între timp și alte tipuri de expresie radiofonică : monologul confesiv, dialogul imaginar, reportajul afectiv. Volumul *Quite*

---

[30] *Selected Letters of Dylan Thomas*, p. 365.

Early One Morning (Devreme într-o dimineață, 1954) grupează scenariile radiofonice ale autorului pe două categorii : scenariile literare și eseurile cu caracter didactic. În prima categorie memorabile rămîn cele două „Aduceri aminte din copilărie", evocînd orașul natal, Swansea, „un tîrg urît și atrăgător (sau cel puțin așa mi se părea mie), tîrîndu-se pe brînci, lăbărțîndu-se, întinzîndu-se în mahalale, în dezordine, cu mahalale, dar și cu cartiere elegante pe lîngă plaja splendid arcuită" [31], sau alte texte similare ca „Devreme într-o dimineață", „Amintiri de Crăciun", „Călătoria de întoarcere", ce restituie peisajul copilăriei cu un anumit patos (de vreme ce acest peisaj s-a risipit de mult, atins și de ravagiile războiului), în notații fulgurante. Căci „amintirile din copilărie nu au o ordine ; dín toate acele cîrduri multicolore și îmbălsămate de pești care zvîcnesc în adîncuri în momentul amintirii, unul sau doi țîșnesc fără veste din apele răsculate în aerul prezentului : *pești zburători* fără de moarte" [32].

Surprinzător, aceeași metodă a rememorării afective este utilizată (cel puțin parțial) și în romanul de față. *Rebecca's Daughters (Fiicele Rebecăi*, publicat pentru prima dată în 1965) reanimă un cadru istoric precis, plasat la mijlocul veacului trecut, adesea cu mijloacele autobiografiei. Acțiunea imaginară a romanului se desfășoară într-un posibil „ținut al memoriei", comi-

---

[31] „Reminiscences of Childhood", in *Quite Early One Morning*, p. 1.

[32] *Ibidem*, p. 6.

tatul Pembroke, situat în vecinătatea ultimei localități de reședință a scriitorului, Laugharne. „Atmosferizarea" acestui teritoriu, probabil puțin schimbat în decursul unui secol, se face în scurte secvențe sau notații descriptive (adecvate tehnicii cinematografice a narațiunii) ce par desprinse din prozele de evocare ale lui Dylan Thomas. Laitmotivul zăpezii (sau ploii) perpetue în Wales e frecvent și în volumul *Devreme într-o dimineață* : „Ningea. Întotdeauna ningea de Crăciun ; în amintirea mea decembrie e alb ca o Laponie, deși fără reni. Dar cel puțin erau pisici". [33] Sau în povestirile din *A Prospect of the Sea (Orizontul mării)* : „Zăpada de atunci nu era la fel. Zăpada noastră nu era doar cernută din hîrdaie albe ca varul, din cer, presupun că emana și din pămînt, curgea și ne potopea din brațele și trunchiurile copacilor ; zăpada creștea peste noapte pe acoperișurile caselor ca un mușchi dalb și pur, se întindea ca firișoarele de iederă pe pereți, și se așeza pe poștașul care tocmai deschidea poarta, ca un viscol mut de ilustrate albe, rupte în bucăți". [34] Numeroasele scene petrecute în intimitatea conacului Pentre ori a Vilei Sarn par și ele a fi desprinse din narațiunile domestice ale lui Dylan Thomas, populate de o armată întreagă de unchi și mătuși excentrice, păzitori ai unor vechi și stranii ritualuri de familie.

Dar *Fiicele Rebecăi* se apropie totuși de formula romanului istoric, asezonat cu o intrigă dinamică și cîteva procedee ale literaturii de aven-

---

[33] *Quite Early One Morning*, p. 22.

[34] *A Prospect of the Sea*, p. 97–98.

turi, utilizate însă cu o vervă comică care plasează cartea în vecinătatea parodiei. Privirea spre trecut, deși uneori nostalgică sau critică, își păstrează umorul. Pentru Dylan Thomas, istoria nu înseamnă neapărat un trecut condamnat, ca pentru concetățeanul său R. S. Thomas care putea să scrie :

„Nu există prezent în Țara Galilor,
Și nici viitor ;
N-ai să afli decît trecutul,
Fragil de atîtea relicve,
Fortărețe și castele mușcate de vint,
Cu duhuri mincinoase . . ." [35]

Dimpotrivă, Dylan Thomas afirmase într-un eseu radiofonic că literatura nu e scrisă niciodată la timpul trecut : „Memoria, la toate timpurile, poate privi spre viitor, poate să avertizeze, să admonesteze" [36]. În *Fiicele Rebecăi* plonjarea în trecut se face nu doar în căutarea divertismentului, ci și a unei morale. De aceea momentul evocat este anul 1843, situat într-o epocă de agitație socială și reformism menit s-o preîntîmpine. Sub presiunea revoltelor țărănești și a unei întregi campanii împotriva protecționismului, purtată cu cele mai diverse mijloace, guvernul conservator al lui Sir Robert Peel a fost obligat în cele din urmă să reducă sau să revoce tariful vamal la o serie de produse, încurajînd liberul schimb. Narațiunea lui Dylan Thomas reconstituie aceste aspecte convingător, dar le privește cu filozofie și umor, în-

[35] „Welsh Landscape", în A. Alvarez, ed., *The New Poetry*, Harmondsworth, Penguin Books, 1962, p. 79.

[36] „Three Poems", în *Quite Early One Morning*, p. 157.

sistînd asupra fabulei umane, a confruntării de temperamente și principii. În centru ei se află nu „duhuri mincinoase" sau personaje-schemă, distribuite după principii maniheiste, ci o galerie memorabilă de tipuri umane, de „excentrici" coborîți parcă din Llareggub (lordul Sarn, Sir Henry, Mr. Pugh, Mordecai Thomas, William Evans etc.). Dincolo de confruntarea socială, există și o subtilă confruntare temperamentală și afectivă între englezi și galezi (pătimași, vicleni, candizi), bărbați și femei, stăpîni și slugi. Suspensul erotic între Rhiannon și Anthony (o variantă senină a dramaticei relații din *Musafirul*, pusă acolo sub semnul morții ineluctabile) are ceva din simplitatea și ingenuitatea marilor povești de dragoste.

Fiicele Rebecăi este ilustrarea cea mai izbutită a tentativelor lui Dylan Thomas de a crea în anii 1940 un „roman cinematografic", un scenariu complet „gata pentru a fi filmat, care să-i dea cititorului obișnuit impresia vizuală a filmului în cuvinte și care să poată fi publicat ca o nouă formă literară" [37]. Cum arată regizorul J. Maclaren Ross, cu care autorul colaborase la scrierea mai multor asemenea scenarii, existau unele dificultăți tehnice de rezolvat : textul narațiunii cinematografice nu putea fi încărcat cu prea multe indicații tehnice privind operațiile camerei de filmat (dealtfel acestea au fost parțial omise de editorul romanului) ; pe de altă parte exista ris-

[37] J. Maclaren Ross, *Memoirs of the Forties*, citat în *Prefața* editorului la Dylan Thomas, *Rebecca's Daughters*, London, Triton Publishing Comp., 1965.

cul de a se pierde efectele dramatice ale unor procedee strict filmice ca de pildă *prim-planurile.* Dylan Thomas a „epicizat" însă multe din aceste procedee, găsindu-le echivalente în sfera limbajului. Cartea este o excelentă demonstrație de virtuozitate tehnică, alternînd scenele de ansamblu cu plan-detaliile, narațiunea „á ralenti", cu succesiunea rapidă de secvențe, montajul de replici cu pantomima, episoadele dramatice cu intermezzoul comic. Intriga propriu-zisă conține toate elementele verificate ale genului, uneori utilizate parodic : travestiul, conspirația, dubla identitate, urmărirea, aventura nocturnă, suspensul dramatic (prelungit de noi în versiunea tradusă), conduse cu abilitate și umor spre un „happy ending". Asemenea experimente în proză divulgă o față neașteptată a personalității lui Dylan Thomas, mereu surprinzător chiar și dincolo de teritoriul poeziei „pure", în opere ce nu reprezintă o simplă vacanță de poet.

MARCEL POP-CORNIȘ

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

1914, 27 oct., se naşte la Swansea (Ţara Galilor) Dylan Marlais Thomas. Mai tîrziu, într-o scrisoare, poetul indică ca sursă a primului său nume celebra colecţie de povestiri mitologice velşe, din veacul al XIV-lea, *Mabinogion*. Al doilea prenume evocă pseudonimul literar (Gwilym Marles) purtat de predecesorul său pe linie paternă, poetul William Thomas. Tatăl scriitorului, D. J. Thomas, absolvent al colegiului universitar din Aberystwyth, era un bun cunoscător al literaturii engleze, mama sa descendenta unei familii de fermieri din provincia Carmarthen.

1925, sept., Dylan se înscrie la şcoala secundară din Swansea unde tatăl său funcţiona ca profesor de limba engleză. Fără să dovedească înclinaţii deosebite pentru studiu, Dylan citeşte literatură cu pasiunea moştenită de la tatăl său, scrie primele poezii şi editează revista şcolii.

1931, părăseşte şcoala şi începe să lucreze ca reporter la gazeta locală "South Wales Daily Post". Privitor la ambiţiile sale de viitor, mama poetului îşi aminteşte următoarea conversaţie cu fiul ei : „I-am spus, 'Ştii, ar trebui să-ncerci să te înscrii la universitate, altfel ce-ai să ajungi ? Un fel de Keats, ori şi mai rău !' El m-a privit cu seriozitate şi mi-a răspuns : 'O s-ajung un poet la fel de bun ca şi Keats, dacă nu mai bun'" (dintr-un interviu publicat în 1956).

1934, 22 aprilie. Profeția începe să se împlinească : Dylan este premiat pentru poeziile publicate în revista „Sunday Referee" (în „Colțul poetului"). Ca recompensă i se publică prima plachetă, *18 Poems (18 poeme,* 18 dec. 1934). Cuprinzînd numeroase piese antologice, volumul se bucură de succes, impresionînd prin originalitatea viziunii imagistice. Tot acum Dylan face prima călătorie la Londra, în căutarea unor noi orizonturi culturale, dar revine adesea la Swansea pentru a se alătura grupului de tineri intelectuali veleși, animatori ai unei renașteri artistice în Țara Galilor.

1936, 11 sept., i se publică a doua plachetă de poezii, *Twenty-Five Poems (Douăzeci și cinci de poeme).* Ea dezvoltă aceleași teme existențiale (eros și thanatos, izolarea ființei și participarea la ciclurile cosmice etc.), alcătuind un fel de autobiografie spirituală a poetului. Dylan Thomas continuă să facă dese escapade la Londra, absorbit de viața boemă a metropolei, înconjurat de prieteni celebri (Henry Moore, Edwin Muir, William Empson sau Wyndham Lewis).

1937, 11 iulie, se căsătorește cu Caitlin Macnamara, întîlnită în peregrinările sale boeme prin Soho. Căsătoria lor, deși rulul liniștea și echilibrul necesar, mai ales după mutamereu tulburată de greutăți materiale, îi procură scriitorea în pitoreasca localitate galeză Laugharne (în 1938).

1939, ianuarie, se naște primul fiu al poetului, Llewellyn.

1939, 24 august, îi apare volumul *The Map of Love (Harta iubirii),* conținînd poezii vizionare și proze suprarealiste, de factură neobișnuită. Ca și cel de al doilea volum de poezii, această carte stîrnește reacții contradictorii, fiind criticată pentru extravaganța și ermetismul imaginii, dar și imitată de mai tinerii săi confrați. Într-un studiu critic mai nou, *The Craft and Art of Dylan Thomas,* William T. Moynihan delimitează clar trei perioade în evoluția poetului : o primă perioadă (1925–1935) a poeziei intens lirice, lim-

pezi, o a doua (1936–1938) a poeziei obscure și o ultimă perioadă (1939–1953) a maturizării viziunii și decantării treptate a expresiei.

1940, 4 aprilie, publică culegerea de povestiri autobiografice *Portrait of the Artist as a Young Dog (Portret al artistului ca tînăr ciine).* Din cauza dificultăților materiale, părăsește din nou Țara Galilor, stabilindu-se la Londra împreună cu familia, lucrînd ca scenarist la mai multe filme documentare despre epoca războiului.

1943, martie, se naște fiica sa Aeronwy. În același an începe colaborarea cu posturile B.B.C.

1944–1945, în timpul verilor se retrage într-o căsuță din localitatea galeză New Quay, evocată în mai multe poezii și proze.

1946, 7 februarie, îi apare volumul *Deaths and Entrances (Morți și intrări),* conținînd o poezie vaticinară, complexă, cu numeroase referințe mitic-simbolice și ritmuri incantatorii, amintind deopotrivă de Donne și de Keats, de Blake și de Yeats. Prin publicarea acestui volum „a devenit clar că micul geniu precoce, ambițios și obscur... s-a transformat într-un artist matur și grav, dovedind (cel mai adesea) un control perfect al ritmurilor, imaginii și cuvîntului" (Thomas Henry Jones).

1946–1949, locuiește în apropiere de Oxford, colaborînd intens cu posturile B.B.C. Întreprinde o călătorie în Italia și una la Praga.

1949, se întoarce în Wales, stabilindu-se în pitoreasca „Casă a bărcilor" din Laugharne, cu debarcader și vedere la mare, în care rămîne pînă la sfîrșitul vieții. În același an se naște fiul său Colm.

1950, acceptă (din motive financiare) să facă un turneu în Statele Unite, supunîndu-se ordaliilor unor interminabile circuite de „prelegeri" și „recitări". Descrie ironic frenezia adula-

toare a „vulturilor culturii" din universitățile americane, într-un eseu radiofonic intitulat *O vizită în America* (transmis, stranie coincidență, chiar în ziua morții sale în timpul ultimului turneu american).

1952, 10 nov., apare volumul retrospectiv *Collected Poems* care îl consacră drept cel mai mare poet englez în viață, un autor liric cu o voce inconfundabilă și o viziune înnoitoare (vezi, printre altele, recenzia poetei Edith Sitwell din "New York Herald Tribune"). În același an întreprinde un nou turneu extenuant în Statele Unite. Scrie poezie puțină (preferă proza, din rațiuni financiare, decantînd îndelung fiecare vers, și încearcă să învețe, ca odinioară Yeats, să îmbătrînească ca poet.

1952, 15 dec., moare părintele său. Evenimentul îl afectează profund, inspirîndu-i cîteva elegii antologice (vezi mai ales „Ușor în noaptea asta bună să nu pleci").

1953, 9 nov., poetul se stinge dramatic într-un spital new-yorkez, în timpul celui de al patrulea turneu american, întreprins în pofida avertismentelor medicale. De cîteva zile împlinise vîrsta de 39 de ani. Este transportat în Anglia și înmormîntat simplu la Laughame. În parcul Cwmdonkin din Swansea, care i-a inspirat celebra poemă *Cocoșatul din parc*, s-a așezat o placă cu o inscripție din nu mai puțin celebra *Fern Hill* : „O, eram tînăr și liber în harul visteriilor sale,/ Timpul mă-nlănțuia crud și murind/ Și totuși cîntam în lanțuri ca marea..." (trad. A. E. Baconsky).

1954, începe cariera postumă a poetului prin publicarea excelentei drame în proză și versuri *Under Milk Wood (La umbra pădurii de lapte).* În același an apare un volum înmănunchind principalele contribuții radiofonice ale scriitorului, *Quite Early One Morning* (Devreme într-o *dimineață).*

1955, se publică volumul de povestiri *A Prospect of the Sea (Orizontul mării),* reluînd parțial prozele din *Harta iubirii,* completate cu altele preluate din reviste. Popularitatea

lui Dylan Thomas atinge apogeul : el inspiră mai multe generații și mișcări poetice, de la suprarealiștii postbelici, la „generația Beat". Pictori de talent îi ilustrează poemele, în Țara Galilor se consacră o nouă școală critică în subtile exegeze asupra poetului, iar cîntărețul Robert Zimmerman devine celebru sub pseudonimul de Bob Dylan.

1965, e descoperită o nouă operă, romanul „cinematografic" *Rebecca's Daughters*, curînd transpus pe ecrane cu o distribuție internațională.

1970, C. Abăluță și Șt. Stoenescu publică la Editura Univers volumul de tălmăciri din poezia lui Dylan Thomas, *Viziune și rugă*. Au mai tradus din poezia marelui poet galez Petre Stoica, Margareta Sterian, A. E. Baconsky etc., ultimul și autorul acestui sugestiv portret al poetului : „Că era un mare poet, e incontestabil — dar gloria lui abruptă și explozivă se datora, ca și în cazul lui Serghei Esenin, farmecului și rezonanței deosebite pe care o trezeau în epocă zigzagurile lui biografice proiectate pe un ecran legendar. Poetul avea demonul insolitului și viața lui... era un spectacol generos, care captivase mediile literare și chiar sfera mai largă a publicului profan. Totul era striat de sclipirile unei inteligențe remarcabile și autentificat de spontaneitatea cea mai dezarmantă..." *(Panorama poeziei universale contemporane).*

M. P. C.

Potop de ploaie pe un vînt dezlănțuit. Amurg de iarnă. Pretutindeni doar pînzele sfîșiate și călătoare ale ploii și litaniile vîntului.

Apoi, prin ploaie și vînt, vine un zvon de copite și uruit de roți, și un cupeu țîșnește prin fața ochilor, înghițit de amurgul răzvrătit. De aproape îl vedem ca o nălucă ce scîrțîie din toate mădularele, apoi a pierit.

Îl zărim din nou, prin ploaie, venind pe un drum de țară brăzdat de făgașe umplute cu apă și străjuit de ambele părți de copaci golași, agitați bezmetic. Ramuri rupte lovesc în lemnăria și geamurile cupeului ce gonește înainte, cu caii șiroind de apă și scoțînd aburi pe nări în aerul rece al înserării. Copitele lor ridică valuri de glod.

Cupeul o cotește scurt pe drumul îngust. Și de pe capra vizitiului ni se înfățișează o altă bucată de drum desfundat de ploaie, legănîndu-se și săltînd primejdios. Iar ceva mai departe un indicator la răscrucea a două drumuri.

Lîngă stîlpul indicator așteaptă încremenită silueta unui om cu pălăria trasă peste urechi și man-

taua încheiată pînă sus, o nălucă sumbră, șiroind de apă, cu poalele mantalei fluturîndu-i în jurul trupului. El păşeşte spre mijlocul drumului cu mîna ridicată.

Îl vedem acum de pe capra vizitiului, peste spinările ude ale cailor. Mîinile înmănuşate, leoarcă de apă, ale vizitiului trag vajnic hăţurile. Cupeul se opreşte.

Unul din cele două drumuri ce se despart aici pare destul de neted, celălalt nu-i decît un drumeag plin de glod şi hîrtoape. Pe braţul indicatorului întors spre drumul desfundat stă scris : PEMBROKE.

Omul în manta se apropie, înotînd prin bălţile de apă, de geamul lateral al cupeului, îşi lipeşte obrazul de el şi se holbează prin sticla aburită de apă. De cealaltă parte se întrevede figura lui Anthony Raine care coboară fereastra. E un tînăr chipeş, îmbrăcat în uniforma stacojie de ofiţer de la 1843.

Privind acum din interiorul cupeului, pe lîngă profilul lui Anthony, descoperim faţa bărbatului în manta. E Sir Henry Price-Parry. Sir Henry se străduie să acopere cu vocea sa răguşită vîntul şi ploaia :

– Seara bună, domnule...

– Ba nu. O seară oribilă, domnule. Ca să ne exprimăm exact. Aşteptaţi cumva poştalionul ?

– Dacă-l aştept ? Tînjesc după el, ca să mă exprim exact. Stau aici de la trei. Şi-s ud pînă-n măduva oaselor.

– O să mai aveţi de-aşteptat pînă la miezul nopţii. L-am lăsat în urmă la mare depărtare de aici. Cu o roată pe jumătate căzută, doi cai şchiopi, o cucoană cuprinsă de isterie şi surugiul beat mort. Unde mergeţi ?

– La Pembroke. La masa de seară. Şi-o baie de muştar.

– Sus atunci !

– Mulțam ! Am să urc, domnule.

Anthony împinge portiera și Sir Henry se urcă în cupeu, gîfîind și făcîndu-l să pîrîie sub greutatea lui. Anthony privește pe geam amurgul învîrtejit și răscrucea de drumuri. Îi vorbește lui Sir Henry fără să întoarcă capul :

– Ajungem mai repede pe drumul lateral ?

– De vă țin balamalele. Îi zice drum de pomană, e mai degrabă o grămadă de gropi legate-ntre ele de șanțuri. Cîștigi timp dacă-i supraviețuiești.

Anthony îi strigă vizitiului pe fereastră :

– Ia-o pe cel din stînga !

Iar vocea acestuia răzbate prin vînt și ploaie, ca de la mare depărtare :

– Da, conașule, da, domnu Anthony. Cel din stînga.

Vizitiul e un omuleț pirpiriu, înfofolit în saci și pleduri ude. Numai ochii și nasul lung și înghețat îi sînt la vedere. Dă bice cailor :

– Am plecat . . .

Cupeul se năpustește înainte vijelios.

– Era să plecăm de tot . . .

De pe capră se vede legănarea bezmetică a drumului. Cupeul se prăvale în gropi și șanțuri, apoi se înalță din nou pe valuri de nămol. În cabină Anthony și Sir Henry șed unul în fața celuilalt. Anthony se strînge rebegit de frig în mantaua sa militară. E un tînăr liniștit, blînd în purtări, cu un surîs reținut dar o minte ageră și mucalită bine ascunsă îndărătul aerului său de nonșalanță studiată. Vorbește pe un ton apatic. Sir Henry e un domn venerabil, îndesat, rotofei și bine hrănit, mare iubitor de glume răsuflate și vinuri vechi.

Un om dintr-o bucată, mitocan și mehenghi din „vechea școală". Se scotocește în manta.

– Aveam o ploscă la șold. Numai să-mi găsesc șoldul. De ani de zile nu-mi mai simt nici *coastele.*

Scoate la iveală o ploscă de argint de mărime considerabilă.

– A, iat-o. Îmi țineți de urît ? Nu ? Atunci sănătate, domnu . . . ?

Își încheie toastul pe un ton interogativ, bea, se lasă satisfăcut pe spate și-și scoate pălăria. Un pîriu de apă i se prelinge pe manta.

– Mă cheamă Raine. Anthony Raine.

Sir Henry îl examinează pe Anthony.

– Anthony Raine ? Te credeam în India. L-am cunoscut foarte bine pe tatăl dumitale. Fusei și la înmormîntarea lui. Am scăpat micul dejun. Eu's Price-Parry.

– Da, Sir Henry.

– Auzișî de mine, ce ? Să nu-mi spui că mi s-a dus buhul pînă-n *India.* Eu unul n-am fost niciodată mai departe de Boulogne. M-au apucat grețurile de patru ori – o dată trecînd canalul, de două ori stînd acolo și o dată pe drumul înapoi. Nu-mi plac străinii. Surzi cu toții. Trebuie să răcnești la ei ca să te-nțeleagă.

Trăsura troznește, se clatină, sughiță prin glod și ploaie. Anthony se scutură de frig, se ghemuiește mai adînc în manta.

– Întotdeauna-i atîta umezeală în Țara Galilor ?

– Te-a pătruns frigul ? E de rău. O să ningă. Știu sigur – am o bătătură ca un barometru. Și-aproape la fel de mare . . . Nouă ne prieste frigul.

– Nouă, Sir Henry ?

– Mie și Piratului.

Se aude un mieunat. Anthony privește uimit în jur, Sir Henry chicotește :

– Ieşi la iveală, Piratule . . .

Şi un pisoi negru îşi iţeşte capul de după pelerina voluminoasă şi îmbibată de apă a lui Sir Henry. Anthony îl examinează intrigat, şi îngaimă pe tonul său blînd, uşor afectat :

– Dar Piratul e nume de ciine.

– Ăsta-i un *ciine* de pisică, domnule. Nu-i aşa, Piratule ?

Legănîndu-se ameninţător, cupeul încetineşte şi se opreşte. Anthony întinde mîna să coboare fereastra.

– Barieră.

Anthony suspină :

– *Încă una ?*

Ieşind din adăpostul său, „pîndarul" se îndreaptă spre trăsură, ducînd cu el un felinar pentru vremea rea. Poartă pantaloni bufanţi de catifea, ciorapi şi şorţ alb, şi o pălărie înaltă, satinată. Ridică ochii spre capră, rînjindu-i răutăcios vizitiului şi spunîndu-i cu o voce piţigăiată :

– Se vede c-ai stat afară în ploaie !

Face un semn cu capul spre trăsura închisă, hlizindu-se.

– Ce-ai înăuntru ? Femei ?

Cînd ajunge în dreptul ferestrei şi se holbează înăuntru, bombăne dezgustat :

– Fir-aş al dracului !

Se coboară geamul. Lewis privește pe deasupra lui și redevine imediat slugarnic, dar în același timp și familiar :

— Oh, *dumneavoastră* erați, Sir Henry. Seara bună, Sir Henry. Ia poftim vreme, Sir Henry ! Numai bună pentru pești !

Privește chioriș cu un aer viclean spre Anthony, bine înfofolit în colțul său :

— Seara bună, cel'lalt domn. Călătoriți departe-n noaptea asta ?

— Da. Și degrabă.

Pîndarul nu ia în seamă admonestarea.

— Aveți trăsură nouă, Sir Henry ? Cumpărată poate la Carmarthen ? Ăsta da oraș frumos. Nevastă-mea își rupse piciorul la Carmarthen.

Sir Henry i-o retează :

— Cupeul aparține acestui domn.

— Așa ! Atunci aveți un șiling de plată. Așa-s legile și dispozițiile. Sir John Watkyn, deputatul, trecu pe-aici azi de dimineață. Îi fac semn cu ochiul dar „Nu", zice el. „Plătesc ca toți ceilalți", zice. Ar trebui să-și mai țină gura în Parlament. Și să mai lase în pace barierele, să nu le tot hulească cînd ar putea merge oriișiunde pe gratis.

Anthony îi întinde o monedă prin fereastra deschisă :

— Păstrează restul.

Încasatorul zîmbește, apoi examinează moneda din palma sa.

— Păi nu-mi dădurăți decît un șiling.

— Hm ! Va să zică știi număra !

Ridică geamul.

Cupeul trece zăngănind şi hurducindu-se pe lîngă pîndar, rămas singur pe drumul noroios şi în ploaie, cu ochii încă la moneda din palmă.

— Apoi şi ăsta-i un domn necinstit.

În cabină Anthony schiţează un zîmbet spre Sir Henry :

— Ăsta zic şi eu potlogar ! Ar vinde-o şi pe maică-sa pentru cîteva firimituri de carne de pisică.

Sir Henry coboară ochii spre pisoiul din poală şi zice cu jovialitate apăsată, clătinînd spre Anthony un deget ameninţător :

— Şşşş ! Înţelege engleza.

Dar Anthony continuă să vorbească în felul său nonşalant, violenţa cuvintelor sale contrastînd cu reţinerea aproape pedantă a tonului :

— Toţi pîndarii pe care i-am întîlnit la fiece barieră de pe drumul ăsta afurisit arată ca nişte dihori galezi încrucişaţi cu prepelicari — muşcă şi se gudură în acelaşi timp.

Sir Henry îşi mîngîie afectuos pisoiul.

— Te rog, nici-un cuvînt rău despre galezi. Piratul se trage din Aberystwyth.

— Şi ce numeroşi sînt aceşti tîlhari oficiali de drumul mare ! Aceşti hoţi de buzunare legalizaţi ! Trebuie că există mai multe bariere în ţara asta decît mincinoşi.

— Eşti plin de fiere în seara asta, domnule. Mereu *aud* că Extremul Orient nu face bine la ficat. Al meu nu mă mai supără de multă vreme — a renunţat. A, sînt de acord cu dumneata. Încasatorii ăştia-s soi rău. E de mirare cum de-ajung o parte din dăjdii în buzunarele noastre.

Anthony îl priveşte politicos, fără să înţeleagă :

— Buzunarele *noastre*, ziceţi ?

Sir Henry îl măsoară cu privirea.

– Păi da, bine-nțeles. Ai fost plecat. Dar acu că te-ai întors, domnule Raine, ai să-nveți multe. Mare lucru aceste Consilii ale vămilor. Foarte avantajoase pentru țară.

– Pentru *țară*, Sir Henry ?

Sir Henry adoptă o mină conspirativă, privește la ghemotocul de sub mantaua sa, apoi din nou la Anthony :

– Păi, cum sîntem singuri cu Piratul, să zicem – pentru *noi !*

Trăsura înaintează zgîlțîită de vînt pe drumul de țară aproape cufundat în întuneric. Luminile opaițelor și felinarelor încep să licărească în ferestrele colibelor și gospodăriilor de pe lîngă drum, ori de pe cîmpurile acoperite cu pîlcuri sălbatice de copaci. Drumul devine mai acceptabil. Tot mai multe luminițe pîlpîie în noapte. Trăsura trage într-un tîrziu în dreptul unei case mari, întunecate.

Se deschide portiera trăsurii. Sir Henry coboară și-i strigă lui Anthony :

– Noapte bună – Adică, să mă ierți, o noapte oribilă. Și calde mulțumiri. Să ne vedem curînd.

Pisoiul își iește nasul și mustățile din mantaua lui Sir Henry și miaună. Din cabină se aude vocea lui Anthony :

– Noapte bună, Sir Henry. Și ție șoareci gustoși, Piratule . . . – Apoi către vizitiu : Acasă, Dave, la conacul Pentre. Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Închide portiera și trăsura o pornește mai departe. Trece pe lîngă ghereta portarului, intrînd pe o alee largă. Apoi trage în dreptul conacului Pentre, luminat la catul de jos.

Se deschide ușa de la intrare și-și face apariția, încadrată de lumina caldă și primitoare a holului, Sara Jane Jones, menajera casei, o femeie trupeșă, surizătoare și maternă, îmbrăcată într-o rochie neagră, austeră, cu o legătură de chei la cingătoare și horbotă înaltă la git, închisă cu o broșă-camee.

Anthony se coboară binișor din trăsură și urcă în fugă scările spre Sara Jane.

— Conașu' Anthony !

O sărută și ea îl reține cîteva clipe la pieptul ei. Apoi îl depărtează cu brațele ca să-l poată inspecta. Îi vorbește iute, cu tonul autoritar de doică care nu are vreme pentru fleacuri.

— Ți-s ude picioarele. O să te prindă o răceală soră cu moartea. Intră în casă ! Imediat ! Laptele fierbinte și ouăle-s de tine !

Îl îmboldește severă pe micuțul vizitiu care coboară de pe capră ud leoarcă, posomorît și tremurînd :

— Adă bagajele în hol, musiu Davy, și nu care cumva să-mi uzi covoarele... Înăuntru cu tine, conașule !

Și-l zorește în casă, trăgînd ușa după ea.

Anthony, într-un halat vechi și cu papuci groși în picioare, stă dinaintea focului pocnitor, de bușteni, din salon. Inspectează cu oarecare neliniște paharul cu

lapte din mîna sa. Sara Jones așteaptă ceva mai departe, lîngă măsuța pe care a așezat o tavă, privindu-l aprobator.

– Hai, bea-ți frumos laptele. Întotdeauna ți-a plăcut laptele . . . Bea-l tot !

– N-aș putea pune o picătură de rachiu în el ?

Sara Jane tace.

– Doar . . . o picătură ?

– Bufetu-i încuiat.

– Dar cheia-i la tine, Sara Jane.

– Am lăsat-o în dormitor.

– Ți-o pot aduce eu, Sara Jane Jones.

– Nici-un bărbat n-a mai pus piciorul în iatacul meu din ziua în care răposatul Jones, Dumnezeu să-l hodinească, a făcut gîlci în 1837 și nu și-a mai revenit. Amin . . . Și-acuma la *culcare*, conașule, și să nu uiți păstăile de siminichie.

Anthony oftează :

– Tare bine-i acasă, Sara Jane – acasă, acum că am crescut.

– Ai crescut, zici ! Asta numai pentru că ai fost cătană între păgîni ? Așteaptă mai bine s-o vezi pe domnișoara Rhiannon ! Ea nu mai spune copilărli, a crescut cu-adevărat ! A trecut pe la noi în după-masa asta împreună cu preacinstitul lord să ne-ntrebe cînd ai să vii.

– Și ce le-ai răspuns ?

– Le-am spus c-o să treci pe la Vila Sarn de cum te scoli mîine dimineață – și bagă de seamă să-ți ștergi picioarele cînd ajungi acolo.

– Ce mai face Lordul Sarn ?

– Ca-ntotdeauna – cel mai uituc om din comitatul Pembroke. Ce să vezi, a coborît săptămîna trecută la cină cu scufia de noapte pe cap. Zicea că-și închi-

puise că era vineri, dar nimeni n-a putut afla ce-avea asta de-a face cu scufia de pe cap.

– M-am întîlnit cu Sir Henry Price-Parry în seara asta – e tare trăznit.

– Cu pisoiul ăla negru ! Pe cînd era bunica fată l-ar fi ars ca vrăjitoare.

– Zicea că e amestecat în barierele vamale. Că scoate o grămadă de bani din administrarea lor. Ce vroia să spună, Sara Jane ?

Dar fața Sarei Jane se înăspreşte brusc, iar cînd îi răspunde o face pe un ton egal, fără expresie :

– De unde să știu asemenea lucruri ?

Şi-i întoarce spatele, prefăcîndu-se că îndreaptă draperia. El părăsește vecinătatea focului, apropiindu-se încet de ea prin salonul luminat de candela cu untdelemn, dar Sara Jane se ferește să-l privească. Ridică un colț al draperiei uitîndu-se în noapte :

– Cred c-are să ningă mîine.

– Nimic nu se petrece în ținutul ăsta fără ştirea ta, insistă Anthony.

– Fermierii de mult așteaptă zăpadă.

– De ce nu vrei să-mi spui ? Doar nu te-am întrebat mare lucru, Sara Jane.

În tot acest timp s-a apropiat încet de ea. Fără veste, Sara Jane se întoarce şi părăsește odaia.

În dimineața următoare Anthony stă dinaintea ferestrei, cu o broboadă groasă pe umeri, privind grădinile, aleea şi căsuța portarului la capătul ei, toate înălbite de zăpadă, iar mai departe țarinile albe, co-

pacii, dealurile și acareturile unei ferme. Printre pilcurile depărtate ale copacilor se zăresc coșuri fumegînde de case. Ninge.

Privim peisajul acoperit de zăpadă peste umărul lui Anthony și-l auzim spunînd : „Bună dimineața, pajiștea Pentre, măgura Argon și dealul lui David. Uite coliba lui Dave Button... Și-a lui Evan, meșterul în acoperișuri de stuf... ca niște ilustrate de Crăciun. A, da, și uite și hornurile Vilei Sarn, colo între copaci...

Se aude un ciocănit la ușă. Anthony se întoarce pe jumătate :

– Poftim !

Intră Sara Jane, aducînd un maldăr de surtuce, paltoane, șaluri, broboade și pleduri pe care le aruncă pe un scaun.

– Așa ! Ți-am spus c-o s-avem zăpadă pe dimineață.

– La fel a zis și bătătura lui Sir Henry.

– Am strîns toate țoalele mai calde de prin casă. Îmbracă-le imediat pînă ce nu tragi o răceală soră cu moartea. Te-așteaptă afară sania.

Anthony se îndreaptă spre mormanul de pe scaun, inspectîndu-l articol cu articol.

– S-ar putea să nu mă mai încapă careva din ele... Totuși, m-am făcut băiat mare, Sara Jane.

– Acuma nu te gîndi la înfățișare. Trebuie să te-mbraci bine după toate haremurile ălea indiene, și Jagganate și Dumnezeu mai știe ce.

Culegînd unul din veșmintele acelea demodate, Anthony întreabă :

– Zău trebuie ?

– Acuma dă-i zor. Te așteaptă Davy. Și excelența sa, la Vila Sarn. Și domnișoara Rhiannon.

Și Sara Jane se precipită afară.

Anthony își face apariția în pragul ușii, înfofolit din cap pînă-n picioare și cu un pled pe braț. Pare să fi îmbrăcat toate formele și modelele de bunde și mantale de voiaj. Iar pe cap poartă un obiect ciudat, ceva între o baclava și o pălărie de hăitaș, cu apărători uriașe pentru urechi.

Davy Button așteaptă în sania lui, cu frîiele cailor în mînă. Rămîne mut de uimire cînd îl vede pe Anthony coborînd scările astfel încotoșmănat. La salutul însuflețit al acestuia, „Mneața, Davy al nostru", răspunde cu un sunet nedeslușit din gît și-și ascunde fața în fular. Anthony îl privește bănuitor :

– Nu cumva *rîzi*, Davy Button ?

Davy aproape se îneacă în fular :

– Am astmă !

– Păi atunci ar trebui să *faci* ceva cu astma ta, Davy.

Anthony escaladează sania. Davy flutură biciul și sania dispare pe alee.

Salonul matinal al Vilei Sarn se deschide spre terasa înălbită și grădinile acoperite cu zăpadă. E o odaie mare, bogat ornamentată, în stilul de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea. Se întrevăd încă puține influențe ale Victorianismului timpuriu.

Iar lordul Sarn, tolănit într-un fotoliu adînc în fața focului îmbietor, e și el o figură a acelui veac. E un bătrînel aristocratic, ultra-manierat, înalt și subțirel, cu bărbia nehotărîtă, nasul elegant și autoritar și un aer visător. Vocea îi e blîndă, neafectată, plăcut timbrată. Își formulează propozițiile îngrijit, dar adesea le abandonează la mijlocul cuvîntului, ori le uită cu desăvîrșire.

Anthony șade pe o sofa aproape de el, cu spatele spre fereastra deschisă și peisajul iernatic. A renunțat la cîteva din voluminoasele-i mantale și pleduri și, bineînțeles, și la ciudata-i podoabă de pe cap, dar și așa pare pur și simplu îngropat în veșmintele sale de felurite culori, materiale și epoci.

— Așadar, dragul meu, îngînă vocea de flaut, cînd o să devii judecător de pace cum va fi dorit, fără îndoială, și tatăl tău, deși *era* un ins mereu pus pe contradicție, fie-i țărîna ușoară, și putea să se înverșuneze amarnic împotriva lordului Palmerston . . . *

Dar vocea îi amuțește cînd pare a observa pentru întîia oară îmbrăcămintea abundentă a lui Anthony :

— Suferi de frig, după cîte văd. Să sun să ți se aducă o cutie de jăratec pentru picioare ?

— Vă mulțumesc, domnule, dar mi-*ajung* cîte port pe mine.

— Încălzitorul de picioare nu se *poartă*, deși poate că în India o fi existînd un vechi obicei tribal . . . Dar ce spuneam ? A, da, judecător de pace.

— Nu cred că vreau să mă fac judecător de pace, domnule.

---

* Vicontele Henry John Temple Palmerston, celebru ministru în guvernul liberal în perioada 1846—1865, dar care și-a început cariera politică sub auspicii conservatoare. *(n. trad.).*

– Perfect ! Mă bucur că eşti de acord. Vom oficia împreună pe banca magistraţilor joia aceasta, băiatule... Dar unde întîrzie Rhiannon... ?

Aruncă o privire în jur ca şi cînd s-ar fi aşteptat s-o vadă ieşind din vreo ascunzătoare a odăii încăpătoare.

– *Niciodată* nu-mi răspunde cînd sun clopoţelul.

– Poate pentru că, îndrăzneşte Anthony după oarecare ezitare, nici nu ai... ă... sunat.

Lordul Sarn îl priveşte tresărind – apoi, cu aceeaşi vioiciune trage cordonul clopoţelului. Anthony încearcă să umple tăcerea stînjenitoare cu o platitudine...

– De multă vreme n-am mai zăbovit în odaia asta. A rămas neschimbată.

– Firește c-a rămas. Nici n-aş mai şti unde mă aflu dacă lumea ar tot schimba lucrurile primprejur.

– Aceleaşi covoare, fotolii şi tablouri – chiar şi aceleaşi vaze de flori.

– Au schimbat totuşi florile de cînd n-ai mai fost pe-aici.

Din direcţia opusă o altă voce întreabă :

– Şi eu am rămas neschimbată ?

Anthony face o piruetă pe călcîie întorcîndu-se spre uşă şi, din unghiul său vizual, o descoperim pe Rhiannon surîzînd în pragul uşii. E o fată f r u m o a s ă de vreo douăzeci de ani, cu farmec, candoare şi prezenţă de spirit. E îmbrăcată în ţinută de plimbare. Lordul Sarn crede de cuviinţă să-i răspundă el la întrebare, impacientat :

– Firește că eşti neschimbată, Rhiannon. Doar te-am văzut acum o jumătate de oră. Oamenii nu se schimbă într-un răstimp aşa de scurt, e împotriva firii lor.

– Eu îl întrebam pe domnul Raine, unchiule.

– Nu, te-ai schimbat, recunoaște Anthony. Dar te-aș fi recunoscut. Am impresia că încă mai întrezăresc fetița drăgălașă pe care am cunoscut-o cîndva, surizîndu-mi din spatele domnișoarei frumoase ce mi se înfățișează acum.

Lordul Sarn îl întrerupe aprobator :

– Foarte frumos. Cine-a scris asta, băiatule ?

Rhiannon își scutură capul mîndru :

– Poate că nu deslușești decît suprafața lucrurilor, domnule Raine.

– Dar dumneata te poți întoarce cu mintea în trecut ca să-mi spui dacă *eu* m-am schimbat ?

Rhiannon îl examinează calmă, înclinîndu-și capul.

– Da, o, da. Ești mai bătrîn, desigur.

– Asta era de așteptat.

– Și mai înalt. Și ți-ai schimbat forma. Vreau să zic că *aveai* cîndva o formă, iar acum . . .

Lordul Sarn se ridică de pe locul său desfășurîndu-și întreaga statură elegantă și demnă :

– Acum, ștergeți-o. Nu-i aici locul și nici momentul potrivit pentru a discuta silueta tinerilor domni. Pe mine să mă ierți, Anthony, dar n-am să pot să vă însoțesc . . .

– Dar unde plec ? întreabă Anthony surprins.

– Vei avea amabilitatea să mă conduci la tîrgul din Pembroke după cumpărături, îl lămurește Rhiannon, iar pe drum o să-ți arăt unde locuiesc arendașii dumitale.

– Dar cunosc fiecare pogon de pămînt și fiecare om de pe-aici.

– S-au mai schimbat lucrurile. Nu doar dumneata și cu mine avem alte înfățișări, domnule Raine. Pornim ?

În timp ce ea se îndreaptă spre ușă, lordul Sarn face un efort ca să spună :

— *Cum* vă mai invidiez pentru mica voastră plimbare. Lunecînd în aerul proaspăt de iarnă. Asta zic și eu viață ! Păcat că nu vă pot însoți. La revedere, băiatule.

Apoi, în timp ce pleacă și Anthony, lordul Sarn se cufundă la loc în fotoliul său confortabil, îl apropie și mai mult de focul duduitor și, suspinînd mulțumit, întinde o mînă după carafa de vin.

Un fecior așteaptă în capul scărilor, țeapăn, nemișcat și solemn, încărcat cu broboadele, bundele și mantalele lepădate de Anthony.

Anthony iese din salon pe hol și feciorul se animă brusc. Cu fața impasibilă, îl ajută pe Anthony să-și reîmbrace unul după altul cojoacele sale. Rhiannon se oprește și ea în capul scărilor urmărind dispariția treptată a lui Anthony sub straturile hibernale, apoi îl întreabă :

— Ești sigur că n-are să-ți fie frig ?

— Cum ?

— Mai există o pînză veche de cort sus în debara. Cred că te-ar mai *cuprinde*. Și-apoi ai putea să faci foc în cort și să prăjești castane. Ori poate preferi blana de tigru din bibliotecă ?

— Nu, mulțumesc. N-are rost să *exagerăm*. Acum mă simt perfect.

O urmează pe Rhiannon spre uşă. Feciorul îi urmăreşte cu privirea, murmurînd pentru sine, cu glas neutru şi sacadat : „Acum-se-simte-perfect".

Anthony şi Rhiannon se îndreaptă spre sania care îi aşteaptă cu Davy Button pe capră. Rhiannon se urcă în ea.

– Să nu mîni prea repede, Davy al nostru. Cu toţii trebuie să ne îngrijim de sănătatea domnului Raine, nu-i aşa ?

Davy, cu spatele întors spre Anthony şi Rhiannon, începe din nou să sughită şi să şuiere printre dinţi. Anthony face o remarcă timidă :

– Cred că astma lui Davy are nevoie de mai multă îngrijire. Scoate sunete ca de cimpoaie . . . Mînă-nainte, te rog.

Sania o porneşte pe aleea din faţa casei.

Un drum de ţară troienit de zăpadă şi cîmpurile albe desfăşurîndu-se mai departe, văzute din mişcarea saniei, peste capetele lui Anthony şi Rhiannon. Anthony, cu ochii ţintă la zăpadă, rosteşte scîrbit :

– Zăpadă, zăpadă şi iar zăpadă ! Priviţi materia asta afurisită !

Rhiannon îi răspunde cu solicitudine ironică :

– Măcar de-am fi aflat mai repede de sosirea dumitale, să fi putut amîna zăpada. A fost o neglijenţă din partea noastră. Nu-ţi place zăpada, domnule Raine ?

– Dar *dumitale* îți place cînd tot ținutul e înfășat în alb ca într-un lințoiu ? Cu păsărelele murind de foame, oile pierzîndu-și urma, cu arsurile, degerăturile, pneumoniile, nasurile roșii sau gheața din lavoar ? Iar sentimentaliștii ăștia declamă despre bătrîna Anglie, Anglia lui Chaucer, cînd pasămite zăpada *era* zăpadă, ca și cînd Chaucer ar fi trăit pe vremea viscolelor perpetue.

– Văd că citești și poezie, domnule Raine.

– Chiar și soldații mai citesc.

– Dar acum nu mai ești soldat, ci moșier. Un proprietar de pămînt. Acum faci parte din boierimea avută.

Tocmai trec pe lîngă un pîlc de colibe dărăpănate. În pragul uneia din ele a rămas pironită o țărancă cu trei copilași. Rhiannon îl înghiontește pe Anthony :

– Scoateți pălăria în fața dijmașilor dumitale fericiți și surîzători, domnule Raine.

Anthony își ridică ciudata podoabă de pe cap și o flutură spre micul grup din pragul ușii.

– Bună dimineața, doamnă Griffiths !

Femeia și copiii nu-i răspund la salut, holbîndu-se după sanie cu o expresie neîncrezătoare și tîmpă.

– Poate că nu le-a plăcut pălăria mea.

Deși cuvintele lui se vor glumețe, tonul trădează nedumerirea și chiar jignirea lui Anthony. Ferestrele următoarei colibe pe lîngă care trec sînt bătute în scînduri. Are o înfățișare jalnică și e evident demult părăsită. Rhiannon îi aruncă o privire piezișă lui Anthony.

– Poate că nu-ți sînt suficient de recunoscători ca să trăiască în cocine de porci. Ori poate că nu le place să fie intimidați și furați la fiecare din barierele dumitale.

– Nu sînt ale mele, te asigur !

Rhiannon nu pare a remarca exclamația lui.

– Așa ca dumneata și ceilalți membri ai Consiliului să vă puteți construi drumuri elegante pînă la ușile voastre, să vă cumpărați cai și cupeuri noi ori să beți în fiecare seară pînă cădeți sub masă.

– Te asigur că alcoolul e pentru mine curată otravă.

– Bineînțeles, uitasem. Ai mare grijă de sănătatea dumitale.

– Dar ce-ai *dori*, să beau sau să nu beau ?

– Nu-mi pasă nici dacă-ți clătești dantura în rachiu, domnule Raine.

Anthony clatină din cap cu gravitate :

– Asta nu i-ar face deloc bine smalțului.

Lunecînd în continuare pe drumul înzăpezit, zăresc la oarecare depărtare în fața lor un argat pășind singuratic. Acesta se trage lîngă gard la apropierea saniei. Anthony îi face semn cu mîna și-i strigă cînd trec pe lîngă el :

– Noroc bun, Shoni Fawr !

Omul nu ridică capul. Iar cînd sania trece de el, se uită încruntat în urma ei, scuipă și pășește mai departe în cealaltă direcție, cu zăpada scîrțiindu-i sub bocanci.

– Trebuie să mă fi schimbat tare mult. Nu m-a recunoscut.

– Ba cred că te-a recunoscut.

– Atunci de ce nu mi-a răspuns la salut ?

— *Fiindcă* te-a recunoscut.

Anthony o privește nedumerit, dar ea a rămas cu ochii pierduți în albeața peisajului ce defilează pe lîngă ei.

Cînd Anthony și Rhiannon ajung la bariera St. Clears, descoperă că drumul le este blocat de o turmă de oi behăind. Un țăran venerabil, William Evans se ceartă aprins cu Jack Wet, pîndarul, un individ pocit, cu fruntea de un deget, trăsături necioplite și ochi mici, de porc.

— Nu plătesc un șfanț unui fluieră-n bute cu pălărie lucitoare și șorț ferchеș la briu. Oile mele-au urcat dealu singure.

— Și s-au întors *pe-astalaltă* parte de barieră printr-o spărtură în gard. De vrei să treacă prin poarta asta, atunci fă bine de plătește, William Evans. Ori poți să le mîni de unde-au venit.

Bătrînul fermier tremură de ciudă :

— Cum am să fac una ca asta ? N-am cîinele aici. E bolnav, ți-am spus doar.

— A mîncat din bucatele cumetrei Evans. Atunci pun'te-n patru labe și începe să latri, bunicule. Oile n-or să cunoască diferența.

— Ești un tîlhar și-un bețivan afurisit, Jack Wet, și-un catîr și-un hulitor, numai bube și purici încă de cînd erai copil.

Jack Wet scuipă cu dispreț :

– Eşti prea damblagit ca să mai trăieşti, hoit împuţit, demult trebuia să te-ngroape. Ai tras pe sfoară cioclii.

– *Tu* vorbeşti de-ngropăciuni ? Care aşa te-ai îmbătat la înmormîntarea tuşii Dosie c-ai căzut cu capu-n jos în groapă ? Care arunci nasturi soioşi în tava de pomeni ? Care-i faci ochiul vînăt lui Morged a ta în fiece sîmbătă seara ?

Dar vameşul nu se lasă mai prejos :

– Şi cine-i un hodorog zgîrcit ? Cine pune apă-n lapte ? A cui fată a fugit la Fishinguard c-un bărbier fudul de urechi ?

– Tu las-o pe Polly a mea în pace. Şi nu era bărbier, ci . . .

– Plăteşte taxa. Cîte oi zici ?

– Ba nu plătesc nimic. De trei ori douăzeci.

– De trei ori douăzeci. Un penny de cap. Fac cinci şilingi.

Cuprins de mare indignare, William Evans le vorbeşte oilor sale cu emfază retorică şi ample gesticulări ale mîinilor :

– Ia auziţi asta, ia auziţi asta ! Cinci şilingi ! Şi pîn-acum era un penny jumătate duzina.

Jack Wet scoate o listă din buzunar şi i-o întinde :

– Nu la bariera asta. Poftim de citeşte.

– Nu ştiu să citesc.

– Nici eu. Dar stă scris acolo negru pe alb. *Cinci şilingi !*

– Să putrezească taică-tu în groapa cu var din puşcăria Carmarthen şi . . .

Dar se opreşte brusc, cu furia risipită şi faţa luminîndu-i-se cînd îi zăreşte pe Rhiannon, Anthony şi Davy în sania oprită. Se apropie de sanie şi-i întinde lista de tarife lui Rhiannon.

– Domnişoară Rhiannon ! Sînteţi *învăţată*. Vreţi să buchisiţi asta pentru mine ?

Dar Anthony întinde mîna şi-i ia lista.

– Ia să vedem.

– Un penny pe cap de oaie, aşa zice dihorul ăsta.

Jack Wet apare în coasta bătrînului :

– Am să te dau pe mîna legii. Îndrăzneşti să-mi zici dihor !

Anthony urmăreşte între timp lista :

– Vaci, porci, cai, asini, capre, toată menajeria. Dar uite aici. Oi. Un penny de cap.

Bătrînul îl priveşte bănuitor :

– Chiar aşa zice ?

Anthony îl priveşte în ochi :

– Dumneata eşti William Evan *Dolcoed*, nu-i aşa ? De mine ţi-a-mintesti ?

– Am cunoscut odată un flăcăiaş la conacul Pentre. Dar el n-ar fi crescut ca să spună minciuni la oamenii bătrîni. Era un băiat bun.

Rhiannon a luat între timp lista din mîna lui Anthony.

– Domnul Raine nu minte, Evan. Doar îşi cunoaşte bine propriile-i taxe. Da, un penny de cap de oaie.

– Aşa ţi-am spus şi eu, zice Jack Wet ofensat, dar n-ai vrut să mă crezi.

Bătrînul îşi duce mîna la căciulă :

– Mulţumesc, domnişoară Rhiannon... Pe *tine* nu te-aş crede, Jack Wet, nici dacă te-ai lega cu semnătură pe patul de moarte.

Scoate o pungă ponosită şi se depărtează împreună cu Jack Wet, încă ciondănindu-se. Anthony se întoarce rugător spre Rhiannon :

– Dar dumneata mă crezi dacă-ţi spun că n-am avut absolut nimic de-a face cu – asta ?

Și arată scîrbit lista.

– Nu.

– Taxele astea – sînt de-a dreptul nesăbuite !

– Da.

– Oameni ca moș Evan *n-au* cum să le plătească.

– Le plătesc. N-au încotro.

Davy intervine și el în discuție, fără să se întoarcă de pe locul său :

– În Carmarthen au fost zurbe. Porți puse pe foc, casele vameșilor dărîmate iar aceștia aruncați bildîbic ! în iaz. – Adaugă cu plăcere vădită : Păcătoasă afacere !

– Pe-aici n-au fost răscoale ?

Răspunsul lui Davy trădează o undă de regret :

– Nu, domnule, încă nu.

La fel și cel al lui Rhiannon :

– N-are nimeni curajul să le pornească.

Jack Wet se întoarce la sania lor cu o bună dispoziție antipatică. Întinde mîna spre Anthony :

– Acuma-i rîndu dumneavoastră. Un șiling, vă rog.

Anthony citește din nou lista :

– Caretă, trăsură cu patru cai, trăsură cu – nu, nu se pomenește nimic de sănii. Numai de transport pe roți.

– Noi n-avem roți, se amestecă Davy.

Jack Wet rămîne perplex :

– Așa zice zapisca ? Ce n-are roți, nu se taxează ?

Anthony și Rhiannon încuviințează grav din cap, iar Anthony poruncește :

– Deschide poarta !

Jack Wet se depărtează bombănind :

– Da' nu-i logic. Nici oile n-au roți.

Rhiannon îl învrednicește pe Anthony cu o privire :

– Mă bucur că i-ai făcut-o.

– Mă bucur că ți-a plăcut ce i-am făcut. Cum se numește bruta asta ?

Davy îi furnizează răspunsul de la locul său pe capră :

– I se zice Jack Wet (Udătură). Asta pentru că-n-totdeauna-i cu nasu-n ulcica de bere.

– Am să-l țin minte . . . Dă-i bice, Davy, dă-i bice. Și dacă simți pe la nări miros de pucioasă, să știi că de la mine vine. Azi sînt drac împielițat.

Și sania țîșnește pe poarta deschisă, cu Jack Wet privind înciudat în urma ei.

Sir John Watkyn, deputat în parlament, vorbește mulțimii de pe capra unei trăsuri elegante, oprită în mijlocul pieței Pembroke. E un tînăr energic, cu forță de convingere, dar care e dispus adesea să cedeze și să accepte alt punct de vedere dacă e constructiv. Iar uneori se lasă prea ușor furat de propria-i elocință. Glasurile mulțimii, exprimînd mînie și indignare, se potolesc într-un murmur atunci cînd vorbește Sir John.

– „Rușine", strigați voi. „E-o rușine sistemul de bariere", și eu vă ofer toată simpatia mea.

De undeva din spate se aude un strigăt :

– Mai bine ne-ai oferi trăsura, cumetre !

Sir John încearcă din nou :

– „Rușine", strig și eu cu voi. Sînt o rușine aceste samavolnicii făcute în numele legii . . .

În rîndurile din față ale mulțimii se află un tînăr fermier Rhodri Huws, într-un grup de amici. El strigă :

– Da' ce, legea-i sfîntă ?

Iar unul din ortacii lui, Owen Owen, adaugă și el :

– Atunci polițaiul Morgan trebe că are nimb în juru capului !

Sir John nu-și pierde cumpătul, continuînd :

– Să se isprăvească, zic eu, cu aceste taxe exorbitante de care profită o minoritate. Pînă aici sînt de acord cu voi. Dar *voi* strigați : „Violență", iar eu zic „Mediațiune". Voi strigați : „Să luăm în mîinile noastre distrugerea acestui sistem barbar". Dar *eu* vă zic : „Înlăturarea acestor nedreptăți să se facă pe căi constituționale".

Sania lui Anthony și Rhiannon intră în piață și se oprește în coada mulțimii tocmai cînd Sir John își încheie tirada. Oamenii încep să strige, unii în semn de aprobare, alții, instigați de Rhodri Huws, cu vădită nemulțumire.

– Jos cu barierele !

– Cine ne-oprește !

– Legea și ordinea !

– Te-ncasează și pentru-o roabă de rahat !

– Băgați-i cu capu-n ea !

– De ce-au aprobat reforma electorală ? *

La această întrebare răspunde chiar Rhodri Huws :

– Pentru că guvernu' s-a temut de revoluție !

Între timp Anthony și Rhiannon coboară din sanie și-și fac loc prin mulțime spre locul unde se află Rhodri

---

* Reprezentarea anacronică în parlamentul englez (nemodificată din veacul al XVI-lea) a fost revizuită printr-un act de reformă introdus de liberali și în cele din urmă aprobat de conservatori în 1832, adaptîndu-se astfel sistemul electoratelor la noua distribuție a populației. *(n. trad.).*

Huws și grupul său de susținători. Anthony se uită în jur cu mare interes. Îl întreabă pe un țăran rotofei, cu fața arsă de soare, făcind semn cu capul spre Rhodri :

– Acela cine-i ? Uite colo.

– Ăla-i Rhodri Huws. Mereu pus pe harță.

Un alt țăran, mic și vioi, adaugă :

– Ăsta s-ar încontra și cu propria-i voce ! Mare băgăreț !

Iar un alt treilea :

– Îl văzui bătîndu-se cu trei căldărari deodată. Trosc, trosc, zburau pumnii ! Sînge pînă-n gît, ca la praznicu corului !

– Și-ncă în zi de duminică.

Anthony mărturisește încet lui Rhiannon :

– Îmi place mutra lui.

Unul din amicii lui Rhodri tocmai i-a atras acestuia atenția, cu un ghiont, asupra lui Anthony. Iar Rhodri îi adresează o privire mînioasă și disprețuitoare. Rhiannon o sesizează :

– În schimb lui se pare că nu-i place mutra dumitale.

Anthony nu-l ia în seamă, ci întreabă :

– Și cine-a fost vorbitorul ?

Fermierii îl lămuresc cu vădită plăcere :

– Sir John Watkyn... Apoi cu mare respect : Membru în parlament !

Iar un tovarăș al lor adaugă, savurînd sonoritatea cuvintelor :

– Un redutabil orator.

Rhiannon și Anthony o pornesc mai departe. Pășesc unul lîngă altul prin zăpadă, Anthony bine cuibărit în mormanul său de haine, cînd deslușesc voci mînioase în urma lor. Rhiannon se oprește și se întoarce.

– Ne urmăresc.

– Cine ? întreabă Anthony cu nepăsare.

Se întoarce şi el. Un mic grup de lucrători, în frunte cu Rhodri Huws, se apropie de ei.

– Aha, băgăreţul. „Trosc, trosc, sînge pînă-n gît". Nădăjduiesc că nu sîngele meu.

Rhodri Huws se opreşte în dreptul lui, cu o expresie aprigă şi hotărîtă. Îl măsoară pe Anthony ameninţător :

– Am vrut să vă văd de-aproape.

Anthony îi întoarce privirea :

– Sper c-am trecut cu bine inspecţia.

– Am vrut să văd cum arată o tînără *lipitoare.*

– Ca una bătrînă, presupun. Mai puţin zbîrcită.

– Am vrut să dau ochii c-un *ofiţer* şi-un *gentilom* întors acasă la moşia şi la banii lui pe care nu i-a cîştigat, ca să-şi bată joc şi să-i înşele pe sărăcani, ba încă să se şi creadă deasupra tuturor.

Anthony îi spune calm lui Rhiannon care aşteaptă palidă de furie lîngă el :

– Încep să cred că *într-adevăr* miros a pucioasă. Trebuie că sînt dracu' în persoană.

O voce din spatele lui Huws lansează îndemnul :

– Ia arată-i tu pucioasă, Rhodri !

Se lasă o tăcere ameninţătoare. Apoi Anthony întreabă :

– Ei bine, acum că m-ai văzut de-aproape ?

Rhodri se retrage scîrbit :

– Vroiam să te dau de-a dura, dar acu nu te-aş mai atinge pentru nimic în lume.

Aceeaşi voce din grup strigă aţiţată :

– Loveşte-l în pipotă, Rhodri !

Anthony îi surîde rece lui Huws :

– Îmi pare bine că te-ai răzgîndit. Şi-acum, domnilor, după atîtea politeţuri, trebuie să vă părăsesc. Adio, domnule Rhodri Huws.

– Va să zică-mi ştii numele. O să-l mai auzi cît de curînd, domnu' magistrat.

Rhiannon le-a întors deja spatele. Anthony se grăbeşte după ea şi-o apucă blînd de braţ, dar ea se smulge din mîna lui şi-l înfruntă cu o privire plină de dezgust şi dezaprobare. Anthony pare a nu băga în seamă expresia ei :

– Ai auzit ? „Domnu' magistrat". Şi-ncă cîte mi-a spus !

– Ah, eşti un *laş*, Anthony Raine !

Pronunţă această anatemă într-o izbucnire pătimaşă. Anthony rămîne netulburat :

– Şi-acum ce-mi spui şi *dumneata*.

– Să te văd cum stai nemişcat, *ascultînd* toate *insultele* lui, fără să ridici un *deget* în apărarea dumitale.

Anthony ridică în bătaie de joc mîinile sale gros înmănuşate, şi-i demonstrează :

– Unde era să găsesc un deget ?

– Of, n-ai zice „hîş" nici unei gîşte !

– Bineînţeles că n-aş zice. Auzi ce prostie să-i zici unei gîşte ... Şi-apoi mi-a plăcut Rhodri Huws. Am să caut să-l mai întîlnesc.

Fără să-i mai spună un cuvînt, Rhiannon îi întoarce spatele şi se depărtează grăbită prin piaţa înzăpezită. Anthony o urmează, potrivindu-şi pasul după al ei.

– Sper să găsim o tarabă cu lucruri de lînă în piaţă. Aş vrea să cumpăr nişte şosete pentru noapte.

Corpul lui Rhiannon trădează maximă încordare. Apoi secvenţa se întunecă.

Curtea judecătorului de pace din Pembroke e în ședință. Sala e ticsită cu fermieri, lucrători agricoli sau mici meseriași, între care recunoaștem și pe cîțiva din susținătorii lui Rhodri sau pe țăranii cu care conversase Anthony în piață.

În boxa acuzaților se află Rhodri Huws, păzit de un polițai comunal. Iar pe banca magistraților șade însuși Anthony, înfofolit ca de obicei, alături de lordul Sarn în chip de președinte. De asemenea încă doi magistrați. Grefierul șade sub scaunul judecătoresc.

În boxa martorilor depune mărturie un pindar în uniformă :

– Și numai ce vine cu calu și căruța sa, iar eu îi zic, politicos : „Domnule Huws, vrei să ai bunătatea să-mi plătești suma neînsemnată de șase parale taxă ?" Iară el sare din căruță cu biciu-n mînă și zice – Doriți să repet exact cuvintele folosite de el, onorată Curte ?

Lordul Sarn se grăbește să răspundă, „Da, da !", dar ceilalți doi magistrați ursuzi și împerciunați clatină din cap cu gravitate, iar grefierul se întinde spre masa judecătorească să șoptească ceva. Lordul Sarn își schimbă verdictul : „Nu, nu !"

Vameșul continuă cu băgare de seamă :

– Zice : „Al naibii să fiu dacă-ți plătesc", numai că nu astea au fost cuvintele folosite de el, vezi bine. Apoi a împroșcat insulte.

Lordul Sarn sare imediat :

– Zău ? La adresa cui ?

Pindarul continuă placid :

– A mea, a tatălui şi bunicului meu, şi-a lui Sir Henry Price-Parry şi-a Consiliului de magistraţi şi-a dumneavoastră, domnule, a guvernului şi-a bietei nevesti-mi care tocmai scotea nasul pe fereastră.

Lordul Sarn se distrează copios, dar încearcă s-o ascundă :

– O selecţie cuprinzătoare. Şi-apoi ?

– Apoi zice : „Lasă-mă să trec, ori te..." Şi-mi zice ce-o să-mi facă de nu-l las. Da' io n-am nici-un chef să-mi facă asta, aşa că-l las să treacă.

Urmează un moment de acalmie. Lordul Sarn îşi adună forţele ca să-l întrebe pe Rhodri dacă are ceva de declarat. Cînd Rhodri spune „Da", el îi şopteşte lui Anthony :

– M-am temut c-o să vrea. – Apoi adaugă pe un ton oficial : Vrei să faci declaraţia din boxa martorilor ?

Rhodri răspunde cumpănit :

– Nu ! Pot să spun adevărul la fel de bine şi de-aici. Am de obiectat privitor la unul din magistraţi.

Se face rumoare în sală. Se aude totuşi vocea lordului Sarn murmurînd uşurat spre Anthony :

– Foarte bine ! Poate c-o să pot pleca atunci acasă.

Dar unul din ceilalţi magistraţi insistă :

– Faţă de cine are obiecţii ?

Grefierul repetă tare întrebarea, iar Rhodri răspunde :

– Faţă de domnul Anthony Raine care cîştigă din taxele de barieră.

Rumoarea în sală creşte. Lordul Sarn ridică ciocanul preşedintelui şi-i mărturiseşte lui Anthony :

– Asta-i singura parte a procedurii care-mi place.

Și lovește cu ciocanul în masă. Se face liniște. Lordul Sarn se apleacă spre grefier care se ridică în picioare :

– Acum ce naiba facem ? întreabă el. Încă nu pot să-l amendez ?

– Nu, nu, domnule, răspunde grefierul pe un ton disperat. Mă tem că trebuie lăsat să-și rostească apărarea.

Lordul Sarn zîmbește, simțindu-se din nou pe teren sigur :

– Firește, firește. După care îl amendez. Tare-mi place și partea asta din procedură. Continuați ascultarea.

Grefierul îi șoptește din nou :

– Și mă tem că se află-n drepturile lui. Are voie să recuze orice magistrat dacă acesta-și dovedește parțialitatea în vreun fel. Poate că domnul Raine ne va – doar un moment – avînd în vedere situația . . .

Anthony se ridică imediat în picioare :

– Sigur, sigur. Cu cea mai mare plăcere.

Iese. Lordul Sarn privește în urma lui și cugetă cu tristețe : „Nimeni nu obiectează la prezența mea". Apoi se întoarce spre Rhodri și-i zice pe un ton răstit :

– Ei bine ?

Rhodri își expune pricina :

– Căruța mea era goală. O duceam la carieră ca să-ncarc piatră de var pentru pămîntul meu. Și-am plătit cînd m-am întors cu ea încărcată. Bariera aia-i pusă dinadins lîngă groapa de calcar ca să ne prindă și să ne facă să plătim de două ori. Am refuzat *atunci*, și-o să refuz *mereu*.

– Asta-i o hotărîre regretabilă, îi spune lordul Sarn. Apoi se adresează grefierului : Care-i poziția noastră în chestia asta ? Ei, ei ?

– Scutirea reclamată de pîrît pare a se referi la bălegarul adus din oraş.

– Dar bălegarul nu-i piatră de var, comentează unul din magistraţi. Lordul Sarn încuviinţează imediat :

– Foarte adevărat, domnule, foarte adevărat !

– În ţări străine lucrul ăsta-i permis, îi spune Rhodri.

– Care ţări străine ?

– În Anglia.

Se aud murmure de rîs în sala de dezbateri. Lordul Sarn bate cu ciocanul în masă. Rhodri începe să strige ca să se facă auzit în rumoarea stîrnită :

– Plătim toată viaţa. Vă plătim dijme şi cote ca să ne lăsaţi să vieţuim în cocioabele noastre şi nici măcar nu ne reparaţi drumurile pe care le folosim. Plătim ca să trăim şi mereu sîntem săraci. Trăim ca să plătim şi să vă ţinem în huzur din munca noastră. Iar acum aţi ridicat bariere ca să trebuiască să plătim şi ca să *muncim.*

Şi rumoarea din sală creşte. Lordul Sarn agită din nou ciocănelul dar de astă dată murmurul sălii nu mai poate fi potolit.

Rumoarea vie din sala de dezbateri, se aude în fundal. Un poliţist comunal păzeşte intrarea în Judecătorie. Anthony, rămas să aştepte pe coridorul întunecat şi rece, tropăie din picioare şi-şi pocneşte palmele. Intră Sir Henry Price-Parry şi-l salută cordial :

– Tot ţi-e frig, tot ţi-e frig ? Ia spune-mi, flăcăule, cîte cojoace porţi pe tine ?

– De le-aș lua după alfabet, în dimineața asta-ș ajunge cam pînă la litera M, recunoaște Anthony.

– Ia o înghițitură de rachiu. Îți ține de cojoc pe dinăuntru, cu bumbi de foc pe la încheietori.

Anthony scutură energic din cap :

– Nu, mulțumesc. Alcoolu-i curată otravă pentru mine.

Sir Henry face o grimasă și trage o dușcă zdravănă din plosca lui de la șold :

– Un gînd cam ireverențios... Aa, acum e mai bine. Iată-mă frumușel otrăvit.

– Și cum se mai simte Piratul în dimineața asta ?

– Cam indispus. L-am lăsat acasă c-o durere aprigă de cap. De ce nu ești pe banca magistraților ? E judecat tîlharul de Huws, nu-i așa ? Tare-aș vrea să-l spînzure.

– A obiectat la prezența mea pe banca magistraților. Zicea c-aș cîștiga bani din taxele de barieră.

– Păi, chiar așa și este, nu ?

– Așa este ?

– *Bunînțeles* că da. Ce crezi că s-a-ntîmplat cînd a murit taică-tău ? În mod firesc te-am ales în locul lui în consiliul nostru. N-ai nimic altceva de făcut decît să șezi pe turul pantalonilor o dată pe lună la ședința consiliului. Mă-ntreb cîte perechi de pantaloni ai pe tine ?

Pătrundem pe o ușă cu o placă nouă de alamă purtînd inscripția „TRUSTUL VAMAL WHITLAND", înaintăm în tăcere pe un coridor ce duce la o altă ușă pe

care scrie „INTRAREA STRICT INTERZISĂ". Trecem mai departe spre un alt anunț care cere „LINIȘTE" și în fine spre o ușă de care e prins un bilețel anunțînd că onor „CONSILIUL E ÎN ȘEDINȚĂ". Dinăuntru răzbat rîsete vajnice împreună cu clinchet de sticle și pahare. Intrăm pe ușă.

Șase consilieri, numărîndu-i și pe Sir Henry Price-Parry, pisoiul din poală și pe Anthony așezat în apropierea lor, stau rezemați în diferite poziții cît mai comode la o masă lungă plină de carafe de vin și pahare. Fiecare membru al consiliului, cu excepția lui Anthony, ține cîte un pahar înaintea sa, în mînă sau la gură. Și toți, în afara lui Anthony, exultă bonomie și bună dispoziție. Doar Anthony, așezat cel mai aproape de focul de bușteni și înfofolit după obicei, a rămas posac și fără pahar.

Primul epitrop, domnul Pugh, un bătrînel venerabil cu nas mare de Pulcinella și ochi vineți și încercănați, tocmai încheie o istorioară picantă :

– Și cam asta a fost, iar eu am ieșit tiptil din odaie, numa în ciorapi, și-am sărit pe fereastră coborînd pe vrejele de iederă și n-am mai văzut-o de atunci, pe onoarea mea.

– N-ai mai *urcat* niciodată pe vrejele de iederă ? îl întreabă vecinul său.

– Niciodată, vă jur.

– Ești un pungaș simpatic, domnule Pugh.

– Ei, dar asta s-a petrecut tare demult. Tinerele din ziua de azi sînt tare schimbate, nu-i așa, domnule Raine ?

Îi face cu ochiul lui Anthony care răspunde :

– Toate femeile mă înfricoșează, domnule.

– Iar alcoolu-i curată otravă, adaugă Sir Henry sumbru. Ne întoarcem la afacerile noastre, domnilor ? Ați examinat cu toții planurile, așa că nu cred să ne ia prea mult timp.

Anthony ridică ochii din hîrtiile sale :

– Vă cer iertare, Sir Henry. Am atît de puțină experiență în chestiuni de acest fel. Dar mi se pare că există deja *șapte* bariere pe drumul ăsta.

De cealaltă parte a mesei unul din consilieri remarcă :

– Dar e un drum foarte convenabil pentru fermieri în zilele de tîrg, domnule.

– Și adăugarea a încă *trei* bariere noi îl va face, firește, și mai convenabil.

– Excelentă remarcă, domnule ! exclamă Pugh. Și izbucnește în hohote vajnice.

Anthony așteaptă ca veselia să se mai potolească, apoi continuă :

– Încă un bob zăbavă. Înțeleg că acest drum se află într-o stare jalnică. Înseamnă asta că taxele percepute la celelalte bariere n-au fost suficiente pentru întreținerea lui ? Și s-ar putea atunci spune că existența unui trust al barierelor nu e profitabilă ?

Ceilalți membri ai consiliului încep să schimbe între ei priviri bănuitoare.

– Veți înțelege, domnilor, c-am fost plecat în străinătate mai mulți ani și că nu-mi sînt cunoscute aceste pricini. Vă cer doar o lămurire.

Doi dintre consilieri i-o dau imediat :

– Tocmai pentru a o *face* profitabilă, domnule, vom așeza încă trei bariere.

– Care sînt, de bună seamă, indispensabile.

Anthony se lasă pe speteaza scaunului surizînd cu inocență :

– De bună seamă. Vă mulțumesc, domnii mei. Acum înțeleg totul perfect. Cît de simplă devine această afacere cînd îi descoperi esența. – Brusc e scuturat de un fior de frig : Ați băgat de seamă că temperatura din odaie a scăzut în mod constant ?

– Ba. Mă gîndeam chiar că s-a făcut tot mai cald.

– Atunci poate că m-a prins un guturai.

– Simți fiori pe șira spinării ?

– Da.

– Și-un fel de gîdilitură în nări, ca de pană ?

Anthony încuviințează din cap.

– Și-un țiuit în urechi ?

Anthony dă din nou din cap. Sir Henry trage concluzia :

– În locul dumitale, atunci, m-aș împacheta bine și m-aș întoarce fără întîrziere acasă !

Domnul Pugh adaugă cu solicitudine :

– Și te-așază în fața căminului cu un pahar de băutură fierbinte.

Dar Sir Henry îl corectează imediat :

– Nu, nu ! Fără otravă !

– Un pahar de *lapte* fierbinte, revine domnul Pugh.

Anthony s-a sculat între timp și se luptă să intre în cojoacele sale :

– Mulțumesc. O să vă urmez povața.

Pornește spre ușă dar se oprește lîngă ea ca să-i privească pe consilieri :

– Ori m-a prins guturaiul, ori ceva nu mi-a priit. Uite, chiar acum cînd mă uit la dumneavoastră, am o

senzație lămurită de greață. Își pune pe cap pălăria lui năstrușnică : Pe mine să mă scuzați, domnilor. Bună ziua.

Iese, stîrnind în urma lui un murmur de speculații.

– Oare-*i* chiar atît de nevinovat tînărul ăsta ? întreabă unul din consilieri.

– Oh, e cu desăvîrșire nevinovat. Doar vedeți că-i un găgăuță alintat.

– Un ipohondru și-un papă-lapte.

– *Care nici nu bea !*

– I-e frică de femei !

– Băiatu-i un prostănac !

Sir Henry trage din nou concluzia :

– Ei bine, n-o să ne mai deranjeze. Cel puțin nu pe-o asemenea vreme. Să sperăm că mai ține încă.

Împinge cutia cu țigări de foi spre ceilalți, și-și aprinde și lui una.

Duminică dimineața. Se aude clopotul capelei Bethel. Credincioșii vin în grupuri de cîte doi sau **trei** pe aleile iernatice și intră în capelă.

În alcovul ei din vila Sarn, Rhiannon șade în fața oglinzii examinînd rezultatul toaletei. În oglindă se reflectă chipul lui Bessy, camerista ei, care ține în mînă un mantou de stradă și o bonetă. Clopotul capelei răsună în depărtare. Rhiannon inspectează obiectele vestimentare și zice :

– Da, astea-s de-ajuns, Bessy.

Bessy așază mantoul și boneta la îndemînă și îngenunchează ca s-o ajute pe Rhiannon la încălțatul ghetelor îmblănite.

– N-a venit încă căpitanul Marsden ?

– Ba da, domnișoară. Așteaptă deja de multișor. Încearcă să-și stăpînească un chicot de ris : A venit și domnu' Raine, domnișoară.

– Adevărat ? Cînd a venit ?

– Chiar acu, domnișoară. Zice că speră în plăcerea de-a vă însoți la biserică.

Jos în hol Anthony așteaptă, înfofolit ca pînă acum. Se întoarce și-l vede pe căpitanul Marsden tocmai ieșind din salon, strălucitor în uniforma sa de dragoni. Acesta e un tînăr care face impresie, chipeș, bățos, sigur pe el, cu o voce adîncă și o expresie semeață, neînduplecată. Dă cu ochii de Anthony și rămîne uimit de costumația lui supraabundentă, dar îndată își recapătă aerul său semeț.

– Bună ziua, domnule.

– Bună ziua și dumneavoastră.

– Îmi permiteți să mă prezint ? Mă cheamă Marsden – în misiune pe aici.

– Anthony Raine, la dispoziția dumneavoastră.

– Lordul Sarn v-a pomenit. Înțeleg c-ați făcut serviciul militar în străinătate ?

– Da.

– În India ?

– Da.

– Cald pe-acolo ?

– Foarte.

– Mergeți la liturghie ?

– Aceasta mi-e intenția.

– Şi-a mea. Prin amabila invitaţie a domnişoarei Rhiannon.

– Iar eu – fără amabila invitaţie a domnişoarei Rhiannon.

– Aşa ?

– Aşa. Dar am să merg la liturghie oricum.

– Înţeleg.

– Deci n-aveţi nici-o obiecţie, domnule ?

– Din parte-mi, nici una, domnule.

– Nu ?

– Nu.

De sus se aude glasul vioi al lui Rhiannon :

– Despre ce vorbeaţi împreună ?

Amîndoi tinerii se răsucesc pe călcîie ca s-o descopere pe Rhiannon coborînd scările spre ei.

– Domnul căpitan Marsden şi cu mine ne-am împrietenit. Avem atîtea în comun.

– Sînt încîntată. Înţeleg că vii la biserică cu noi, domnule Raine ?

Lordul Sarn, apărînd în capul scărilor, o corectează :

– Nu, draga mea, la *capelă*. Astăzi, dintr-un motiv anume, mergem la *celălalt* – ă – loc de închinăciune.

Rhiannon îl priveşte bănuitoare :

– Nu cumva te-ai certat iar cu parohul ?

– Să mă cert ? Dar sînt în cele mai *cordiale* relaţii cu neghiobul acela nesuferit. Nu, există un alt motiv, special. O să mi-l amintesc, fără îndoială, mai tîrziu.

O pornesc împreună spre uşa de la intrare, Marsden drept ca un par şi în mod ostentativ la cît mai mare distanţă de Anthony.

Soborul credincioşilor din capela Bethel e în picioare, cîntînd un imn galez, atunci cînd intră micul grup al lordului Sarn. Multe priviri surprinse, nemulţumite şi cercetătoare se întorc spre ei. Odată încheiată cîntarea, adunarea se aşază. Apoi predicatorul, Mordecai Thomas, urcă în amvonul său înalt. E un bărbat de vîrstă mijlocie, firav, pătimaş, cu ochii aprigi înfundaţi în orbite şi o chică de păr negru vîlvoi. În faţa lui e aşezată o clepsidră. Predicatorul priveşte semnificativ spre lordul Sarn şi începe :

– Astăzi, prieteni, predica o voi ţine în engleză şi pentru următorul motiv – sînt străini printre noi. Nu străini în existenţa noastră zilnică, ci străini în această casă umilă. Pentru ei limba noastră e ciudată şi străină. De aceea vom grăi în limba care le aparţine. Şi le vom vorbi fără teamă, aşa cum se porunceşte în Scripturi, şi le vom dezvălui ce este în inimile noastre. Pentru că, cine ştie, poate s-au dumirit de greşealele lor şi-au venit între noi ca să se-nchine şi să se pocăiască.

– Aleluia, murmură Beth Morgan cu ardoare de la locul ei din primul rînd.

Toate privirile s-au întors acum spre lordul Sarn şi însoţitorii săi care şed încurcaţi şi stingheri în soborul de mici fermieri, negustori şi nevestele lor, în capela austeră şi goală. Copiii holbează ochi mari spre uniforma strălucitoare a lui Marsden şi oştirea de paltoane a lui Anthony. Anthony şi Marsden au rămas cu privirea pironită în golul din faţa amvonului, în vreme ce Rhiannon, simţindu-le ostilitatea surdă,

aruncă iute cîte o privire spre fiecare. Lordul Sarn se uită precaut în jurul său la mulțimea adunată. Un băiețel cu o umflătură suspectă în obraz, îi surprinde privirea și înghite în grabă. Umflătura dispare. Băiețelul întoarce capul.

Mordecai Thomas a deschis între timp Biblia voluminoasă. Întoarce clepsidra și începe :

— Pasajul meu e luat din cartea Facerii, capitolul douăzeci și patru, versetul șaizeci : „Au binecuvîntat pe Rebeca și i-au zis : 'Ești sora noastră. Să ajungi mama a mii de zeci de mii și sămînța ta să *stăpinească porțile celor care îi vrăjmășesc*'". Acum vă întreb : *Care* sînt „porțile" ? Și *cine* sînt cei care le țin și urăsc pe Rebeca și sămînța ei ? Iar Rebeca și sămînța ei unde se află ele între noi ? Căci deși nu ni se deslușește dacă Abraham, Isac și Iacov au plătit taxe vrăjmașilor lor la aceste porți, e sigur că aceste porți au reprezentat o împilare și o uriciune, precum porțile de pe drumurile și pămîntul lucrat de noi. Cugetați acum la aceste porți, la vrăjmașii voștri și la binecuvîntata Rebecă cu sămînța ei care le va înstăpîni . . .

Nisipul se cerne în clepsidră.

În fața capelei, pe capra trăsurii lordului Sarn, vizitiul doarme dus, cu bărbia sprijinită de piept. Se mișcă greoi în somn și sforăie mai departe cu cotul pe lemnăria caprei. Apoi bolborosește supărat în somn : „Mișcă-te ! Mișcă-te mai încolo, Mary Ann ! Mereu mă lași fără pătură !"

Îi dă un cot invizibilei sale tovarăşe de pat cu atîta forţă încît se trezeşte gemînd de durere. Îşi pipăie grijuliu cotul. Din capelă se aude glasul monoton al predicatorului.

Nisipul a coborît deja în clepsidră. Dar Mordecai Thomas încă mai vorbeşte :

— Plătim vamă la aceste porţi cînd umblăm pe drumuri cu treburile noastre leguite. Şi unde se duc banii ? Sînt oare drumurile acestea întreţinute pentru cei care le folosesc şi le plătesc din prea-puţinul lor ? O, nu, ele sînt numai glod şi hîrtoape în care ni se prăpădesc căruţele şi ni se ologesc caii şi vitele. Unde se duc banii furaţi din sărăcia noastră ? Se topesc în avuţia vrăjmaşilor noştri care ţin porţile. Să ne rugăm acum fierbinte ca un mîntuitor să se ivească între noi, astfel ca sămînţa Rebecăi, fiicele ei, să ia cu-adevărat porţile vrăjmaşilor în stăpînire şi *să le culce la pămînt !*

Închide Biblia dinaintea sa cu un bufnet elocvent.

Credincioşii părăsesc în sfîrşit capela. Micul grup de la vila Sarn se îndreaptă spre trăsură, urmărit de privirile furişe şi şuşotelile celorlalţi. Căpitanul Marsden se alătură lordului Sarn :

— Ei bine, milord, acum aveţi toate dovezile necesare. Instigare la revoltă, pur şi simplu.

— Dar de ce-a ţinut atîta ? se lamentează domnia sa, pe un ton iritat. Trei ceasuri ! Unde-i trăsura aia afurisită ? Mor de foame.

Rhiannon tocmai vrea să-l urmeze în trăsură cînd se apropie Betti Morgan și-i vîră o broșură în mînă.

– Rugați-vă pentru iertare, zice ea, pentru păcatele bonetei ce-o purtați. Luați, vă rog, asta.

Rhiannon se uită mirată la broșura din mînă ; după care urcă în trăsură, urmată de ceilalți. Unchiul ei se așază comod între pleduri și zice :

– Mi-amintesc acum, tocmai *de asta* am intrat azi în gheţăria aia calvinistă – ca să-l aud pe predicatorul de-acolo – cum l-o fi chemînd ?

Căpitanul sare îndatoritor :

– Mordecai Thomas. Tipul ăsta ar trebui deportat.

– Dar ce-are a face femeia aia biblică, Rebeca, cu toată povestea ? Cît privește sămînța ei ! . . . Acasă, Edwards, cît de repede poți. Vreau masa mea.

Așezat pe cealaltă banchetă a trăsurii, Marsden stăruie :

– Instiga în chip evident fermierii la acte de violență, domnule.

Dar lordul Sarn îl corectează bonom :

– Nu fermierii. Ci sămînța Rebecăi.

– Eu de-aș fi fermier, intervine Anthony pe un ton potolit, i-aș da dreptate.

Rhiannon se întoarce imediat spre el.

– Dumneata zici asta ! *Dumneata !*

– *Dac-aș* fi fermier, nu mi-ar plăcea barierele. Și m-aș simți ispitit să le iau în stăpînire și să le culc la pămînt.

Marsden nu lasă să-i scape ocazia :

– Dac-ați fi fermier și s-ar chema garda voluntară, aș avea de grijă să fiți biciuit și azvîrlit în temniță.

– Dar cum nu ești fermier, domnule Raine ?

— Întrucît nu sînt, am să mă-ntorc acasă și-am să uit toată povestea. Chiar și pe căpitanul Marsden cu pedepsele sale . . . Te duci și la culcare cu biciul, domnule ? Probabil că face casă bună cu pintenii.

Lordul Sarn îl privește pe Marsden cu interes. Pune palma pe genunchiul bravului căpitan și-l întreabă confidențial :

— Nu găsești că pintenii rup cuverturile ?

Între timp Rhiannon îl fixează cu o privire disprețuitoare pe Anthony.

— Trebuia să-mi închipui, șoptește ea. Și *sîngele* ți-e de gheață.

Și trăsura se îndepărtează, înclinîndu-se și hurducîndu-se pe drumul bolovănos brăzdat de făgașe.

Ne aflăm pe un drumeag plin de noroi, deși ziua e senină, însorită și fără ninsoare. La marginea acestui drum mlăștinos se află o casă țărănească iar în dreptul ei lucrătorii instalează o nouă barieră. Dincolo de ea așteaptă o căruță mare cu încă două porți. Și tot de acolo un grup de țărani, vreo doisprezece la număr, între care Rhodri Huws, bătrînul William Evans, Shoni Fawr și o seamă din susținătorii lui Rhodri întîlniți mai devreme, urmăresc cu privirea încruntată pe lucrători. Noul pîndar stă în pragul colibei, cu ochii cînd la lucrători, cînd la țărani. Cîțiva din cei din urmă îi batjocoresc pe lucrători care însă nu-i bagă în seamă, văzîndu-și cu încăpățînare de treabă.

– Ia uitați-vă la ăla. Părosul cu maiul în mînă.

– Îl văzui într-o cușcă la tîrg.

– Aruncați-i o nucă !

– Iar pe ăla trebe că l-au strîns cu poarta, băbătie !

Arată cu degetul spre un lucrător mai pirpiriu. Și o parte a grupului rîde batjocoritor. Rhodri Huws se întoarce spre ei.

– Așa băieți. Rideți pînă vă pleznesc căpățînile de lemn. Dar n-o să mai rideți în ziua de tîrg. Dați-i înainte, priviți-i pe săturate. Căci de-acu n-o să vă mai săturați burțile.

William Evans îi dă dreptate, clătinind din cap :

– Asta-i a zecea poartă pe drumul ăsta. Și mai vin încă două.

Pîndarul părăsește locul său ca să inspecteze noua poartă cu un aer de proprietar. Rotește poarta de încercare. Fermierii îl iau și pe el în primire :

– Ia uitați-vă la burdufu ăla de unsoare cum se mai hlizește.

– Aruncați-l pe vînturătoare.

– Tare mi-ar plăcea să-i cioplesc un surîs cu cosorul.

– Mai bine băgați-l sus pe horn.

Rhodri Huws îi întrerupe brutal :

– Așa, frîngeți-i oasele ! Împănați-l cu scîrnă ! Vînturați-l cu furcile, netoților ! Și ce-o să cîștigați din asta ? Credeți c-o să scăpați de porți ? Credeți c-o să-i convingeți pe Sir Henry Price-Parry, de-alde Anthony Raine și alții de teapa lor să nu mai umple drumurile de porți pînă astea or să întreacă numărul sălașelor din ținut ?

Țăranii s-au întors cu spatele la poartă. Pîndarul face un semn spre colibă și nevasta lui iese cu fiica

cea mică. Cu toţii admiră poarta. Iar fermierii bodogănesc :

– Şi-atunci ce-om face ?

– O să plătim taxele şi-o să cîntăm imne ?

– O să-l pupăm pe drăguţu' de vameş ?

Bătrînul William Evans face o sugestie pe un ton nehotărît :

– L-am putea ruga iar pe Sir John Watkyn.

Dar Rhodri Huws i-o retează :

– Deputaţii în parlament – pff ! – Scuipă : Ei inventează comitete acolo unde-ar trebui să ridice furci de spînzurătoare ! Daţi-i zor, rugaţi-l pe liberalul ăsta flecar de la Londra să se pună-n genunchi şi să pledeze pentru noi ... Tot aşa de bine puteţi să-l rugaţi pe ţîncul de colo, că la fel de mult o să v-ajute ... Auzi, Sir John Watkyn !

Fetiţa pîndarului se leagănă pe poarta cea nouă, în vreme ce grupul fermierilor se îndepărtează bombănind.

În camera de consiliu a Trustului vămilor, Sir John Watkyn, membru în parlament, aşteaptă grav şi sever la capătul mesei, cu faţa spre consilieri. Sînt de faţă Sir Henry Price-Parry, cu pisoiul în poală, Anthony, domnul Pugh şi ceilalţi consilieri întîlniţi mai devreme. La aceeaşi masă, ceva mai departe, şade lordul Sarn. Iar în spatele său aşteaptă în picioare căpitanul Marsden.

Anthony şi-a părăsit în sfirşit cojoacele, dar are o figură plictisită şi absentă. Nu ridică ochii cînd Sir John insistă :

– Răspunsul dumneavoastră, domnilor ?

Sir Henry are tensiunea ridicată.

– Răspunsul nostru e uluiala, domnule. Pur şi simplu ne-ai tăiat respiraţia.

Iar domnul Pugh adaugă sumbru :

– Dar n-o să ne tai şi porţile.

Sir Henry îşi drege glasul :

– Eu nu sînt omul care să fie uluit *lesne*, domnule . . .

Pugh cel cu chip de măscărici rînjeşte şi-i face cu ochiul :

– Ha ! Eu încă te-aş putea ului, Henry !

– . . . de idealismul deşucheat al unor feciorăşi abia scăpaţi din scutece şi băgaţi în politică. Dar mica dumitale poliloghie . . .

Lordul Sarn repetă încet „poliloghie" pentru sine, ca şi cînd ar fi fost un cuvînt dintr-un vers pentru copii : . . . „Poliloghie". Sir Henry îşi încheie propoziţia :

– . . . pur şi simplu m-a perplexat. – Apoi îşi întoarce obrazul stacojiu spre domnul Pugh : Şi nu mă mai pot uimi nici amintirile unor desfrînaţi octogenari.

– Minciună ! Am abia şaptezeci şi unu.

Lordul Sarn clatină din cap :

– Ce *cuvinte !* Octogenar ! Poliloghie !

– Tensiunea e de vină, domnule, i se urcă şi-n vocabular.

Sir Henry continuă şarja :

– Toate parascoveniile şi toată trăncăneala asta despre bariere – gogoşi de tufă.

Se oprește căci nu mai găsește cuvinte care să-i exprime întreaga stupoare și neîncredere. Domnul Pugh se întoarce spre Sir John :

– Vorbiți serios cînd ne amenințați că dacă nu scoatem porțile cele noi și nu scădem taxele la celelalte, o să fie revoluție în ținutul ăsta ? Nu pot să cred.

Iar ceilalți membri ai consiliului din jurul mesei murmură :

– Revoluție ? Niciodată ! Pfuu !

Sir John încearcă din nou, cu răbdare :

– Vroiam să spun, domnilor, că după opinia mea, situația de acum ar putea ușor conduce la dezordine. Nu dispunem de forță polițienească în ținut.

– Dar îl *avem* pe căpitanul Marsden, remarcă unul dintre consilieri. O cît de mică tulburare – deși nu cred cîtuși de puțin că va fi cazul – și odată ne pică-n ajutor.

Anthony adaugă discret :

– Cu pinteni, bici și tot harnașamentul !

Marsden îl aude și-l apostrofează furios :

– Îmi displace atitudinea dumitale.

– Iar mie, zice Sir Henry, îmi displace faptul c-am irosit toată după-masa ascultînd o pledoarie fără obiect și zvonuri nefondate de răzmeriță. Nu sîntem un cîrd de *femei*, domnule, ca să ne sperii cu vorbele dumitale. Vă propun să-l rugăm pe lord Sarn, ca magistrat diriguitor al acestui ținut, să-i răspundă lui Sir John Watkyn în numele nostru al tuturor. Ce zici, lord Sarn ?

Și lordul Sarn este smuls brusc din reveriile sale :

– Eu ? Oh, parascovenii !

Cu obrazul alb de furie, Sir John Watkyn se întoarce mîndru și iese din încăpere, lăsîndu-i în urma lui pe Anthony, nonșalant ca de obicei, pe lordul Sarn

într-o altă lume, pe Marsden încruntat belicos, pe consilieri foarte mulțumiți, iar pe domnul Pugh făcînd cu ochiul. Chiar și Piratul miaună.

Pe un drum de țară, un necunoscut îmbrăcat în straie țărănești trece în galop pe lîngă doi muncitori agricoli cocoțați într-o căruță. Înainte de-a dispărea în direcția opusă, călărețul aruncă un cocoloș de hîrtie în căruță. Unul din zilieri îl culege în grabă și-l desface. Capetele celor doi se apropie deasupra hîrtiei. El silabisesc în șoaptă, dar hotărît : „Rebeca !"

Pe o uliță un gospodar tunde gardul de mărăcini. Un călăreț trece prin dreptul lui, aruncîndu-i un cocoloș de hîrtie. Acesta îl ridică și-l desface. Din nou se aude șoapta, înceată dar hotărîtă : „Rebeca !"

Într-un staul, în lumina dimineții, se văd donița de lapte sub ugerele vacii și mîinile mulgătoarei. Un cocoloș de hîrtie cade în laptele din cofă. Mîinile femeii îl culeg și-l desfac. Se aude tropotul unui cal care se depărtează. Apoi o șoaptă : „Fiicele Rebecăi !"

Un han de țară. Mîinile hangiului trăgînd o halbă de bere din butoi. Ele trec bărdaca plină prin ferestruica barului, apoi se retrag. Pe tejghea rămîne un cocoloș de hîrtie, lîngă ulcica de măsură. Aceleași mîini îl ridică și-l desfac. O șoaptă :

— Vor înstăpîni porțile.

Un dulău ciobănesc aleargă peste țarină. O mînă scoate un răvaș din zgarda cîinelui. O șoaptă :

— Porțile celor care îi vrăjmășesc.

Fermierii se îndreaptă spre locul lor tainic de întrunire. Ies călare din ogrăzile lor, agitînd lămpaşe aprinse. Călăresc prin pădurea deasă în grupuri mici, ţinînd piept vîntului dezlănţuit.

Călăresc solitari, cu felinarele licărind în întuneric.

Ies călare din pădurea adîncă pe cîmpul deschis, înfruntînd împreună vîntul aprig.

Vin pe caldarîmul uliţelor, cu copitele cailor înfăşurate în pînză de sac.

Un călăreţ trece printre şirurile de copaci înalţi, pe o mîrţoagă bătrînă, felinarul său aruncînd umbre lungi, umbrela legănîndu-i-se la şold.

Cîţiva fermieri coboară costişa dealului, pe jos, tăcuţi şi agili ca nişte ţapi de munte.

De după garduri şi şanţuri răsar tineri argaţi, tăcuţi şi iuţi de picioare.

Un bărbat trece în galop peste cîmp pe un cal negru şi arătos, se opreşte, leagă calul de un copac la marginea pădurii, şi se afundă în desiş pierzîndu-şi urma.

Călare sau pe jos, solitari ori în grupuri, grăbiţi sau tacticoşi, dar întotdeauna tăcuţi, oamenii roiesc cu felinarele lor prin noapte.

Şi la lumina lămpaşelor vedem cum unii poartă măşti negre, improvizate. Feţele cîtorva sînt ascunse în fulare negre. Mulţi şi-au spoit chipul cu funingine. Şi cu toţii poartă fuste.

Unii poartă fustele bine suflecate peste pantaloni şi cizme, iar deasupra şi-au luat sumane sau mantale în culori întunecate.

Alții își poartă fustele pînă la călcîie.

Iar unii sînt îmbrăcați în întregime în straie femeiești, cu obrazurile tuciurii și capetele îmbrobodite în năframe.

Cîțiva și-au găsit, cine știe de unde, peruci albe, cîrlionțate. Obrazuri tuciurii și peruci albe saltă în șa în lumina felinarelor.

Și mulți dintre ei sînt înarmați cu puști de vînătoare ; alții au securi, săpăligi sau furci ; iar în jurul grumazului și-au aninat cornuri de vacă.

Îi vedem profilîndu-se pe cerul furtunos. Călăreți ca în noaptea Tuturor Sfinților, cu furcile de pe umeri invocînd coarnele spiritelor de animale care îi ocrotesc.

Acum se ivește luna.

Iar ei se adună, în tăcere, din pădure, de pe uliți și cîmpuri, de pe costișe de deal, desișuri, ripe și vîlcele, în cotloanele unei cariere părăsite.

Se opresc cu toții.

Și din spatele lor, de lîngă gardul luminat de lună al carierei, un bărbat saltă pe un bloc de stîncă și îi privește. Poartă o mască neagră.

E deghizat în portul tradițional al femeii velșe, cu fuste înfoiate, negre, și broboade. Iar pe cap poartă o pălărie neagră, înaltă ca o clopotniță.

Pe umăr și-a aninat un corn de vacă.

Bărbatul vorbește cu o voce schimbată, dar nu grotesc :

— Eu sînt Rebeca. Dați-mi ascultare, fiicele mele, frumoasele mele fecioare, cu chipuri tuciurii, doamne cu bărbi sure ! Nu-ntrebați cine sînt. Și nu divulgați nimănui cine sînteți *voi*. Nici măcar celui mai apropiat prieten. Să nu rostiți niciodată numele *vostru* sau al *lui*. S-ar putea găsi printre noi dintr-aceia care v-ar vinde dușmanilor voștri. Sînteți fiicele Rebecăi ! E sîn-

gurul vostru nume de care vrăjmaşii voştri trebuie să se teamă. Duşmanii voştri sînt porţile de dări şi aceia care le-au ridicat şi se-ngraşă din ele. Porţile trebuie distruse. Dar nu cu vărsare de sînge. Dacă vameşii se opun, legaţi-i fedeleş şi puneţi-le căluşul în gură. Nu-i vătămaţi. De trebuie să-i culcaţi la pămînt înainte de-ai lega, făceţi-o cu băgare de seamă. Începem chiar *acum* ! Ştiţi bine care-i prima poartă ce trebuie distrusă. Amintiţi-vă ordinele voastre. Tăcere deci, pînă ce ajungeţi la ea. Am să fiu şi eu printre voi.

Sare de pe bolovan şi se pierde în întuneric.

Iar mulţimea tresaltă şi o porneşte la acţiune. Trei călăreţi se postează în fruntea celorlalţi. Unul, cu un şal negru ascunzîndu-i cea mai mare parte a obrazului, e Mordecai Thomas. Poartă cu el o umbrelă ponosită în chip de sabie.

Celălalt, cu obrazul boit în negru şi capul descoperit, e Rhodri Huws. Al treilea e un fermier dintre cei întîlniţi mai devreme în piaţa Pembroke. Freamătă de emoţie.

– Io-te, omule, ăsta zic şi eu danţ ! Fiicele Rebecăi ! Ce mai flăcău ! Cine-o fi fost ? L-aţi cunoscut ? De unde-a apărut ?

– Ăsta-i omul care ne trebuie, zice Rhodri. Asta-i tot ce *ştiu*.

– Un mîntuitor precum Ehud, Gideon sau Samson *, începe Mordecai, dar Rhodri îi pune palma peste gură :

– Taci, neghiobule !

Fermierul ridică privirea spre cer, mimînd o rugăciune : '

---

* Personaje cunoscute din Vechiul Testament („Judecătorii"). (n. trad.).

– Dă Doamne să fie mare tămbălău în seara asta şi sînge pînă-n gît !

Rhodri îl potoleşte şi pe el :

– Ba n-are să fie vărsare de sînge, n-ai auzit ? Şi nu mai cita nici *tu* din Scripturi. Cînd simţi că te ispiteşte un citat, mai bine fluieră.

Şi o porneşte mai departe, urmat de ceilalţi doi.

Se văd drumul, bariera şi căsuţa de lîngă ea, tăcute şi solitare în lumina lunii. Apoi apar fiicele Rebecăi, descinzînd de pe cai, cu „Rebeca" însăşi în frunte. Înaintează în tăcere, conduse de bărbatul cu pălăria înaltă. Dar cînd ajung lîngă casa pîndarului, ridică brusc puştile şi trag în aer, sună din cornurile lor, chiuie, fluieră şi zbiară. Felinarele lor se agită bezmetic în întuneric.

În micul dormitor al casei, lumina lunii se cerne oblic peste patul în care zac cufundaţi în somn Jack Wet şi nevasta lui. Ei se trezesc brusc, se ridică în capul oaselor, cu scufiile pe ceafă, uimiţi la auzul vacarmului de afară. Jack Wet întinde tremurînd mîna spre lumînarea de la căpătîiul patului.

Afară mulţimea chiuie, trozneşte, huiduie, răcneşte, face mare tămbălău. Bărbatul din fruntea lor ridică o mînă. Ei tac brusc. Doar un corn solitar mai prelungeşte o notă melancolică.

„Rebeca" păşeşte spre casa pîndarului oprindu-se sub fereastra luminată de lună. Strigă deslușit :

– Jack „Udătură" !

Acum se aprinde luminarea. Jack Wet și nevasta lui ciulesc urechea înspăimîntați. Vocea bărbatului se aude din nou :

– Ieși în bătătură !

Nevasta pîndarului îi repetă timid :

– Vor să ieși.

– Eu nu vreau să ies.

Din nou vocea bărbatului de afară :

– Ieși binișor, Jack Wet, să te vedem la față !

– Vor să te vadă.

– *Eu* nu vreau să-i văd !

Totuși se scoală și, în cămașa lungă de noapte, se duce la fereastră, crapă puțin perdeaua și privește afară. Prin crăpătură zărim gloata din drum, cu peruci, bonete, bluze și fuste, holbîndu-se spre fereastră.

– Aaa ! face Jack, sînt numai mulieri !

Și deodată se-aude din stradă un muget gros de voci bărbătești. Nevasta lui comentează timid :

– Dar au voci tare groase pentru niște mulieri.

Parcă pentru a-i da dreptate, „Rebeca" strigă din nou :

– Ieși binișor, și n-ai să pățești nimic. Rămîi unde ești, și-ți dăm foc la casă.

Jack Wet hojbăie pe sub pat, își găsește ghetele și începe să se încalțe. Îi aruncă nevestei lui o privire deloc drăgăstoasă :

– Scoală-te. Vor să te vadă și pe tine. Nu știu pentru ce.

– Nu, nu, nu pot. Nu pot să ies așa. O să-*nghеț* !

– Șezi aici și-o să te coci.

Îngrozită, femeia își scoate un picior grăsan de sub cuvertură.

Mulțimea împresoară casa, cînd ușa de la intrare se deschide și își fac apariția Jack Wet cu nevasta lui.

Și-au tras ghetele în picioare și și-au aruncat pleduri peste cămășile de noapte, dar încă mai poartă scufiile pe cap.

Mulțimea îi ia în primire fără violență.

— Aduceți-i să vadă isprava noastră ! strigă „Rebeca". Dați-i bătaie, fiice ale Rebecăi !

Și se întoarce pe direcția de acțiune. Face semn unei părți a mulțimii să se îndrepte spre un capăt al porții, unei alte părți spre celălalt capăt. Iar aceștia, bărbații cei mai vînjoși și mai îndîrjiți din gloată, smulg poarta din țițîni și o cară spre rîu.

Purtătorii porții coboară malul rîului, urmați de mulțime. La porunca tînărului aruncă poarta în apele rîului, ajutați cu zel de celelalte „fiice" din preajmă.

Una din ele, Mordecai Thomas însoțit de nelipsita-i umbrelă, urmărește cum poarta lovește suprafața apei, ridică o mînă în chip de binecuvîntare și-și deschide gura gata să rostească un citat potrivit din Scripturi. Dar își reamintește avertismentul, se oprește la timp și-și țuguie buzele ca să fluiere. Se aud primele măsuri ale unui imn religios.

De sus, de pe malul rîului, unde „Rebeca" stă alături de Jack Wet și nevasta lui, se vede poarta purtată de apele rîului. Una din „fiice" îi șoptește lui Jack Wet cu năduf :

— De n-ar fi ordinele cum sînt, acuma ați ședea amîndoi călare pe poarta aia.

Curentul duce poarta repede la vale. Se aude o chemare de corn și „fiicele" care au lansat poarta la apă, precum și ajutoarele lor, se cațără înapoi pe mal. Bariera se pierde în noapte. Cornul dă glas din nou, de astă dată de mai departe.

În salonul matinal al Vilei Sarn, stăpînul casei şi Sir Henry Price-Parry cu nelipsitu-i pisoi în poală, şed la o măsuţă. Anthony stă în picioare, lîngă cămin, căpitanul Marsden ceva mai departe de el. Iar în faţa mesei aşteaptă Jack Wet, cu ţilindrul în mînă, arătînd de parcă ar fi fost şurluit cu peria, zgribulit şi încurcat.

Lordul Sarn îl măsoară din cap pînă-n picioare :

– Va să zică dumneata eşti paznicul care şi-a pierdut poarta mai alaltăieri noaptea ?

– Da, milord, dar n-am pierdut-o, am . . .

– Ar trebui să fii mai grijuliu, îl ceartă lordul Sarn. Cum te numeşti ?

– Mi se zice Jack Wet (Udătură), domnule, dar numele meu adevărat e Jack Griffith. Îmi zic Wet de ciudă.

Sir Henry a turnat între timp o măsură de vin de Xeres, din carafa de pe masă, într-o farfurioară şi-o aşază acum pe podea pentru pisoiul care-o linge cu poftă. Lordul Sarn îi surîde aprobator, apoi se întoarce spre Jack Wet :

– Poţi să mi-l descrii pe capul acestui tîmbălău, domnule Wet ? Era înalt, scurt, costeliv, pătrat, oval ?

– Mai degrabă înalt, domnule, dar nu se putea spune dacă era bătrîn sau tînăr. Aveau cu toţii obrazurile tuciurii – asta se cheamă înşelăciune. Şi fuste, şi poale şi bonete de muieri şi . . .

– Da, da, ştim toate astea . . . Nu i-ai recunoscut vocea ? Ori pe-a altcuiva ?

– Nu, domnule, era aşa o lărmuială de glasuri şi de corni . . . Dar tot acelaşi om a vorbit de ambele dăţi.

Sir Henry își desprinde ochii de la pisoi.

– De *ambele* dăți ?

Jack Wet se întoarce spre el mirat :

– N-ați aflat, Sir Henry ?

– Am aflat doar că Administrația a ridicat o nouă poartă ieri dimineața.

– Da, domnule, și-n noaptea asta au venit și iar au dat-o jos.

Sir Henry se întoarce iute spre Marsden :

– În noaptea *asta*, domnule căpitan. *Dumneata* ai aflat ?

– Nici-un cuvînt, domnule, pînă-n acest moment.

– Devine-un obicei, observă Jack Wet mohorît.

Sir Henry îl încolțește mai departe pe căpitan :

– Ziceai că oamenii dumitale au fost postați la paza drumurilor în noaptea asta. Erau treji ?

– Vă rog să nu uitați, Sir Henry, că n-am decît un detașament sub comanda mea. Bineînțeles că nu i-am postat la poarta care-a mai fost atacată. Și-au fost la fel de treji ca și dumneavoastră, domnule.

Vocea lordului Sarn intervine împăciuitoare :

– Dar ce amestec are armata-n toată chestia asta ? Iată ce nu-nțeleg.

– Am acționat, domnule, la apelul adresat mie de către Trustul barierelor.

– *Pe mine* nu m-a anunțat nimeni.

– Excelență, dar v-am comunicat la cină.

– Sînteți sigur că eram de față ?

– Bineînțeles, milord, ați aprobat planul nostru.

– Ce-am avut la cină ?

– Tocană de iepure, milord.

– A ! Întotdeauna cad la învoială după tocană de iepure. Dacă ne-ar fi servit crustacee, în schimb . . .

Indărăt la poarta dumitale, domnule Wet. Sper s-o mai găsești.

Jack Wet iese, iar lordul Sarn începe să răsfoiască cu gravitate judecătorească hîrtiile de pe măsuța din fața sa.

– Să purcedem acum la examinarea lipsei evidente de probe...

Pe scara răsucită a Vilei Sarn coboară Rhiannon, cu un coș în mînă. Cînd ajunge la capătul ei, se deschide ușa salonului și apare căpitanul Marsden. El se oprește brusc, cu ochii la Rhiannon. Din salon se aude întrebarea lordului Sarn : „Vin, Sir Henry ?" Iar Sir Henry răspunde imediat, „Mulțam", urmat de clinchetul paharului atins de carafă. Căpitanul închide ușa salonului, îndreptîndu-se spre Rhiannon care-a rămas la capătul scării. Ea îl întîmpină cu o privire bine dispusă :

– Va să zică fiicele Rebecăi iar au ieșit călare noaptea trecută ?

– De unde știi ?

– Am tras cu urechea la ușă.

Marsden o fixează cu o mutră șocată și dezaprobatoare.

– Oh, nu mai fă pe mîndrul și pe demnul ! Dumneata n-ai tras niciodată cu urechea la gaura cheii ? Or nu te poți apleca din mijloc ?

Marsden se simte brusc stînjenit și încurcat.

– Domnişoară Rhiannon, tare-aş vrea – aş vrea să pricep atitudinea dumitale faţă de mine. Uneori pare să-ţi placă compania mea . . .

– O găsesc foarte *instructivă*. Ca şi cînd ai sta singură cu un tom masiv şi util, legat într-o copertă solidă şi arătoasă – pe care ştii că nu trebuie să-l citeşti.

– Şi-apoi în alte momente, cum este cel de faţă, parcă-ţi face plăcere să-ţi rîzi de mine.

Chipeş, rigid şi stîngaci, el o priveşte cu ochi imploratori.

– Ai vrea să fiu mai consecventă, domnule căpitan ?

– O, dac-aş vrea !

– Iar eu aş vrea ca dumneata să fii mai puţin consecvent. Aş vrea să te văd uneori vesel şi impetuos, nesocotit, zănatic şi copilăros, – ori îndrăzneţ şi strengar, dacă vrei.

Marsden, profund şocat, nu poate decît să exclame :

– Domnişoară Rhiannon !

– Sau oricum pe lumea asta, numai nu mereu – nobil ca un cîine.

Acum e adînc jignit.

– Ah, domnişoară Rhiannon.

– Sau ca un cîine nobil – nu ştiu care din două.

El o priveşte cu o expresie de cîine rănit. Pe moment Rhiannon e cuprinsă de remuşcări, apoi însă expresia lui îi devine insuportabilă.

– Îmi pare rău dacă te-am ofensat. Poftim, linge-mi mîna.

Îi întinde mîna, dar Marsden o părăseşte cu faţa stacojie, fudul şi ţeapăn ca o vergea, trîntind uşa de la

intrare după el. Din spatele lui Rhiannon se aude vocea lui Anthony :

– Și-a lăsat în urmă sabia și pălăria.

Rhiannon se întoarce iute, furioasă.

– Ai tras cu urechea ? Din toate obiceiurile reprobabile, pe ăsta-l urăsc cel mai mult.

– Din nefericire n-am auzit nici-un cuvînt. Oricum m-ar fi distrat mult mai mult decît disputele cu privire la identitatea Rebecăi.

– Mă duc acum în grădină, îl anunță Rhiannon pe un ton înțepat. Poți să mă-nsoțești, dacă vrei. Îți promit că n-o să mă tai la deget. Știu că nu suporți vederea sîngelui.

Rhiannon potrivește o tufă de trandafiri, sub privirile tăcute și grave ale lui Anthony. Rhiannon îl întreabă fără să-l privească.

– Dar cine-i *de fapt* Rebeca ?

– Rebeca ? Oh, am și uitat de tipul ăsta cîteva clipe. Tocmai compuneam în minte o poezie despre dumneata, grădini, trandafiri și păsări cîntătoare, încercînd să aflu o rimă pentru Rhiannon... „Într-o grădină la miazăzi..."

Fără să-și ridice ochii de la operația ei, Rhiannon îl corectează :

– Aici sîntem în apus.

– „Într-o grădină la miazăzi, șade iubita-mi Rhiannon..."

– Nu şed, ci stau în picioare. Şi nu sînt iubita dumitale.

– „Într-o grădină la miazăzi, şade iubita-mi Rhiannon, cu buzele-i trandafirii, precum gura . . ." Ezită în căutarea unei rime, apoi reia : „Precum gura unui . . . tun". Nu prea se potriveşte, nu-i aşa ?

Întreaga atenţie a fetei e concentrată cu înverşunare asupra tufei de trandafiri. Ignoră catrenul lui, spunîndu-i înţepată :

– Nu mi-ai răspuns la întrebare.

– Of, iar *Rebeca*. Ei bine, amicul dumitale, căpitanul Marsden crede că Rebeca e Mordecai Thomas, predicatorul. Sir Henry susţine cu tărie că acesta-i Rhodri Huws. Iar lordul Sarn se suspectează pe sine însuşi, în momentele lui de somnambulism.

– Şi, dumneata, cine crezi că-i Rebeca ?

– Eu cred că-i un biet fermier, vreun ţopîrlan nemulţumit, atras de melodramă şi de rolul lui Robin Hood.

Abia acum Rhiannon ridică capul ca să-l privească pe Anthony.

– Cam asta poţi crede dumneata. Regret că n-ai *auzit* cuvintele pe care le spuneam căpitanului Marsden.

Şi continuă să-l privească drept în ochi în vreme ce-i vorbeşte cu patimă controlată, gravă :

– Îi spuneam cum ar trebui să fie bărbatul acela la care eu să pot ţine cu-adevărat. Şi cu care voi doi nu veţi semăna niciodată. Un bărbat liber şi puternic, clocotind de iubire şi ură, în stare să se bată pentru credinţele lui şi să sară-n ajutorul celor oropsiţi care nu pot lupta singuri pentru ei. Adică un bărbat ca Rebeca ! Nu un ins pompos, ridicol, plin de sine care . . .

– Un excelent portret al bravului căpitan !

– Și nici-un papă-lapte care să se teamă să nu-și ude picioarele ori să-și murdărească mîinile – un pește înfofolit. Ci să aibă *curajul, curajul* de-a vorbi despre un bărbat *adevărat* ca Rebeca !

Ea se întoarce la tufele de trandafiri răscolită de emoțiile ei. Anthony o privește calm, cu o expresie enigmatică :

– Îmi place cum îți freamătă nările cînd îmi spui „papă-lapte". Îmi place cum ți se răsucesc buzele cînd îmi spui „pește înfofolit". De fapt îmi place *mult de tot* cum arăți ori de cîte ori spui ceva.

Și cu un surîs afectuos licărindu-i pe buze se întoarce și se îndepărtează, lăsînd-o să privească mirată în urma lui.

Lîngă bariera din dreptul oficiului lui Jack Wet, doi dragoni stau pe lîngă caii lor.

– Ciudată treabă și asta, zice primul. Ce n-aș da să fiu în pat.

O clipă de tăcere. Caii bat din copite.

– Ce n-aș da să pot bea acum, zice al doilea. După o pauză : Să zac beat în pat.

Privesc în noapte, își pocnesc mîinile ca să le încălzească. Urmează o pauză mai lungă. Se aud țipetele unui huhurez.

– N-am crezut atunci cînd am intrat în armată c-o să pierd jumătate din noapte în așteptarea unei gloate de bărbați îmbrăcați ca muierile.

– Păcat că nu *sînt* muieri.

– Atunci n-ar mai fi misiunea noastră. Sergentu' s-ar afla aici în locul nostru.

Deodată apare o lumină pe cer, la o distanță mai mare. Cei doi dragoni o zăresc. Peste cîteva clipe izbucnește în vîlvătăi luminoase.

– Ăștia-s. Tocmai la Langower. Haidem !

Strigă la fereastra de sus a casei.

– Hei Jack, Jack Wet !

Se ivește o luminiță în fereastră. Jack Wet vine la geam și-l deschide. Unul din călărași îi strigă :

– Poți dormi fără griji în noaptea asta, Jack. Ard o altă poartă, ceva mai departe.

– Bine c-au mai schimbat, zice Jack și-și retrage capul, închizînd fereastra și trăgînd draperia.

Un foc de tabără arde liniștit într-un luminiș de pădure. Nimeni împrejur. După cîteva clipe cei doi dragoni dau buzna călare în luminiș. Se opresc în dreptul focului, aruncînd priviri nesigure în jur, apoi injură, dîndu-și seama că au fost trași pe sfoară.

În casa pîndarului Jack Wet și nevasta lui zac adormiți în pat. Îi deșteaptă vocea Rebecăi care strigă : „Jack ‚Udătură' ! Ieși în bătătură !"

Jack se întoarce resemnat în pat :

– Iară-s aici.

Aprinde luminarea de la căpătîiul patului. Nevasta lui își freacă ochii și mormăie :

– De ce nu pot da jos poarta fără să ne pună să-i privim ? Of, unde mi-s încălțările ? . . .

Jack Wet își scoate picioarele de sub pătură. Bocancii lui așteaptă pe un scaun lîngă pat.

– Ar trebui să-nveți să-i ții la îndemînă, așa cum fac eu.

Și oftînd înciudați, amîndoi se coboară din pat.

Prin fereastra unui han de țară poate fi văzut Sir John Watkyn vorbind cu un grup de oameni. Calul său așteaptă priponit afară. Sir John Watkyn șade la o masă simplă de lemn. De cealaltă parte s-au așezat Rhodri Huws, William Evans, Dave Button și Mordecai Thomas. Sir John își încheie propoziția cu un suspin :

– Deci asta e. Am prezentat problema voastră în Camera Comunelor, am încercat să stîrnesc interesul pentru ea, dar guvernul se codește să intervină în chestiuni cu semnificație pur locală.

Rhodri Huws îl privește cu un dispreț abia ascuns :

– Mai bine-ați fi vorbit cu Daisy a noastră. Ea măcar dă lapte.

Sir John se face că nu aude și îi avertizează grav :

– Trebuie să vă aduc ceva la cunoștință – o să vină poliția de la Londra.

Rhodri mormăie :

– Sticleții de la Londra ! O să coacem un cuptor de plăcinte galeze din ei.

Hangiul așază o tavă cu halbe de bere pe masă.

– Mai bine-i fierbeți pentru ciorbă, zice el.

Mordecai Thomas a rămas cu ochii pironiți înainte, în transă :

– Așa că fiicele Rebecăi trebuie să se bată singure !

– Ele nu pot lua legile în propriile mîini, îi atrage atenția Sir John.

Dave Button rîde aplecat peste ulcica de bere :

– Întrebați-i pe pîndari dacă nu pot !

Iar William Evans chicotește și el :

– Întrebați-l pe Jack Wet care tremur-afară-n frig în cămeșa lui de noapte.

Sir John îi examinează atent :

– Nădăjduiesc, spre binele vostru, că nici-unul din voi nu face parte din – adunătura aceea.

Privirea lui trece cercetătoare pe chipurile lui William Evans, Dave Button, Rhodri Huws – toate evazive – și se oprește pe acela a lui Mordecai Thomas care se ridică în picioare, ca un profet din Vechiul Testament :

– Eu țin de soborul acela. Și mă fălesc cu asta. Eu propovăduiesc cuvîntul Domnului, care înseamnă iubire. Și respect legile oamenilor cînd se întemeiază pe legile lui Dumnezeu ; dar n-am să-mi plec capul în fața lor atunci cînd sînt întemeiate pe legile răului. Răul împotriva căruia luptă Rebeca e răul cîștigului necinstit și jugul celor bogați asupra celor săraci. Și-am să lupt și eu alături de Rebeca și toți aceia care cred în ceea ce crede ea, cîtă vreme răul mai adastă și mai am iubire în inimă și putere în mădulare.

– Aleluia, adaugă William Evans cu evlavie.

Sir John îl privește mustrător :

– Eşti un om rătăcit, Mordecai Thomas.

– Slavă Domnului că sînt !

– Şi cine-i insul ăsta căruia i se spune Rebeca ?

Bătrînul predicator îşi revine :

– Nu ştiu. Dar şi *dac-aş* şti, ar trebui mai întîi să-mi frîngeţi toate oscioarele ca să vă spun.

William Evans, Dave Button şi Rhodri Huws ridică cănile de bere. Articulează din buze, în tăcere, numele Rebecăi, apoi beau.

Salonul conacului Pentre e împodobit pentru Crăciun, luminat feeric de lumînări. Lordul Sarn şade în apropierea focului, cu un pahar de rachiu în mînă. Anthony s-a ghemuit comod într-un fotoliu, lîngă el, urmărind-o cu ochii pe Rhiannon care cîntă încetişor, acompaniindu-se la pian. Lordul Sarn îşi ridică nasul din pahar ca să întrebe :

– Ce spuneai, băiatule ?

– Mă gîndeam ce bine e s-asculţi muzică la lumina lumînărilor, într-o seară de iarnă, cu vîntul care vuieşte afară . . .

– Pentru mine toate cîntările sună la fel.

– Nu şi ale lui Rhiannon, desigur ?

– Oh, Rhiannon e cu siguranţă o privighetoare între ceilalţi cîntăreţi, aşa cum sînt ei.

Sara Jane intră aducînd cafeaua şi o carafă de vin, le aşază pe o măsuţă rezemată de perete şi începe să servească. Anthony o întreabă :

– Ninge iar, Sara Jane ?

– Încă nu s-a hotărît, domnule.

Le întinde ceştile de cafea.

– Chiar dacă se hotărește să viscolească, mormăie lordul Sarn, n-o să-l sperie pe individul ăla Rebeca. Afurisitul !

Anthony se zgribulește în glumă :

– Brrr ! Sărmana Rebeca !

Rhiannon atacă puternic un acord şi spune :

– Poate trăi şi fără compătimirea dumitale, mersi. *Preferă* să călărească prin vifor şi *uragane*, în fruntea oamenilor săi . . .

– Fiicelor sale, te rog !

– . . . decît să se cuibărească în faţa căminului şi să se fandosească.

– Astea nu sînt fandoseli, îi replică Anthony cu calm demn. E expresia mea naturală.

– La asta mă refeream.

Cînd Sara Jane îi întinde cafeaua lui Anthony, se apleacă spre urechea lui şi-i şopteşte :

– Mergi prea departe, domnu' Anthony, zău aşa. Joci prea mult teatru în faţa lui Rhiannon. Într-o bună zi are să afle, şi-atunci . . .

Anthony o sîciie, rizîndu-i în nas. Ea se depărtează. Lordul Sarn cască vajnic şi zice :

– Ei bine, slavă Domnului că poliţia are s-ajungă curînd aici.

Rhiannon se opreşte imediat din cîntat :

– Poliţia ?

– Da, zice unchiul ei, tocmai de la Londra. Aşa că n-o să ne mai facă necazuri Rebeca.

– Crezi că poliţia are să-l oprească ? Nimeni n-o să poată. A smuls deja douăzeci de porţi.

– Poate c-or să-l facă doar mai prudent, domnule, îndrăzneşte Anthony.

– Ha ! Aici greşeşti. Or să vină deghizaţi, înţelegi ? Îmbrăcaţi ca nişte zilieri în căutare de lucru. Bine ticluită, nu ?

– Foarte original. Cui i-ar fi trecut prin minte !

Lordul Sarn îşi rîde în barbă, jubilînd :

– De fapt eu am ticluit-o.

Rhiannon atacă enervată un acord, apoi continuă să cînte. Anthony surîde imperceptibil pentru sine.

Doi ofiţeri de poliţie îmbrăcaţi în straie ponosite de lucrători merg alături pe uliţă spre un han al cărui firmă se leagănă în vînt : „CINUL PENTRE". Se opresc peste drum de han şi cel mai vîrstnic dintre ei îl avertizează pe celălalt :

– Bagă de seamă ce spui. Velşii îs vicleni. Niciodată nu ştii ce gîndesc. Deschide-ţi urechile. Dar nu vorbi mai mult decît trebuie. Arată-te prost ca mine. Adică aşa cum mă prefac şi eu că sînt.

– Da, domnule inspector.

– Şi nu-mi mai zice „domnule inspector" ! Spune-mi George. Care-i numele tău ?

– Walter, domnule inspector... Vreau să zic, George.

– Măcar de-aş şti a cui e ideea asta de cretin... Haidem !

Şi trec drumul spre han.

Sala e ticsită de mici fermieri şi lucrători. Îi recunoaştem pe cîţiva, inclusiv pe William Evans şi Shoni Fawr. Se joacă cîteva partide de domino.

Cei doi polițiști își fac intrarea. Se așterne brusc liniștea. Toate privirile se întorc spre ei. Și jucătorii de domino se opresc ca să se holbeze la ei. Hangiul părăsește una dintre partide și se apropie de noii veniți :

– „Cwrw" ? întreabă el.

Inspectorul ia o mutră prietenoasă :

– Bună seara și *dumitale*. Rece vînt.

– Vreți „cwrw" ? insistă hangiul, iar polițistul cel tînăr răspunde :

– Nu ! Bere !

– E-același lucru, îi anunță hangiul și începe să tragă berea din butoi. Polițiștii privesc prudent în jur. Dar nimeni nu se mai uită la ei. Inspectorul se adresează întregii săli :

– Pișcă frigul pe jos. Venirăm tocmai de la Templeton azi.

Nimeni nu-i răspunde.

– E frig și-aicea înăuntru, zice tovarășul lui.

Hangiul le aduce cănile de bere. Ei le iau în primire și în vreme ce inspectorul plătește, încearcă din nou să lege o conversație :

– Mai vine încă zăpadă.

– Ba ! zice hangiul.

– Mă rog, e numai o părere... Vreți să luați o halbă cu noi ? Să vă-ncălzească.

– Nu pun gura pe bere, zice hangiul și se duce să soarbă un sfert de galon. După cîteva clipe inspectorul se întoarce spre Shoni Fawr care șade în apropiere :

– Dar dumneata ?

– Parcă erați pe drumuri.

– Chiar așa. Căutăm de lucru.

– Păi atunci cum puteți plăti băutură la străini ? *Eu* nu pot, deși *lucrez*.

Shoni le întoarce spatele. Acum intervine pentru întiia dată și William Evans :

– Și ziceți că veniți de la Templeton. Poate că vă oprirăți la Leu' Negru ?

Polițistul cel tînăr se grăbește să-i facă plăcere :

– Chiar așa' și făcurăm, nu-i drept, George ?

William Evans îi descoase imediat :

– Nu-l văzurăți cumva pe frate-meu pe-acolo ? Un tip mititel după tejghea, cu păru roșu și-un cîine corgi ?

Polițistul cel tînăr e tot numai zîmbet :

– Îhî, ăsta-i omul. Ne-a tratat c-o halbă de bere.

– Nu mai spune ? Tare generos, dacă te gîndești că-i mort de doișpe ani.

Clienții care stau la bar nu se mai pot abține, izbucnind cu toții în rîs. Cînd hohotele se mai potolesc, un lucrător se întoarce spre Shoni Fawr și-i întinde o fițuică.

– Ai văzut balada cea nouă, Shoni Fawr ? O împărțeau prin Pembroke azi dimineață.

– Ce zice, Shoni ? Tu *știi* să citești.

– Hai, că nu-s spioni pe-aici. Citește-o cu glas tare.

Iar Shoni Fawr citește începutul baladei, înginînd-o cu vocea, în vreme ce polițiștii privesc în jur la mutrele rînjitoare din sala barului.

„Era-n nopțile aspre de iarnă,
În o mie opt sute patruzeci și trei,
Cînd bravele fiice ale Rebecăi
Călăreau prin țară ca niște zmei.

Rebeca vitează era în frunte
De ciocoi și oștime nu i-a păsat,

Iar fiicele-i cu fuste și bonete
Erau o minune-n acest comitat.

Și-o porniră călare ori la pas,
Cu fețe smolite, prin orașe și sate,
Să-i înfrunte pe fudulii tirani
Și să doboare porțile toate".

Cei doi polițiști ies, fără să se mai uite unul la celălalt, făcîndu-și loc printre ascultătorii tăcuți ai baladei. Și reproșurile lor reciproce se aud pe uliță :

– Și zi așa, frate-său cel roșcat !

– De unde era să știu c-a murit ?

– Băuși o halbă de bere oferită de-un strigoi !

– Îmi pare rău, George.

– Și nu-mi mai zice George. Spune-mi domnule inspector ! Acuma un singur om ne mai poate ajuta. Am auzit cîte ceva despre el.

– E și el amestecat în chestia asta ?

– *Toți-s* amestecați în chestia asta. Dar tipu' de care-am auzit ar vinde-o și pe mă-sa.

– Bine, dar . . .

– Știu, știu, noi n-avem nevoie de maică-sa.

Pășesc mai departe în tăcere.

Idris Evans muncește la forjă. E concentrat asupra lucrului din fața sa. Nu ridică capul spre inspectorul care îi vorbește foarte aproape de el. În cele din urmă protestează :

– Nu eu-s flecarul pe-aici. Nu știu nimic. Am de lucru.

– Nu mai ai atîta ca pe vremuri. Cel puțin nu după încurcătura aia de anul trecut. Cineva le-o fi vorbit magistraților, ți-amintești ?

– Nu eu am vorbit.

– Mai mulți din amicii dumitale te-au bănuit totuși, nu-i așa ?

– Eu n-am amici.

– Nu, nu mai ai . . .

– Nu sînt din ăia care s-aibă nevoie de prieteni. Îmi văd singur de treabă.

– Așa am auzit și eu. Nu semeni cu cei pripășiți pe-aici, adevărat ? Ești altfel. Nu-nțeleg de ce stai aici, într-un iad ca ăsta.

– Nu mai vreau să stau aici. Mă privesc cu niște ochi. Dar unde să mă duc ?

– Acuma ascultă-mă bine, și s-ar putea să-ți vin eu în ajutor. De-ai fi în locul meu, n-ai încerca să-l prinzi pe Rebeca ăsta la adunările lor cînd le zice ce porți s-atace ? N-ai încerca ?

– Are oameni postați pe deal, la pîndă. Pînă s-ajungeți acolo, toți s-ar face nevăzuți.

Inspectorul se apropie și mai mult.

– Dar dacă un ins isteț, precum cel la care mă gîndesc, s-ar îmbrăca la fel cu ei. Ar auzi ce pun la cale, nu-i așa ? Și la care ceas al nopții. Apoi s-ar furișa în întuneric și m-ar anunța și pe mine, ce *zici* ?

– Nu, rostește Idris cu glas tare, dar are o privire încolțită. Refuzul său e nesigur și disperat : Dar dacă mă prind ?

– Să te *prindă* ? Neghiobii ăștia ? Și-apoi avem noi grijă de dumneata, nu ? Întotdeauna se găsesc

slujbe pentru oameni ca dumneata – şi-n locuri mai bune ca ăsta.

– Nu vreau s-o fac ! Nu vreau să fac nimic rău. Întotdeauna mă silesc alţii. N-am s-o fac ! N-am s-o fac !

Şi ochii i se umplu de lacrimi deznădăjduite şi autocompătimitoare. Dar ceva mai tîrziu, în seara aceea, îl vedem şezînd în odaia sa din spatele fierăriei, înnegrindu-şi obrazul cu funingine cu ajutorul unei lumînări şi al unui dop de plută ars.

După încă cîteva ceasuri, „Rebeca" cea mascată le vorbeşte oamenilor săi în cariera părăsită :

– Fiice ale Rebecăi ! strigă el. Au chemat poliţia de la Londra ca să ne spioneze. S-ar putea să fie spioni şi informatori între noi – chiar în seara asta !

Se aude un murmur furios.

– Cei ce staţi de pază, aveţi de grijă ca nimeni să nu se poată furişa pe lîngă voi, chiar de-i îmbrăcat ca voi ! Fiice ale Rebecăi ! Pînă acum am fost *prea blînzi.* De azi înainte fiecare poartă trebuie complet distrusă. Şi nu doar porţile. Distrugeţi şi casele pîndarilor pînă ce nu mai rămîne nici-o piatră la temelie . . .

Securile, tîrnăcoapele, drugii de fier se agită în aer în vreme ce mulţimea se pune în mişcare. Între „fiice" se află una care seamănă suspect cu Idris Evans.

Iată un tablou elocvent al nopților următoare...

Securile se abat cu furie asupra porților. Ferăstraiele iau în primire bulumacii. Porțile ard în foc. Aschiile lor zac împrăștiate pe drum. Rămășițele lor atîrnînd de balamale. Pîndarii îngroziți tulind-o pe ușă numai în cămăși de noapte. Mobila luată pe sus. Plăcile de ardezie și pereții prăbușindu-se în nori de pulbere. Case arzînd, mormane de porți tăiate cu ferăstrăul purtînd anunțul „LEMN GRATUIT PENTRU FOC". Umbre mascate galopînd pe lîngă flăcările înalte și acoperișurile prăbușite. Pîndarii și nevestele lor imobilizate, cu căluțul în gură. Copiii unui vameș bătînd fericiți din palme în jurul unei porți care iscă un foc înalt. Un pîndar legat în funii, șezînd pe un morman de moloz la umbra unui ornic bătrînesc. Ofițeri de poliție discutînd vehement, ori stînd înmărmuriți de uimire. Idris Evans furișîndu-se să se explice inutil.

Și acesta este textul în nopțile care urmează...

Vocea Rebecăi strigînd :

„Jack „Udătură", ieși în bătătură !
Tom Brown, coboară în ceaun !
Shacki Rees, încă te-ntinzi ?!
Dewi Pugh, ai dat de dracu !"

Iar vocea lui Shoni Fawr declamă fragmente de baladă :

„Și-au strigat după tine, toți nevoiașii
De-atîtea ori obidiți pîn-acum,
Cînd fiicele Rebecăi sărit-au la porți
Și vămile toate s-au făcut scrum".

La hanul „Cinul Pentre" doi țărani șed cu picioarele întinse comod în fața căminului, fumînd pipe și bînd bărdace de bere. Unul citește cu voce tare, silabisind, dintr-o gazetă locală, în vreme ce tovarășul său comentează :

– „Numai în acest ținut au fost distruse complet optzeci de porți".

– Or să fie optze'ș'trei pe dimineață.

– „O mare parte din casele pîndarilor au fost rase la pămînt. În ținuturile învecinate abia dacă a mai rămas cite-o poartă în picioare".

– Încă mai avem timp să-i întrecem.

– „Nimeni nu poate preciza unde-o să lovească Rebeca data viitoare. Autoritățile privesc neputincioase.

– Asta sună *tare* bine ! „Autoritățile privesc neputincioase".

– „Distrugerile pricinuite de acești tîlhari feroci și incendiatori zănatici . . ."

– Ia mai citește o dată bucățica asta, David Davies. Și nu te grăbi !

– „Distrugerile pricinuite de acești tîlhari feroci . . ."

Toți membrii Trustului barierelor, adunați în jurul mesei de consiliu, ascultă raportul prezentat de inspectorul de poliție care remarcă pe un ton mihnit :

– Cum pot acoperi fiece poartă prăpădită...

Se grăbește să steargă ultimul cuvînt:

– ...fiece poartă de pe aceste drumuri dacă n-am oameni suficienți? Și nimeni nu vrea să sufle o vorbă, domnilor, absolut *nimeni*. Cu toții fac pe pruncii nevinovați, iar eu știu că fiecare-i vîrît pînă-n gît în chestia asta. Aștept să primesc niște informații de la o sursă, dar...

– Vreo fetișcană? sugerează domnul Pugh cu un rînjet expert.

– ...dar trebuie să-mi acordați ceva mai mult timp.

– Și asta, intervine primul consilier, este tocmai ceea ce nu vă putem acorda...

– Păi dacă poliția-i neputincioasă, s-aducem mai multe trupe, propune Sir Henry. De acord?

Privește întrebător în jurul său. Toți consilierii, în afara lui Anthony, detașat și absent ca de obicei, încuviințează din cap. La fel face și căpitanul Marsden. Sir Henry e gata să continue planul său cînd lordul Sarn, întotdeauna ignorat de ceilalți, spune fără veste:

– Nu! Ne-ajung cîte trupe avem! O să ne sperie vulpile.

Toți membrii consiliului, cu excepția lui Anthony, încep să vorbească deodată. Lordul Sarn își ridică calm ochii spre tavan. Domnul Pugh îi șoptește lui Sir Henry:

– Și-a spus-o serios!

Sir Henry ridică mîna ca să-și potolească colegii.

– Atunci, de vreme ce Lordul Magistrat a votat împotriva acestei propuneri, îl rugăm pe domnia sa să solicite serviciile cetățenilor dispuși din acest ținut – în apărarea legii și-a ordinii, firește.

Ridică o sprînceană întrebător spre lordul Sarn care răspunde :

– N-am nimic de obiectat – decît dacă va trebui să mă solicit şi pe mine. Eu *nu sînt* bine dispus.

– O formaţiune voluntară ? repetă primul consilier. Excelentă idee. Să-ncepem prin a ne oferi serviciile chiar în această încăpere. Eu unul sînt dispus.

Căpitanul Marsden se aşază la masă şi se pregăteşte să-şi noteze numele amatorilor. Ridică privirea spre consilierul de lîngă el :

– Înţeleg că şi dumneavoastră, domnule... ?

Omul aprobă viguros din cap.

– Firește, firește.

Marsden îi întreabă pe rînd şi pe ceilalţi consilieri, primind drept răspuns o încuviinţare din cap sau cîte o mînă ridicată. În cele din urmă ajunge la Anthony.

– Şi domnul Raine ?

– Păi cred că nu-mi strică puţină treabă în timpul zilei.

– Dar ei atacă numai noaptea.

– Noaptea, domnule ? O, nu, atunci regret. Nu pot suferi întunericul.

Căpitanul Marsden iese plin de importanţă din birourile Trustului. În piaţă e oprită o trăsură închisă, cu Dave Button cocoţat pe capră. Căpitanul observă trăsura şi trece hotărît pe lîngă ea, dar se opreşte cînd aude glasul lui Rhiannon strigîndu-l din cupeu.

Se întoarce pînă în dreptul trăsurii și-o descoperă pe Rhiannon alături de drăgălașa-i cameristă, Bessy. Se înclină în fața lor, țeapăn și grav. Ea îi rîde din nou provocator :

– Sînt convinsă că ne-ai văzut. Iar ai arborat atitudinea dumitale de demnitate.

– Ce-a mai rămas din demnitatea mea, domnișoară Rhiannon, după ultima noastră întrevedere.

– Poftim, acum te porți trufaș și disprețuitor cu mine. Ți-am făcut ceva ca s-o merit ?

– Da.

Rhiannon se întoarce spre Bessy :

– I-am făcut ceva, Bessy ?

– Da, domnișoară Rhiannon.

– Of, *întotdeauna* le dai dreptate bărbaților. De ce-i iubești atita ?

Bessy roșește încurcată, privind mînuțele ei înmănușate :

– Vai, domnișoară Rhiannon.

– Știi doar că sînt cu toții niște indivizi urîcioși, prudenți și încrezuți. Sau aproape toți.

Ultimele cuvinte le rostește pe un ton visător. Apoi se întoarce înciudată spre Bessy :

– Cum *poți* să-i iubești ?

– Trebuie că așa-s făcută, domnișoară, răspunde Bessy timidă.

– Acum ești nedelicată și oribilă !

– Da, domnișoară, așa-s făcută.

Rhiannon se smucește de lîngă Bessy, întorcîndu-se din nou spre căpitanul Marsden care așteaptă afară cu o mutră deopotrivă demnă și nefericită. Ea îl bombardează cu mai multe întrebări ironice :

– S-a terminat întrunirea dumitale ? Acum o s-aduci toată armata pe capul Rebecăi ? Ar trebui

să chemi și marina. Să tragă în el cu obuze de pe iazul nostru de gîște. Iar lui Bessy îi plac marinarii, nu-i așa, Bessy ?

– Da, domnișoară. Îmi plac bărbile. Și părul răsucit în cozi.

Bravul căpitan își trece în revistă trupele :

– Dispunem de oamenii mei, de poliție și voluntari.

– Cine-o să se-ofere voluntar împotriva Rebecăi ? întreabă Rhiannon cu dispreț.

– Pentru-nceput, domnii consilieri înșiși.

– Bătrînei aceia venerabili ! Îi credeam mai ocupați cu jefuirea celor săraci.

– O să-i conducă Sir Henry Price-Parry.

– Ce păcat că nu vînează șoareci. Atunci pisoiul lui Sir Henry s-ar dovedi de mare folos – dacă nu-i prea beat. Și cine mai participă ? Domnul Pugh ! Trebuie că se simte-n elementul lui, niciodată n-a atacat decît fuste. Și domnul Raine !

– Domnul Raine a refuzat.

– Oh, ce *bine*-mi pare. Ai auzit, Bessy ? El a refuzat. În sfîrșit a trecut de partea Rebecăi !

– Domnul Raine a refuzat de teama frigului, precizează căpitanul cu mare satisfacție și entuziasmul de moment al fetei se risipește.

– Înțeleg, zice ea rece. Mai zăbovește mult unchiul meu ? Mergem împreună să cinăm.

– Vine-acum.

– Și domnule căpitan ! La balul meu mascat îți dau voie să dansezi primul dans cu mine.

El o privește surprins, incapabil să înțeleagă schimbările ei de toane.

– Iar după aceea poți să mă conduci pe terasă ca să privim luna. O să-mi povestești ce reprezintă

fiecare din medaliile dumitale, iar eu o să te-ascult. Am să te las să-mi vorbeşti chiar şi despre calul dumitale . . .

Lordul Sarn se apropie de trăsură. Ceilalţi consilieri au rămas în faţa clădirii, discutînd.

– Vino, unchiule, te aşteptam !

– Mergem undeva ?

– Mergem să luăm cina.

Unchiul ei aruncă o privire spre decorul înserării.

– Zău ? Eu credeam că-i abia dimineaţă. O dimineaţă cam întunecată, bineînţeles . . .

Urcă în trăsură. Peste cîteva clipe scoate capul pe ferestruică ridică ochii la cer şi remarcă :

– O dimineaţă cu lună.

Şi-şi retrage iute capul.

Anthony iese şi el din clădire, înfofolit în fulare. Înclină capul spre consilieri şi le zice :

– Noapte bună, domnilor.

Aceştia îi întorc spatele.

O rîpă la marginea drumului, sub gard. În spate se întinde pădurea deasă. În ea aşteaptă patrula voluntară, constînd din cinci membri ai consiliului, înarmaţi. Cu toţii sînt foarte bine dispuşi. S-au aşezat într-un mic semicerc la capătul căruia tronează pisoiul lui Sir Henry. S-au scos sandvişuri şi butelci de băutură, chiar şi o farfurioară în care Sir Henry toarnă o măsură de rachiu după ce-o aşază în faţa pisoiului.

Voluntarii beau şi închină :

– Praful să se-aleagă din Rebeca !

– Pentru voluntari !

– Pentru Trustul barierelor !

– Pentru noi toți !

– Pentru doamne ! adaugă domnul Pugh și pisoiul îl secondează cu un mieunat.

Se așază fiecare cît mai comod.

– Ce poartă drăguță și liniștită avem de păzit !

– Chiar pe drumul poștalionului.

– Ultima pe care-ar îndrăzni s-o atace !

– Cît se poate de bine aleasă !

Beau din nou, îmbibați de bună dispoziție, alcool și încredere. Urmează cîteva clipe de tăcere.

– Mușcă aerul în noaptea asta, observă unul din ei, iar Sir Henry adaugă :

– Vreme tocmai bună pentru sfîntul Anton Raine.

Cînd risul se mai potolește, domnul Pugh începe să povestească pe tonul celui care are tot timpul la dispoziție, și-o istorie cam deocheată de relatat :

– Asta mi-amintește de-o noapte cu mulți ani în urmă, cînd eram o adevărată spaimă pentru femei. Oare cum se numea fata ? Măiculiță, ce speriată mai era de mine ! Parcă Rosie, nu ? Sau Rene ? Ba nu – Rașela ! Sau Ruby. Sau . . .

– Sper să nu fi fost Rebeca ! îl întrerupe Sir Henry. Și aproape instantaneu două mîini țîșnesc prin gard și-i închid gura. O altă pereche de brațe îl imobilizează. În cîteva clipe locul se umple de „fiice" mascate ale Rebecăi. Voluntarii îngroziți sînt dezarmați, legați cu călușul în gură și înșirați unul lîngă altul pe peretele ripei.

Rebeca însăși apare călare ca să inspecteze scena :

– Prea bine ! Acum poarta și casa pîndarului.

Se aude zvon de copite în vreme ce oamenii lui se pun în mişcare. Rebeca ridică o mînă :

– Aşteptaţi !

Şi-şi întoarce calul ca să-l întîmpine pe călăreţul ce se apropie. Mordecai Thomas se opreşte lîngă el şi-l anunţă :

– Vine-o diligenţă pe drum !

– Haidem împreună, zice Rebeca şi le strigă celorlalte „fiice" : Începeţi cu poarta !

Rebeca şi Mordecai Thomas dispar. „Fiicele" roiesc în cealaltă direcţie, lăsîndu-i pe consilieri cu ochii la stele. Un singur om din ceată rămîne în urmă, ca să arunce o privire iute şi furişe împrejur, apoi să se grăbească după ceilalţi. E Idris Evans, informatorul. Pisoiul se plimbă tacticos printre voluntarii legaţi, lipăind alcoolul vărsat din sticlele lor. Apoi se freacă de picioarele imobilizate ale stăpînului său.

Careta lordului Sarn, condusă de Dave Button, înaintează pe drumul luminat de lună. Înăuntrul ei lordul Sarn şade arţăgos şi ciufit, Rhiannon impacientată iar Bessy tăcută. Lordul Sarn mormăie :

– N-am să mai ies niciodată la cină. Supa avea gust de gîndaci,

– Dar n-ai gustat niciodată gîndaci ?

– Sînt ceva mai bătrîn ca tine, nu ? Poate că-n tinereţe am fost un celebru degustător de gîndaci, de unde poţi să ştii ? Frumos am ajuns dacă nepoata mea îmi aruncă în faţă că n-am mîncat gîndaci!

– Of, unchiule ! exclamă Rhiannon exasperată, nu-mi pasă nici dacă mănînci toţi gîndacii din bucătărie.

Lordul Sarn sare triumfător :

– Aha ! Acum vrei să mă şi otrăveşti ?

Careta se opreşte cu o smucitură. Lordul Sarn e proiectat în braţele lui Bessy care scoate un mic ţipăt.

De pe capră, Dave Button le face cu ochiul celor doi călăreţi, Rebeca şi Thomas, care au blocat drumul. Se deschide fereastra trăsurii şi apare capul lordului Sarn.

– Tîlhari !

Capul i se retrage fulgerător.

– N-aş fi crezut-o niciodată. Ştiam că ultimul tîlhar a murit spînzurat acum douăzeci de ani.

Faţa mascată a Rebecăi se arată la fereastră.

– Degeaba ! Mi-am uitat ceasul acasă !

Rhiannon exclamă cu o voce gîtuită de emoţie :

– Rebeca !

Lordul Sarn îşi continuă protestările :

– Uitat-am şi banii. Şi n-am nici aur în măsele.

Rebeca dispare din fereastră, fiind înlocuit de Dave Button care ţine mîinile ridicate deasupra capului.

– E Rebeca, domnule, cu una din fiice . . .

– N-ar trebui să-şi plimbe fetele pe-afară pe-o noapte ca asta, observă lordul Sarn.

– Îmi ţine pistolu-n coaste. Zice să mîn mai departe pîn-ajungem la barieră. Acolo dumneavoastră, milord, şi domnişoara Rhiannon, trebuie să vă coboriţi şi să vă uitaţi cum dau ăştia foc la poartă, milord . . . Trebuie să fac cum zice, milord.

– Atunci fă-o, nu fi prost !

Dave Button, cu mîinile tot deasupra capului, dispare din fereastră. Careta o porneşte mai departe. Rhiannon se întoarce emoţionată spre Bessy :

– O să-i vedem ! Pe Rebeca şi fiicele ei ! Ah, Bessy, poate-apuc să-i *vorbesc*.

– Ciţi bărbaţi credeţi c-or fi acolo ?

– Oh, mulţi foarte mulţi ! Şi toţi viteji şi fioroşi cu torţele şi securile lor, şi toţi cu feţele smolite şi...

Vocea lordului Sarn se amestecă în discuţie :

– O seară plăcută, trebuie să recunosc. Mai întîi gîndaci în supă, apoi harapi cu baltage !

Sus pe capră Dave Button rînjeşte fericit, fredonînd pentru sine un cîntecel şi acompaniindu-se cu biciul :

„Era-ntr-o noapte aspră de iarnă,
În o mie opt sute patruzeci şi trei,
Cînd bravele fiice-ale Rebecăi
Călăreau prin ţară ca nişte zmei..."

Trăsura se apropie de bariera care acum e smulsă de la locul ei. Rebeca şi Mordecai Thomas urmăresc călare trăsura, fiecare de-o parte a ei. Careta se opreşte. Rebeca îi face un semn cu pistolul lui Dave Button care coboară de pe capră şi deschide portiera trăsurii. Rhiannon coboară, urmată de Bessy şi lordul Sarn. Se aud scrîşnete de ferăstrău şi bufnituri de securi. La un semn al Rebecăi, mai multe „fiice" cu obrazuri înnegrite şi mascate îi iau în primire, fără brutalitate, pe lordul Sarn şi pe Dave Button, ducîndu-i la un loc potrivit de unde să poată urmări în detaliu operaţiile asupra porţii. Lordul Sarn e imperturbabil ca de obicei.

– Dacă tot trebuie să urmăresc reprezentaţia asta, atunci aduceţi-mi un scaun ca să m-aşez, porunceşte el.

Unul din păzitorii săi face semn către „Rebecardele" care tocmai scot mobila din casa vameşului :

– Un scaun pentru înălţimea sa !

Şi cu un aer de solemnitate ironică, două fiice mai vînjoase îi aduc lordului Sarn un balansoar vechi şi hodorogit. Lordul Sarn îl acceptă demn şi se aşază.

Rhiannon şi Bessy rămîn lîngă trăsură, urmărind de acolo scena distrugerii. Rebeca, călare, a rămas în preajma lor. Rhiannon îl soarbe din ochi, dar Rebeca nu o bagă în seamă, privind încruntat înaintea sa. Ea îi şopteşte numele : „Rebeca !"

El nu dă semne c-ar fi auzit-o. Fata încearcă din nou :

– Rebeca ! Vreau să-ţi spun că eu cred în tine. Cred că tot ceea ce faci e drept. E singurul lucru care le-a mai rămas oamenilor de făcut. Dacă nu le dă nimeni ascultare, trebuie să distrugă singuri porţile.

Bessy, deloc atentă la cuvintele lui Rhiannon, holbîndu-se emoţionată la spectacolul din faţa lor, o trage acum de mînecă.

– Ah, domnişoară, uite colo un bărbat, arată ca un pirat !

Rhiannon n-o aude. Îi şopteşte din nou „Rebecăi" :

– Rebeca, dac-aş fi bărbat m-aş număra şi eu printre fiicele tale. Te socotesc curajos şi bun.

Nici acum Rebeca nu o bagă în seamă, continuînd să privească drept înainte, încruntat şi preocupat. Bessy o trage din nou de mînecă pe stăpîna ei :

– Domnişoară, cel ca un pirat îi dă acum înălţimii sale un leagăn !

Lordul Sarn şade demn în balansoarul lui. În spatele său s-a postat o „fiică" cit un munte, fioroasă, cu obrazul tuciuriu, care, fără să gîndească, a început să legene balansoarul cu o mînă uriaşă. Iar Lordul

Sarn se lasă legănat de parcă acesta ar fi fost cel mai firesc lucru din lume, contemplînd spectacolul demolării cu interes.

Rhiannon îl urmărește fermecată pe „Rebeca" care dă pinteni calului poposind în mijlocul mulțimii, ridică pistolul și trage un foc în aer. Pe unul din degetele sale lucește un inel cu sigiliu, de o formă aparte. Detunătura pistolului său e semnalul la care torțele coboară spre poarta tăiată în bucăți și casa parțial demolată. Într-o clipă flăcările izbucnesc spre cer. Încă un semn al Rebecăi și lordul Sarn cu vizitiul său sînt zoriți spre trăsură. Lordul Sarn e împins în ea, Dave Button se cațără iute pe capră. La același semn poruncitor al Rebecăi, Rhiannon și Bessy urcă și ele. Una din „fiice" trîntește portiera. Cînd careta se pune în mișcare, Rhiannon scoate capul pe fereastră și strigă :

– Noapte bună, dragă Rebeca !

Două „fiice" urmăresc cu privirea trăsura ce se depărtează. Unul din ei, călare, e Mordecai Thomas. Celălalt e Idris Evans.

– „Dragă Rebeca !" Slăvit să fie ! exclamă Mordecai. E-o fetișcană vicleană, așa cum au fost și Oholibama ori Izabela . . . *

Idris Evans îl iscodește cu privirea și-l întreabă :

– Domnu' Mordecai Thomas ?

Mordecai, luat prin surprindere, uită de prudență :

– Da, zice, cine-ntreabă ?

---

* Personaje biblice (*Facerea*, 36 : 2 ; *Cartea regilor* I și II).

Își ridică masca și-l privește cercetător pe Idris Evans, care însă se depărtează în grabă, fără să răspundă. Thomas se uită neliniștit în urma lui.

A doua zi dimineața Mordecai Thomas, îmbrăcat de astă dată în sutana-i obișnuită, așteaptă în picioare în salonul Vilei Sarn, în fața mesei la care s-au așezat lordul Sarn, cei doi ofițeri de poliție și căpitanul Marsden. Al doilea polițist ia note, în vreme ce inspectorul său citește actul de acuzare :

– ... Și vă arestăm în baza informațiilor de instigare și complicitate la comiterea unui act ilegal.

– Cine-a informat împotriva mea ? întreabă Mordecai sever.

– Nu v-am chemat ca să puneți întrebări.

– Nu importă. O să piară în ghiarele Gheenei.

– N-o să-i prea convină asta, remarcă lordul Sarn bine dispus. Veți rămîne în stare de arest pînă vă vom putea aduce în fața instanței. *Chiar* ați fost acolo, domnule Thomas ?

– I s-au recunoscut sub jurămînt vocea și semnalmentele exterioare, domnule, îl asigură inspectorul.

– Ei bine, sper să nu fi fost dumneata acela care mi-a dat un brînci, tocmai în lumbago.

– Am fost acolo, recunoaște Thomas. Nu o neg.

Căpitanul Marsden își aduce și el contribuția :

– Care-i numele adevărat al Rebecăi ?

– Nu-l cunosc.

– Cunoașteți atunci numele altor răzvrătiți ?

– Nu.

– Era unul cu o bonetă cu bor, își amintește lordul Sarn. M-a lăsat să șed pe-un scaun și să urmăresc distracția – schimbă repede cuvîntul : ... scena rușinoasă. Tare-aș vrea să știu cum îl cheamă.

– Deci refuzați să ne dați orice informații ? întreabă bravul căpitan.

– N-am să denunț pe nimeni.

Marsden se întoarce enervat :

– Poți să-l închizi, domnule inspector.

– Am înțeles, domnule, dar unde ?

– Păi în celulele tribunalului, unde altundeva ?

– Nu există decît o singură celulă, domnule, și aceea-i ocupată. Doi din oamenii dumneavoastră, domnule. Beți ca niște lorzi – Își amintește de prezența lordului Sarn : Vă cer iertare, excelență ...

Cel de-al doilea polițist ridică ochii din carnețelul său :

– Mai există o carceră veche, domnule inspector, în parcul excelenței sale. O zării azi de dimineață.

– Nu, nu, protestează excelența sa. Acolo mi-am încuiat uneltele de grădinărit. Și cercurile de crochet. Și oale cu tot felul de lucruri. Și plasele pentru fluturi.

– Ne-ar fi de mare folos, milord.

– Oh, fie. Spuneți-i lui Dave Button, vizitiul, să-i elibereze un loc în ea. Și-aveți grijă să-i ducă masa domnului Thomas.

– Am să mănînc pîinea neagră a suferinței și ...

Lordul Sarn îl corectează :

– Ba o să mîncați plăcintă de porumbel ca noi ceilalți.

Căpitanul Marsden și polițiștii se ridică și-l conduc spre ieșire pe Mordecai Thomas. Au ajuns în pragul ușii cînd vocea lordului Sarn îi oprește :

– Sigur nu doriți ceva cu care să vă omoriți timpul, domnule Thomas ? Vreun instrument muzical ori...

Dar Thomas iese cu capul sus, iar polițiștii se grăbesc să nu-l scape din ochi.

Thomas este condus pe ușa de la intrare de cei doi polițiști. Marsden îi urmează la cîțiva pași. Se oprește la strigătul lui Anthony :

– Bravo, domnule căpitan !

Marsden se întoarce și-l descoperă pe Anthony la piciorul scării.

– Felicitări ! N-ați avut nevoie decît de poliția londoneză, oamenii dumitale, bravii voluntari *și*-un informator ca să prindeți un fanatic inofensiv. Pe cînd atacați și leagănele de prunci ? Sînt pline cu pui de Rebecă.

Marsden pășește amenințător spre el, cu pumnii strînși la șold :

– Într-o bună zi, domnule, ai să mergi prea departe.

– Într-o bună zi, domnule, ai să te duci la Drury Lane * ca să înveți cum se rostește replica asta ca

---

* Cel mai vechi și mai celebru teatru londonez, reconstruit de Sir Christopher Wren în secolul al XVII și supraviețuind pînă în prezent. Au evoluat pe scena lui Garrick, John Philip Kemble, Edmund Kean și alți interpreți iluștri. *(n. trad).*

lumea. Cu piciorul stîng înainte, pumnul ridicat, fruntea încruntată.

Iar căpitanul Marsden, cu fruntea încruntată şi pumnul ridicat ameninţător, se mai apropie cîţiva paşi. Anthony îl aplaudă :

– Excelent ! Ai toate şansele să-ţi cîştigi un nume pe scenă. Nu spun ce *nume* . . .

Cînd Marsden mai face un pas spre Anthony cu intenţia vădită de a-l lovi, se aude vocea lui Rhiannon care tocmai coboară scările :

– Repetaţi o piesă ?

Marsden îşi coboară mîna şi mormăie fioros spre Anthony :

– Sper c-a *fost* o repetiţie.

– Şi-*amîndoi* aşteptăm cu mare nerăbdare premiera. Bănuiesc că va fi o lovitură de teatru.

Rhiannon se postează între ei :

– Am impresia că vă certaţi. De ce-o faceţi mereu pe hol ? Se întoarce spre Anthony : Şi de ce-ai venit azi aici ? Numai ca să-ţi baţi joc de prietenii mei ?

– Am venit să-ţi prezint condoleanţe pentru nefericita întîmplare din noaptea trecută. Aud c-ai întîlnit-o pe Rebeca.

– Da. Şi n-a fost o-ntîmplare nefericită.

Căpitanul Marsden se întoarce spre ea cu îngrijorare galantă :

– Sper că nu te-a maltratat ? Dacă da . . .

– N-am nevoie de protecţia dumitale, domnule căpitan, ori de condoleanţele dumitale, domnule Raine. Ah, amîndoi credeţi că-l idealizez, c-am făcut un erou din el, nu-i aşa ? Ei bine, da, am făcut. El e un erou *adevărat*, iară voi . . . Of, nici nu ştiu ce sînteţi ! Tot ce poţi dumneata face este să-l arestezi pe

sărmanul și pricăjitul de Thomas – dumneata, așa o namilă de bărbat ! Și tot ce poți face dumneata e să tremuri de frig acasă . . .

Anthony îi completează propoziția :

– . . . eu, o altă namilă de bărbat. Înseamnă că sîntem o pereche potrivită, nu-i așa domnule căpitan ?

– Mă dezgustați amîndoi !

Căpitanul e profund jignit :

– Vai, domnișoară Rhiannon. Chiar și eu ? !

– Chiar și dumneata care arăți ca un – ca un ciine bătrîn de Saint Bernard !

Și într-adevăr căpitanul Marsden o privește ca un dulău mare și mohorît.

– Vai, domnișoară Rhiannon ! exclamă Anthony, maimuțărindu-l, iar ea se întoarce furioasă și spre el :

– Da și dumneata care ești un sclifosit-smîrcîit. Nici-unul din voi nu merită o invitație la balul meu mascat. Tare-aș vrea să vină Rebeca în schimb . . . Iar acuma bună-ziua la amîndoi. Și nu care cumva să-ndrăzniți să vă certați în fața casei.

Anthony și Marsden înclină capul spre Rhiannon și o pornesc spre ușa de la intrare. Anthony o deschide și, cu un gest galant, îl invită pe Marsden să iasă primul.

– Nu uita, domnule căpitan, zice el, că n-avem voie să ne certăm pe hol sau pe aleea casei. Ce loc alegem data viitoare ?

Marsden iese bățos pe ușă, fără să-i arunce o privire. O pornesc pe aleea pietruită, fiecare la o margine a ei, Marsden țeapăn ca de obicei, Anthony fluierînd bucățica de cîntec fredonată mai înainte de Dave Button.

În salonașul Vilei Sarn, excelența sa încearcă în fața oglinzii, cîteva costume de bal mascat, în vreme ce Rhiannon cîntă liniștită la pian. Își alege un tricorn și-l așază pe cap, potrivindu-l în oglindă din mai multe unghiuri.

– Arăt ca un amiral sau ca un aprod ?

– Ca nici-unul, dragule. Mai degrabă ca un hoț de drumul mare.

Lordul Sarn lasă iute tricornul din mînă și încearcă o eșarfă spaniolă, o bonetă olandeză și un fes turcesc.

– M-am săturat de tîlhari. Vreau un costum pașnic. N-aș putea merge în chip de episcop ori de lucrător la foale ?

– N-avem respectivele costume, unchiule.

– Ori de maharadjah, de vînător de șobolani, sau . . .

– Nu ! Te-mbraci ca Henric al optulea. Știi doar că întotdeauna așa te-ai îmbrăcat. Oamenii așa se-așteaptă să te vadă.

– De ce să nu mă-mbrac ca mandarin chinez ori ca lăptăreasă ? N-am gabarit pentru Henric al optulea. Și nici nevestele lui . . . Ori ca războinic indian, luptător de pe Amazoane sau văcsuitor de ghete . . .

– Costumul lui Henric al optulea e foarte arătos și te prinde bine. Doar nu vrei să-mi strici plăcerea, nu-i așa ?

– Nu, nu, firește, draga mea. Nu mai scot o vorbuliță.

Distrat, mai încearcă o piesă de costum în fața oglinzii :

– N-aș putea merge ca Moș Crăciun ? Ninge afară.

– Of, unchiule !... Dacă ninge, Anthony Raine o să vină în chip de carpetă de așternut în fața căminului...

Un fecior intră cu un răvaș pe o tavă pe care i-l prezintă lui Rhiannon. Ea îl desface grăbită :

– Anthony Raine n-o să mai vină deloc. „Vă aduc la cunoștință că datorită vremii inclemente..." Ah, pitic sclifosit și nesuferit. Îl urăsc !

Mototolește bilețelul și-l aruncă pe covor, apucîndu-se din nou de cîntat ; aceeași bucată muzicală, dar de astă dată într-un *fortissimo* înfuriat. Lordul Sarn surîde pentru sine în spatele lui Rhiannon și zice :

– Și eu știu să fiu la fel de încăpățînat ca tine, draga mea. N-am să mă duc la bal ca Henric al optulea ! Mă prefer în postură de măscărici cu clopoței !

Dar în seara aceea, lordul Sarn coboară scările ca să se alăture dansatorilor mascați și costumați din marele salon aranjat pentru bal, îmbrăcat în costumul lui Henric al optulea.

În acel moment „Rebeca" apare la ușa din față în costumație completă, cu fuste înfoiate, o pălărie țuguiată și o mască neagră pe față. Valetul care îi deschide ușa înmărmurește de groază, dar își mai

vine în fire cînd „Rebeca" îi flutură sub nas o invitație oficială. Încercînd să zîmbească, valetul se dă la o parte ca să-l lase să intre în hol. Și în timp ce acesta se apropie hotărît de ușile deschise ale salonului, orchestra atacă primele acorduri ale unui vals de Strauss. Rebeca se oprește în pragul ușii și aruncă o privire înăuntru.

Oaspeții mascați dansează, șed la marginea ringului sau tăifăsuiesc în grupuri prin colțurile sălii, cu pahare de băutură în mînă. Valeții se strecoară printre dansatori cu cîte-o tavă pentru servit. Lordul Sarn bea cu Sir Price-Parry care întruchipează un Dick Whittington * mai gras, cu pisoiul pe lîngă el, în vreme ce domnul Pugh cu nasul său de măscărici, e îmbrăcat în Don Juan. Rhiannon dansează cu căpitanul Marsden.

Apoi deodată Lordul Sarn ridică ochii de la paharul său și-l zărește pe Rebeca. Aproape scapă paharul din mînă. Pisoiul lui Sir Henry se grăbește să lingă băutura vărsată pe jos. Domnul Pugh și Sir Henry privesc și ei în aceeași direcție și rămîn înlemniți. Și brusc atenția tuturor invitaților se îndreaptă spre ușa salonului. Freamătă toți de surprindere. Rebeca s-a postat în pragul ușii, cuprinzînd sala cu privirea, cu o mînă înfiptă în centura pistolului.

Rhiannon continuă să danseze cu căpitanul Marsden dar privirea i-a rămas lipită de Rebeca.

— Ah, a *venit* Rebeca ! șoptește ea. A *venit* la petrecerea mea. Tocmai cum mi-am dorit-o.

---

* Sir Richard Whittington, celebru primar al Londrei (în anii 1397, 1406 și 1419) și erou al legendei populare despre Dick Whittington și pisoiul său.

– Copilării, dragă domnişoară Rhiannon, o potoleşte căpitanul Marsden cu dispreţ suveran. Nu-i decît un bădăran *oarecare* cu . . .

Rhiannon îl întrerupe fără ca măcar să-l învrednicească cu o privire. Nu-şi deslipeşte ochii de pe Rebeca.

– Iar dumneata nu eşti un *oarecare*? Atunci tare-aş vrea să fii un oarecare altul! Şi te rog să-ţi păstrezi tonul acesta pentru viitoarea dumitale soţie, domnule căpitan . . .

– Zău, domnişoară Rhiannon, eu . . .

– Poate că nenorocitei o să-i şi placă. Cine ştie, s-ar putea să nici n-aibă altceva de apreciat! Ah, *priveşte-l* bine!

– N-am de gînd să stric dansul nostru privind . . .

– Să-l strici, zici? Păi dansezi de parc-ai fi stat toată noaptea întins pe frînghia de rufe . . . *Scirţii*, domnule căpitan.

Continuă totuşi să danseze, privirea lui Rhiannon absorbită şi visătoare, cea a lui Marsden jignită şi suferindă.

La celălalt capăt al salonului, Rebeca trece pe lîngă perechile de dansatori apropiindu-se de o tînără aşezată deoparte. Se înclină şi se prezintă. Tînăra îl acceptă fermecată. Dansează împreună.

Lordul Sarn, Sir Henry şi domnul Pugh îi urmăresc cum dansează.

– Mi se pare o chestie de gust îndoielnic, mormăie Sir Henry dar domnul Pugh protestează cu un rînjet lasciv :

– Partenera lui nu-i de-aceeaşi părere. Tremură ca un fluturaş înaintea flăcării. Şi eu le făceam să tremure aşa – înainte să le ard de vii!

– Cine-i *insul* ? se interesează lordul Sarn. Îl cunosc ? Nu mai recunosc pe nimeni în seara asta. Nu l-aş mai deosebi nici pe frate-meu, sărmanul Silvanus – cu toate că el dansa întotdeauna pieziş, ca un crab.

– A făcut-o pe partenera lui să roşească, relatează domnul Pugh aprobator. Brav individ !

– I se spunea Sarn-cel-Pieziş. L-am ţinut ani de zile sub cheie în aripa vestică. Cu harfa şi maimuţica lui.

În mijlocul sălii Lady Price-Parry şi partenerul ei discută tot despre Rebeca.

– Seamănă leit cu el, remarcă doamna.

– Dar zău aşa, *dumneavoastră* nu l-aţi văzut.

– O, la, nu ! Nu-l ştiu decît din descrierile soţului meu. După noaptea aia pe care-a petrecut-o legat ca un burduf în şanţ.

– O noapte foarte grea pentru Sir Henry.

– Da, foarte, şi nici măcar nu era un şanţ cunoscut.

Acelaşi subiect îi preocupă în continuare pe Rhiannon şi căpitanul Marsden.

– ... Dansează frumos ! zice ea.

– Ca un maestru de dans !

– În ciuda-atîtor fuste şi jupoane. Mă-ntreb dacă poartă ... Vreau să zic dacă are şi conduri de dans. Nu-i văd de-aici.

– Îmi rezervi şi următorul dans, domnişoară Rhiannon ?

– Mulţumesc mult, domnule căpitan, dar următorul dans – am să stau pe margine.

Muzica din salon s-a oprit. Bessy traversează holul în direcţia scărilor şi începe să le urce, dar e oprită

de Dave Button care-şi face apariţia dinspre bucătărie.

– Bessy, Bessy !

– Nu pot să stau acum, domnu' Button, o să vină cucoanele sus ca să se pudreze.

– Numai o clipită !

– Zău nu pot.

– N-am zis că vreau să te sărut, gîsculiţă ce eşti !

– Nu ? Am crezut c-asta vrei. Ca de-obicei.

– Îi drept c-a venit un domn îmbrăcat ca Rebeca ?

– Da, chiar aşa. Abia m-am oprit să nu ţip cînd l-am văzut.

– Încă nu te-am auzit ţipînd, mîndruţa mea.

– Arăta la fel ca el, cît pe ce să leşin, zău aşa, numai că n-am făcut-o de teamă că domnu' Pugh m-ar putea culege de pe jos şi... Du-te de vezi şi singur. Ascunde-te după draperia aia. Nimeni n-o să te bage-n seamă.

Şi, dăruindu-i un zîmbet, o porneşte sprintenă în susul scărilor. Dave Button se îndreaptă spre draperia trasă într-o parte în uşa deschisă a sălii de bal. Iscodeşte printr-o crăpătură şi exclamă uimit :

– E-*adevărat* ! Doamne apără !

– Îşi apropie şi mai mult ochiul de crăpătură cînd se porneşte din nou muzica. Imediat Rebeca traversează sala de bal spre colţul unde şade Rhiannon în tovărăşia unui partener mascat. Ea ridică ochii spre Rebeca, cu un surîs tainic, timid, mijindu-i pe buze. Partenerul ei se retrage cu o înclinare a capului. Fără să rostească o vorbă, ea se ridică, se apropie mult de el şi încep să danseze. Şi celelalte perechi se întorc pe ringul de dans. Îi urmărim pe Rhiannon şi Rebeca cum dansează. Apare şi Marsden cu partenera lui, căpitanul aruncînd spre ei priviri geloase. Dar cei

doi nu-l bagă în seamă. Ea își lipește ochii de chipul lui, cu același surîs delicat pe buze. Iar el își apleacă privirea spre ea, tăcut și grav. Mîna lui o cuprinde hotărît pe a ei. Simțind strînsoarea crescîndă, Rhiannon îi privește mîna. Pe unul din degete redescoperă inelul cu sigiliu, de o formă aparte. Ochii i se deschid uimiți. Apoi ridică din nou privirea spre el, îi caută ochii ascunși sub mască și zîmbește, de astă dată nu tainic sau timid, ci cu întreaga certitudine a iubirii.

— Am dorit să vii, Rebeca, zice ea blînd. Din toată inima.

Dave Button, ascuns după draperie, privește atent perechile de dansatori. Rhiannon și Rebeca trec dezinvolt prin fața lui. El face cîteva semne ascunse, ca să-i atragă atenția Rebecăi.

— Tocmai cu ea să danseze ! Sfinte Sisoie !

Rhiannon vorbește blînd în timp ce dansează în brațele Rebecăi :

— Ai venit la mine ! Ai venit la mine ! Dar n-ai voie să vorbești, nu-i așa ? Căci aș afla cine ești cu-adevărat. Dar n-aș spune nimănui ! Mie poți să-mi vorbești, Rebeca, întotdeauna ai să poți. Mi-aș face și cruce dacă nu m-ai ține de mînă. Poți să-mi vorbești. Dar nu aici. Condu-mă spre ușa de la terasă.

Și se apropie în rotirile dansului de ușa care dă înspre terasă. Rebeca o deschide în tăcere și ies amîndoi pe balconul ferit de asprimea vremii. Rhiannon își scoate masca și-l privește în ochi :

— Acum poți să-mi vorbești. Nu te-aude nimeni în afară de mine, iar eu o să tac ca . . . ca . . . Ah, nu vreau să zic „ca pămîntul". Sună prea trist, iar eu nu sînt tristă deloc. Nu acuma. Scoate-ți masca.

Dar Rebeca nu scoate un sunet, nu face nici-o mișcare, ci doar o privește.

– Spune-mi cine eşti. Ai venit în seara asta fiindcă ne-am întîlnit atunci pe drum. Pentru că m-ai văzut o dată, şi-ai vrut să mă revezi. Nu-i aşa ? Nu-i aşa ? Spune-mi că de-aceea ai venit. Am ştiut că eşti tu. N-a trebuit neapărat să-ţi recunosc inelul de pe deget... Cine ţi-a dăruit inelul ? Cea pe care-o iubeşti ? Ah, nu se poate. Fiindcă-n seara asta ai venit să mă vezi numai pe *mine*. Vai, n-ar fi trebuit să vii ! Nu, n-am vrut să spun asta, dar e *cumplit* de periculos. Ţie însă nu ţi-a păsat de primejdie. Cîtuşi de puţin, nu-i aşa ? Ah, vorbeşte-mi, te rog. Eu spun toate lucrurile pe care-aş dori să le-aud din gura *ta*. Scoate-ţi masca.

Rebeca a ascultat toate acestea cît se poate de liniştit. Acum se apleacă brusc şi-o sărută. Cîteva clipe ea rămîne aninată strîns de el. Apoi el se desprinde hotărît, dar tandru, şi sare peste balustrada acoperită de zăpadă, dispărînd în întuneric.

În zăpada din parc, cu spatele la un pîlc întunecat de copaci, aproape confundîndu-se cu ei, aşteaptă Dave Button. În fundal se aude muzica balului. Şi-apoi vocea Rebecăi, strigîndu-l. Dave răspunde mai mult în şoaptă :

– Aicea-s !

Rebeca apare dintre copaci. Dave îl priveşte cu admiraţie.

– Mi s-a tăiat răsuflarea cînd te-am văzut ţopăind acolo, măiculiţă !

– Ai primit înştiinţarea ?

– Ăhă, dar cum era să știu c-o să dansezi acolo-ntre ei ca un balaur. Cum ai intrat la bal ? Or scris o invitație și pentru Rebeca ?

– Da și nu. Ai pregătit calul ?

– Asta-i problema număru' unu. N-avem cal. N-am putut șparli nici-unul. Grajdul e plin de rîndași.

– O să trebuiască să-l ia pe-al meu. Hai iute.

O pornește înainte prin parc. Arestul e o căsuță cu un singur nivel, un acoperiș aproape plan și zăbrele la ferestre. La una din ferestre arde o lumină firavă. Luminișul în care se află casa e înconjurat de tufăriș și copaci. Un polițist cu pușca pe umăr apare de după colțul casei. Mușcă dintr-un sandviș uriaș și aruncă o privire plictisită pe fereastra luminată. Apoi dispare din nou după colț. Rebeca și Dave Button se ivesc dintre copaci, Rebeca fugind în vîrful picioarelor spre căsuță și săltîndu-se pe acoperiș. Rămîne atîrnat acolo, cu fustele sale negre, ca un liliac uriaș.

Polițistul s-a așezat pe un buștean în fața ușii și mănîncă mai departe tacticos. Se aude un țipăt de cucuvea. Zgomotul ei nu-l deranjează. Cucuveaua dă glas din nou. De astă dată polițaiul comunal ridică capul și se zgîiește în întunericul abia luminat de candela din fereastra zăbrelită.

Întins pe acoperiș, Rebeca își duce mîinile la gură și strigă tînguios :

– Păzește-te de Rebeca ! Păzește-te de Rebeca și fiicele ei !

Polițistul sare în picioare, rămîne cu gura căscată cîteva momente, apoi se furișează în dosul casei. Dave Button așteaptă ascuns între copaci. Scutură crengile, făcîndu-le să troznească în noaptea liniștită și rece.

Polițistul se strecoară pe lîngă peretele arestului spre locul unde așteaptă silueta neagră, de liliac, a

Rebecăi. Crengile troznesc din nou, şi poliţistul se întoarce brusc în direcţia zgomotului, îşi coboară puşca de pe umăr, apoi mai face cîţiva paşi cu băgare de seamă pînă ajunge chiar sub Rebeca.

Rebeca se aruncă de pe acoperiş drept în circa agentului. Se rostogolesc la pămînt. Apoi Rebeca îi vine de hac poliţistului, îi pune batista drept căluş în gură, şi-l rostogoleşte pe burtă.

Dave Button vine lîngă ei, se apleacă şi desface cheile de la centura poliţistului.

– Problema număru' doi, şopteşte el. Pentru *lupinu'*.

– Iute *acum !*

Dave Button dispare. Poliţistul dă semne că şi-ar veni în fire. Rebeca, ţintuindu-l c-o mînă cu faţa la pămînt, se scotoceşte prin nenumăratele-i fuste, scoţînd la iveală un capăt de funie cu care leagă mîinile şi picioarele poliţistului. Apoi sare în picioare şi se depărtează iute.

Mordecai Thomas şi Dave Button îl aşteaptă la adăpostul întunericului. Rebeca li se alătură, îl ia pe Thomas de un braţ, Dave de celălalt, şi amîndoi îl conduc repede spre întunecimea copacilor. În timp ce aleargă printre copaci, izbucnesc strigăte disperate de „Ajutor ! Ajutor !"

Poliţistul a reuşit să-şi lepede căluşul şi funia de la mîini şi se opinteşte să-şi elibereze picioarele. Continuă să strige între timp :

– Ajutor ! Săriţi ! O mie de Rebece ! Ajutor !

Rebeca, Dave Button şi Mordecai Thomas se precipită pe o potecă între copaci, Thomas cu răsuflarea tăiată. Deodată el alunecă şi cade. Se zvîrcoleşte la pămînt :

– S-a dus glezna !

– Problemele – întotdeauna pică cîte trei ! filozofează Dave Button.

Ei încearcă să-l ajute pe Thomas să se ridice, reuşesc cu mare greutate şi-l poartă mai departe mai mult pe sus. Se aud strigăte în urma lor în întuneric.

Rebeca îi porunceşte lui Dave :

– Întoarce-te !

– Rămîn cu tine.

Thomas geme :

– *Fugiţi* amîndoi !

Dave Button îl apucă de un braţ şi spune afectuos :

– Auzi-l pe prostu' bătrîn.

Şi-l cară mai departe, de braţe.

În faţa arestului s-au strîns acum inspectorul, un sergent şi doi poliţişti. Poliţistul eliberat îşi relatează cu sufletul la gură marea aventură :

– Şi-au tăbărît toţi pe mine din văzduh, cu pistoale în mînă şi . . .

Inspectorul strigă un ordin către sergent :

– Spune patrulei să ţină sub observaţie toate drumurile şi aleile din jurul moşiei. Să tragă dacă-i repereză.

Sergentul pleacă în pas alergător. Poliţistul mai are încă multe de povestit :

– . . . Şi unul din ei m-a doborît la pămînt cu un par iar alţi doi mi-au sărit în circă şi m-au vîrît cu nasul în scîrnă şi . . .

Inspectorul le ordonă celorlalţi :

– Mergeţi la grajduri şi scoateţi-i şi pe rîndaşi la urmărire !

Iar cînd aceştia se pun în mişcare se întoarce spre primul poliţist şi-i spune răstit :

– Iar tu de colo ! Închide gura !

O poartă în parc, cu un cal legat lîngă ea. Rebeca şi Dave Button se opintesc să-l urce pe Thomas în şa.

– Nu te-apropia de ghereta de la intrare. Urmează gardul de mărăcini pe partea ferită, zăpada nu-i spulberată acolo. Apoi treci pajiştea de pe cealaltă parte a drumului şi dai de aleea care duce drept la conacul Pentre ; du-te-ntr-acolo şi . . .

– La Conacul Pentre ? întreabă Thomas uimit, iar Dave Button intervine şi el :

– Nu, nu ! Nu tocmai acolo, flăcăule !

Dar Anthony insistă :

– Mînă la uşa din dos. O să ţi se deschidă. Am să te urmez şi eu.

Loveşte calul peste crupă. Thomas se depărtează în galop. Rebeca se întoarce spre Dave :

– Iar tu întoarce-te la Vila Sarn !

– Da, domnu' Anthony, zice Dave încetişor.

Şi cei doi o pornesc prin întuneric în direcţii diferite. Strigătele urmăritorilor răzbat din depărtare.

Rhiannon, cu masca scoasă, priveşte atentă parcul întunecat din faţa terasei. A rămas într-o oază de lumină revărsată din salon, calmă şi nemişcată. Deodată printre copacii îndepărtaţi răsar mai multe luminiţe amăgitoare, ca nişte licurici. Şi calmul ei se risipeşte. O umbră de neliniştе îi poposeşte pe faţă. În cele din urmă se întoarce şi deschide uşile dinspre salon.

Aici invitații dansează în continuare, patronați de Lordul Sarn. Rhiannon intră dinspre terasă și căpitanul Marsden, uitînd de partenera sa, o urmărește cu privirea. Se încruntă, cuprins de o vagă bănuială geloasă. În vreme ce înaintează pe marginea ringului, evitînd perechile de dansatori, ea își întoarce brusc capul, simțind o privire cercetătoare asupra ei, și-l surprinde pe Marsden. El o privește în continuare, mustrător. Rhiannon își duce mîna la față ca și cînd privirea lui ar arde-o și descoperă absența măștii. Coborînd ochii spre podea, ea își reașază masca și se strecoară mai departe pe lîngă perete, pierzîndu-se între perechile de dansatori.

În parc, umbra Rebecăi se furișează iute la adăpostul gardului înalt de mărăcini ce traversează o pajiște înzăpezită, sărind dintr-un ungher mai ferit în altul. Îl vedem alergînd, apoi oprindu-se și tîrîndu-se mai departe spre o poartă a gardului înalt. Dincolo de ea e drumul mare. Văzută acum de aproape, silueta Rebecăi cu fustele sale negre se pierde uneori în umbra parcului, alteori se profilează ca o nălucă neagră pe fondul alb al zăpezii, apropîndu-se treptat de poartă. Ajunsă în dreptul ei, se pregătește să salte peste ea, dar se oprește brusc și se tupilează la pămînt. Doi călărași își fac apariția pe drumul de dincolo de poartă, copitele cailor abia auzindu-se pe zăpadă. Sînt înarmați cu săbii și carabine. Unul din călărași își continuă drumul, celălalt își strunește calul, oprindu-se drept în fața porții. Cu mare băgare de seamă, Rebeca se tîrăște îndărăt la adăpostul gardului, făcînd calea întoarsă.

Apoi silueta Rebecăi se furișează iute și fără zgomot în umbra gardului de mărăcini spre o altă poartă. Se oprește brusc și ciulește urechea. E o tăcere de

mormînt. Iute se cațără pe poartă, ca o vrăjitoare neagră încălecînd pe-un măturoi, și sare în uliță. Aleargă în continuare, tot pe lîngă gard, pînă la cotul drumului. Îl urmărim acum de aproape, pregătindu-se să facă colțul. Ghemuit la pămînt, în șanțul drumului, el aruncă o privire iscoditoare după colț.

Din unghiul său se vede un călăraș pe un cal negru, cu carabina sprijinită la îndemînă pe braț. Calul și călărețul par enormi. Anthony se retrage în pripă după colț și o ia înapoi în fugă, la adăpostul gardului și al zăpezii care îi înăbușă zgomotul pașilor. Tocmai a ajuns în vecinătatea porții cînd de după celălalt colț, mai îndepărtat, al uliței, își fac apariția mai multe felinare aprinse. El se cațără pe poartă. O clipă silueta lui întunecată se profilează clar în lumina lunii. Felinarele încep să se-agite frenetic. Se aud strigăte în dreptul lor. Apoi năluca neagră se prăvale dincolo de poartă și dispare.

Atras de strigăte, călărașul apare iute de după celălalt colț. Descalecă la poarta peste care tocmai a sărit Rebeca și privește atent pe deasupra ei. Strigătele și felinarele se apropie. Călărașul sare și el peste poartă și se face nevăzut. Iar după el, un întreg grup de gonaci cu arme și felinare saltă peste poartă și dispar în parc.

În salonul de bal muzica, dansul și bîrfa sînt în toi. Rhiannon s-a postat singură lîngă fereastră. Perdeaua o acoperă doar pe jumătate. Rhiannon privește în noapte cu o expresie îngrijorată.

Sir Henry Price-Parry şi domnul Pugh au rămas şi ei în picioare, cu paharele în mînă. Pe un scaun din imediata apropiere, zace pisoiul lui Sir Henry, cu burta în sus. Domnul Pugh cercetează sala cu o privire vicleană.

– S-a-ntors domnişoara Rhiannon de pe terasă, remarcă el.

– Nici n-am ştiut c-a fost plecată, zice Sir Henry fără pic de interes.

Domnul Pugh remarcă poziţia pisolului :

– Dar ce-i cu Piratu' ?

Sir Henry îşi priveşte favoritul şi explică laconic :

– A amestecat băuturile.

Domnul Pugh, rînjind, îşi roteşte din nou privirea aburită prin salon :

– Da' tînărul acela îmbrăcat ca Rebeca nu s-a mai întors. Jubilînd : Ha ! Să nu fie cum bănuiesc eu.

Lady Price-Parry şi-o altă înaltă doamnă se odihnesc pe margine spionînd cu privirea pe dansatori.

– Sărăcuţa Rhiannon nu dansează. Cred că inima ei o-ndeamă în altă parte-n astă seară.

– Poate că şi-a lăsat-o pe terasă. Vezi bine că mai e şi lună.

– Vai, de cîte ori nu mi-am pierdut şi eu inima pe terasă.

– Şi, adaugă Lady Price-Parry pe un ton suav, de cîte ori nu ţi-au găsit-o şi nu ţi-au restituit-o, draga mea.

Căpitanul Marsden dansează neatent cu o parteneră foarte tînără şi drăgălaşă. Aruncă priviri neliniştite peste umărul ei, în vreme ce ea continuă să-i vorbească :

– ... Şi nu cred să fi auzit un cuvînt din ce ţi-am spus şi eşti tare bădăran şi n-am să mai dansez cu

dumneata că mă calci pe degete ca un elefant şi nici măcar nu mi-ai cerut...

Marsden o întrerupe, precipitat :

– Te rog să mă scuzi !

– Aşa-i mai bine !

– Mulţumesc foarte mult !

Şi se desprinde de lîngă ea, strecurîndu-se printre dansatori, lăsînd-o mută de indignare. Marsden traversează sala spre Rhiannon, uitată lîngă fereastră. Priveşte, palidă la faţă, în întunericul de dincolo de fereastra pe jumătate acoperită. El îi vorbeşte agitat :

– Arăţi bolnavă. Să-ţi aduc ceva ? Săruri volatile ? Un pahar cu apă ?

Rhiannon îi răspunde cu glas pierit, fără să-l privească.

– Da, te rog !

În vreme ce el se depărtează precipitat, ea rămîne să privească grupul de siluete întunecate care traversează în fugă parcul spre pîlcul depărtat de copaci, pierzîndu-se între ei. Pajiştea dinaintea casei rămîne goală.

Marsden aleargă între timp la Sir Henry şi domnul Pugh.

– Daţi-mi un pahar cu apă. Repede, vă rog !

Domnul Pugh îi întinde un pahar cu un lichid incolor. Marsden se întoarce în grabă la Rhiannon şi i-l pune în mînă. Ea începe să bea, pe negîndite şi cu ochii pierduţi pe fereastră. Dar de la prima înghiţitură se îneacă şi începe să tuşească.

Domnul Pugh o urmăreşte fericit. Chicoteşte :

– Aia nu era apă, ci lichior de mentă...

Rhiannon a rămas fără suflare, cu lacrimile curgîndu-i pe obraji şi paharul uitat în mînă, în vreme ce Marsden o priveşte neputincios şi îngrijorat.

Deodată ea gesticulează agitat, zărind ceva printre lacrimi. În pragul uşii a apărut un fecior care cercetează neliniştit perechile de dansatori. Îl descoperă pe lordul Sarn între ele şi făcîndu-şi loc, fără multă ceremonie, printre invitaţi, se apropie de el. Lordul Sarn şi partenera sa se opresc. Feciorul îi şopteşte ceva la ureche. Lordul Sarn îşi scoate masca şi-şi croieşte drum spre podiumul orchestrei. Le face semn să se oprească. Cînd muzica amuţeşte, Lordul Sarn se întoarce spre invitaţii care s-au oprit acum cu toţii, şoptind între ei şi privindu-l curioşi :

– Doamnelor şi domnilor, vă rog să vă păstraţi calmul. Nu avem motive de alarmare. Un răzvrătit închis pe acest domeniu a fost eliberat cu forţa de un număr necunoscut de oameni înarmaţi, conduşi de însuşi aventurierul Rebeca. Acesta, bănui eu acum, a dansat aici, în salonul nostru. Să nădăjduim că această casă nu va arde peste capetele noastre şi că nu va fi mare vărsare de sînge în această sală de bal. Repet : n-avem nici-un motiv să ne-alarmăm.

O venerabilă doamnă scoate un ţipăt. Lordul Sarn continuă :

– Rebeca şi oamenii săi pot fi împuşcaţi la simplă vedere, ca spărgători de temniţă . . .

Se aude o detunătură afară, nu prea departe. Rhiannon scapă paharul din mînă care se sparge cu zgomot pe podea. Marsden o priveşte gelos. Lordul Sarn conchide imperturbabil :

– . . . Dar totul se va sfîrşi cu bine, vă asigur, de vom mai trăi ca s-o vedem.

Doamnele sînt cuprinse de panică. Căpitanul Marsden se grăbeşte spre uşă şi le spune invitaţilor, mulţi cu măştile scoase acum :

– Doamnelor şi domnilor, vă rog rămîneţi pe loc !

Şi iese în mare grabă.

În parc, silueta Rebecăi apare în fugă dintr-o centură de copaci ce înconjoară pajiştea înzăpezită ; priveşte în toate părţile şi se odihneşte o clipă lîngă un copac. Lumina unui felinar pîlpîind nu prea departe de el îl face atent, obligîndu-l să părăsească ascunzătoarea şi să traverseze pajiştea în fugă, în direcţia vilei. Ajuns pe latura neluminată a casei, începe să se cţtere pe vrejurile de iederă.

Doi rîndaşi apar pe fundalul copacilor. Unul arată agitat spre silueta neguroasă a Rebecăi furişîndu-se pe iederă.

– Uite-l, bre !

– Ca o zgripţuroaică ! zice celălalt. Şi dispar în fugă.

În sala de bal invitaţii cu măştile scoase forfotesc agitaţi. Lordul Sarn bea pe nerăsuflate. Rhiannon stă palidă şi nemişcată în apropierea uşii. Aceasta se deschide şi Bessy dă buzna înăuntru, luînd-o spre lordul Sarn, neobservînd-o pe Rhiannon. Îi vorbeşte precipitată. El transmite mai departe informaţiile primite :

– Alte veşti bune. Rebeca tocmai încearcă să intre-n casă pe una din ferestrele de la catul de sus – în vreme ce armata şi poliţia-l caută aiurea . . .

Profitînd de consternarea generală, Rhiannon se furişează pe uşă, în vreme ce lordul Sarn continuă să vorbească :

– Acei dintre onorabilii domni destul de smintiţi . . .

Se opreşte la mijlocul cuvîntului, înlocuindu-l :

– . . . de dornici să participe la distracţia generală, să mă urmeze !

Dă pe gît ultima înghiţitură din pahar. Bărbaţii fac un pas spre uşă dar vocea lordului Sarn îi opreşte.

– Doreşte cineva un aperitiv înainte de plecare ? S-ar putea să fie ultimul. Nu ? Atunci – înainte !

Şi înşfăcînd un sfeşnic, o porneşte fără grabă spre uşă, urmat de oastea invitaţilor. Sir Henry, desprinzîndu-se din colţul său ca să li se-alăture, se întoarce o clipă spre domnul Pugh care a rămas nemişcat :

– N-ai de gînd să vii ?

Domnul Pugh rînjeşte :

– Şi să las doamnele fără apărare ?

Budoarul lui Rhiannon e cufundat în penumbră. Este totuşi suficientă lumină pentru a pune în evidenţă interiorul intim şi plăcut, încîntător în feminitatea lui, cu o pianină lîngă perete. Rhiannon s-a oprit în faţa oglinzii din colţ. Ea vede, reflectată în oglindă, mişcarea draperiilor spre interior ; apoi figura mascată a Rebecăi, opintindu-se să urce pe fereastră.

Nu se-ntoarce cînd Rebeca sare în odaia ei. Iar el nu o observă.

– Închide fereastra ! Şi trage perdeaua !

Rebeca se răsuceşte pe călcîie la aceste cuvinte şi-o descoperă pe Rhiannon în colţul odăii, în lumina blîndă. Ezită, face o mişcare ca şi cînd ar voi să se caţere înapoi pe fereastră.

– Hai repede !

Vocea ei sună atît de autoritar încît o ascultă, închizînd fereastra şi trăgînd draperia, privind-o între timp cum aşteaptă în lumina difuză, la mică depărtare de el.

– Scoate-ţi costumul. Ascunde-l după draperie.

Îi arată un cotlon după draperie.

Fuge la uşă, o deschide, aruncă o privire afară şi cînd aude rumoarea bărbaţilor care urcă scările, o închide iute şi trage zăvorul. În vremea asta Rebeca îşi leapădă repede fustele ascunzîndu-le în nişa de după perdea.

Ea se întoarce de la uşă şi se-apropie de el. El a rămas nemişcat în umbra perdelei. Ea aprinde o luminare pe şemineu. Iar Anthony, în hainele sale obişnuite, face un pas înainte.

– Dumneata !

– N-am ştiut că asta-i odaia dumitale.

Rhiannon a rămas pironită locului, abia crezîndu-şi ochilor.

– Anthony !

Blînd, aproape scuzîndu-se :

– Era singura fereastră deschisă la balcon.

– Ştiu. Eu am deschis-o pentru Rebeca.

– Atunci *mie* mi-ai deschis-o !

Vocile bărbaţilor se aud acum pe coridor. Dar nici Anthony, nici Rhiannon nu le bagă în seamă. Au rămas în mijlocul odăii, sorbindu-se din ochi.

– Oh, Anthony !

– Îţi pare rău că sînt eu.

– Ba nu.

– Rebeca ar fi trebuit să fie-un străin.

– Nu, nu *putea* să fie-un străin. Acuma ştiu că nu *puteai* să fii decît tu.

– De unde-o ştii ?

– Pentru că te *iubeam*. Chiar dacă cîteodată te uram. Şi-o *iubeam* şi pe Rebeca. Şi n-aş fi putut iubi

doi *bărbați*, nu-i așa ? Nu în același timp. Așa că tu *trebuia* să fii Rebeca. Înțelegi ?

– Ah, logica femeilor !

Vocile de-afară devin tot mai energice și mai apropiate. Brusc se aude o bătaie în ușă. În vreme ce Anthony și Rhiannon rămîn îmbrățișați. Vocea lordului Sarn strigă de afară :

– Rhiannon, Rhiannon ! Ești teafără ?

– Perfect teafără.

– Tipul ăla a pătruns în casă.

Rhiannon îi zîmbește lui Anthony și zice foarte încet :

– Știu. Sînt în brațele lui.

Vocea lordului Sarn insistă de după ușă :

– Ce-ai spus ? Deschide ușa. S-ar putea să se fi ascuns în odaia ta.

– Dar nici pomeneală. Și nu te mai agita așa, unchiule. O să-ți curgă sînge din nas.

Îi șoptește lui Anthony :

– Nu poți pleca acum. Clădirea-i cu siguranță-nconjurată. Or să te omoare. Rămîi pe loc !

Îl sărută iute pe buze și fuge la ușă ca s-o deschidă, dar numai puțin, atît ca să spună :

– Intră unchiule . . . Nu, numai dumneata.

Și îl primește pe lordul Sarn în odaie, închizînd apoi ușa după el. Lordul Sarn se jeluiește agitat :

– Nu m-*agit*, și nici nu-mi curge sînge din nas.

Îl descoperă brusc pe Anthony care șade pe taburetul pianului.

– Anthony ! Ce cauți aici ? Înveți să cînți la pian ?

Anthony se ridică :

– Domnule, se impune să vă cer scuze pentru prezența mea aici.

– Se impune-ntr-adevăr.

– E numai vina mea, unchiule...

– Domnule, vina-i în întregime a mea...

– Nu mai fă pe eroul, Anthony. Nu ți se potrivește.

– Vă cer scuze, domnule.

– Poftim cum umblu, și cu mine toți bărbații din casa asta, în urmărirea unui criminal disperat – care chiar în clipa asta s-ar putea ascunde după perdea...

Lordul Sarn face un pas în direcția draperiei, gata s-o tragă la o parte și să dea în vileag constumația lui Anthony, ascunsă acolo, dar Rhiannon i se așază în față.

– Nu, nu, unchiule. Te asigur că nu-i acolo.

– Știi unde te afli *dumneata*, în salonul intim al unei domnișoare – deși Rhiannon preferă să-i spună budoar – ascuns după fustele ei.

– Domnule, eu...

– De ce te-ai scuzat într-o scrisoare că n-ai să mai vii la balul din astă seară? Eu unul n-am putut să mă sustrag, de ce-ai fi putut-o face *dumneata*?

Rhiannon își încearcă și ea norocul în acest joc:

– Și de ce-ai urcat pe furiș scările, nebăgat de nimeni în seamă, în loc să...

Anthony îi reduce pe amîndoi la tăcere, cu o hotărîre subită:

– Domnule, am venit s-o cer de soție pe pupila dumneavoastră.

Lordul Sarn rămîne perplex. Și Rhiannon îl privește cu ochi mari pe Anthony. Peste o clipă, lordul Sarn strigă:

– Dă-mi batista ta – repede!

Anthony i-o întinde pe a lui, iar lordul Sarn o duce iute la nas, mormăind prin ea:

– Acum sper că sînteți mulțumiți. Îmi sîngerează nasul.

– Oh, unchiule, lasă-mă să-ţi pun o cheie pe spate, bine ?

– Nu te-apropia. După o noapte ca asta cine ştie *ce-ai* să-mi pui pe spate. Criminalii dau buzna în casa mea *deghizaţi* în criminali, dansează cu invitaţii mei, dispar iar apoi sînt văzuţi căţărîndu-se pe iederă ca liliecii. Şi ca şi cînd asta n-ar fi destul, dumneata, dumneata, domnule, te furişezi înăuntru cînd nimeni nu te vede şi faci declaraţii pupilei mele. – Se întoarce spre Rhiannon : Sper că i-ai spus . . .

Ea se grăbeşte cu răspunsul :

– *Da.*

– Aşa i-ai spus ?

– Aşa-mi răspunzi ?

Rhiannon şi Anthony nu mai au ochi decît unul pentru celălalt, în vreme ce lordul Sarn continuă să se lamenteze, mofluz :

– Aşa-i răspunde. Dar asta nu scuză purtarea dumitale. În casă s-a pripăşit un criminal . . .

– Rebeca n-a omorît pe nimeni !

– S-ar putea să fi omorît între timp. Adaugă cu nădejde de-o clipă : Poate că l-a omorît pe Sir Henry. Dar chiar şi aşa, tot trebuie prins. Aşa-i legea.

O porneşte spre uşă :

– Anthony, o să mai vorbim despre asta cînd te mai linişteşti. Îşi apasă mai tare batista pe nasul sîngerînd : Acuma vino cu mine.

– Da, unchiule.

Anthony îi deschide uşa. Lordul Sarn îi aruncă o privire încruntată şi surprinsă la auzul acestui apelativ. Anthony face o plecăciune către Rhiannon, îi trimite o sărutare cu mîna şi iese.

Pe palierul scărilor adevărat pandemoniu. Invitaţii, poliţia şi soldaţii aleargă în sus şi în jos, intră

şi ies din odăi izbindu-se unul de altul. Lordul Sarn înlemneşte, priveşte perplex agitaţia.

– Nu mai arată deloc a casă de locuit.

Căpitanul Marsden se apropie de el :

– Nici urmă de el, domnule.

O grupă de poliţişti iese dintr-un dormitor şi mărşăluieşte nepăsătoare pe scări în sus. Lordul Sarn priveşte în urma lor :

– Şi nici nu văd cum o să mai arate a casă vreodată.

Porneşte la întîmplare pe coridor, aruncă o privire într-una din încăperi. Marsden îl zăreşte pe Anthony pentru prima dată. Se apropie de el autoritar :

– *Dumneata* de unde-ai apărut ?

– M-am căţărat pe iederă.

– Nu-ncerca să-ţi baţi joc de mine. Ai fost la domnişoara Rhiannon.

Lordul Sarn îşi iţeşte capul pe uşa deschisă şi-i strigă lui Marsden :

– Nişte soldaţi scotocesc sub patul meu.

– Ştiu, domnule. La ordinul meu.

Marsden se întoarce spre Anthony :

– Aţine-te din calea domnişoarei Rhiannon. Ştie prea bine cine eşti.

– Adevărat. Ştie.

– Nu eşti în stare să-i vorbeşti ca un bărbat. Trebuie să te strecori cu linguşiri seara în odaia ei şi să . . .

Anthony îl întrerupe :

– . . . lar acum ne certăm pe culoar. Cel puţin nu pe hol.

Lordul Sarn, care tocmai a aruncat o privire în propriul dormitor, îi strigă lui Marsden :

– Sînt poliţişti şi-n dulap ? Crezi că vor să tragă un pui de somn pe patul meu ?

Marsden îl ignoră, apostrofindu-l pe Anthony :

– Dorești să ne continuăm disputa afară ?

– Nu-n seara asta, domnule căpitan. Sînt așteptat acasă. Altădată.

– Nu. Nu altădată. Chiar acum !

Îl înșfacă pe Anthony de braț și-l conduce pe scări. Cînd să coboare în hol, se aud zgomote confuze din salon ; iar în mijlocul zgomotelor, țipetele îngrozite ale femeilor. Marsden coboară în fugă restul treptelor și se repede la ușa sălii de bal. Cînd încearcă să deschidă ușile, țipetele se întețesc. Sir Henry și încă un invitat sosesc și ei în fugă și încearcă ușa, apoi bat cu pumnul în ea.

– E Pugh ! îl lămurește Sir Henry pe căpitan. A rămas singur cu damele.

Sus, în budoarul ei, Rhiannon șade la pian cîntînd liniștit. Bessy trebăluiește prin odaie, făcînd ordine și punînd la loc hainele lui Rhiannon. Trage draperia ce acoperă nișa și descoperă costumul Rebecăi.

– Uite ce-am găsit, domnișoară Rhiannon, exclamă ea. Seamănă leit cu lucrurile ce le purta Rebeca, domnișoară.

Rhiannon întoarce capul și se oprește brusc din cîntat.

– Nici vorbă. Sînt complet diferite, Bessy. Au venit în pachet cu celelalte costume noi de bal.

– Dar, domnișoară, astea sînt țoale vechi. Și-s ca ale Rebecăi. Uite aceeași fustă neagră cu volănașe.

Şi-i *udă* la poale, domnişoară. Îi *udă* de poţi s-o storci... De parc-ar fi fost purtată pe zăpadă.

Rhiannon încearcă să-i potolească agitaţia.

– O, da, mi-amintesc acum. Am încercat-o ceva mai devreme în seara asta.

– Ciudat loc ca să-ncerci o rochie de bal, domnişoară – afară-n zăpadă. Iară eu am fost toată seara cu dumneavoastră.

– Da, ai fost, nu-i aşa ?

– Şi mai e şi ruptă, domnişoară. O gaură oribilă. De parcă cineva s-ar fi *căţărat* în ea. Poate c-atunci cînd aţi încercat-o pe zăpadă, v-aţi căţărat şi pe-un perete.

– Se prea poate.

– Să le pun deoparte ?

– Da, te rog.

– O să le pun în scrinul cel mare din dormitor, unde n-o să le găsească nimeni. Unde n-o să le ştie nimeni, afară de *noi* două. Poate c-o să vă vină poftă să le-ncercaţi şi-n altă seară. Nu se ştie niciodată.

Bessy culege hainele Rebecăi. Rhiannon reîncepe să cînte, încetişor. Iar Bessy revine şi se apucă s-o pieptene, cu un surîs tainic pe buze.

O jumătate de oră mai tîrziu Anthony intră pe uşa din faţă a conacului Pentre. Îşi scoate jacheta şi-o scutură de zăpadă. Sara Jane apare fără întîrziere şi

îi ia agitată jacheta din mînă, forfotind în jurul lui şi dădăcindu-l :

– Poftim ! Am ştiut ! Ud pînă la piele. În fiece noapte la fel. O să prinzi o răceală soră cu moartea.

– De ce-ai stat trează, Sara Jane ? E tîrziu.

– Dacă n-aş fi stat trează, ai muri acum de foame. Nu ştii nici măcar ceainicul să-l pui să fiarbă. Acum du-te şi te aşază lîngă foc şi-am să-ţi aduc o cană bună de . . .

– Sper că nu de lapte, Sara Jane.

– Cu ceva-n ea, şi-o plăcintă gătită special, deşi n-o mai fi rămas decît jumătate din ea. Cealaltă jumătate i-am dat-o lui Thomas.

– Cum se simte, Sara Jane ?

– E sus în pod pe-o saltea de pene c-o ulcică de apă fierbinte şi Biblia lîngă el. Mai tihnit nici că se poate. Şi nici mai evlavios.

– Eşti tare destoinică, Sara Jane.

– Te pomeneşti că despre dumneata ai o părere mult mai proastă. După ce-ţi rişti viaţa noapte de noapte pentru cei de pe-aici şi . . .

– În noaptea asta erau cît pe ce să mă prindă.

– Ferească Dumnezeu !

– Ba nu. Domnişoara Rhiannon m-a ferit.

– Aşa se şi cuvine, că vă iubiţi.

– De unde-o ştii ?

– Sînt văduvă, domnu' Anthony. Cartea dragostei nu mai are file ascunse pentru mine.

– Aduc noi trupe, Sara Jane.

– Nu-ţi face griji. Le venim noi la toate de hac. Nu-ţi face griji şi gînduri, flăcăule. Căci sînt eu aici şi prea-sfiinţitul în pod, şi-o să înălţăm multe rugăciuni pentru fiicele Rebecăi în noaptea asta . . .

Noile efective mărşăluiesc prin piaţa Pembroke. Mulţimea încruntată le urmăreşte cu privirea. Nu se aude decît cadenţa cizmelor pe pietrele de caldarîm şi comenzile lătrate ale ofiţerilor. Mulţimea aşteaptă tăcută şi nemişcată. Chiar şi copiii, care de obicei ţipă la ivirea soldaţilor şi le maimuţăresc marşul, nu scot o vorbă ca şi cei mari. În rîndul din faţă al mulţimii s-au oprit Bessy şi Sara Jane. Şi majoritatea soldaţilor o fură cu ochii pe Bessy cea durdulie şi drăgălaşă. Un zdrahon, la capătul şirului, îi face cu ochiul, cu subînţeles. Iar Bessy îşi ridică discret mînuţa ei înmănuşată ca să-i facă un mic semn tainic cînd se abate asupra ei mîna Sarei Jane, făcînd să răsune piaţa.

Stînd laolaltă în mulţime, Rhodri Huws, Shoni Fawr şi William Evans vorbesc încet între ei :

– Ia uite-te la ei ! Oameni ca noi – şi-au venit să ne pună !

– Păcat că nu mai ouă găinile. Tare mi-ar folosi ouăle lor.

– Oameni ca noi ce n-au avut nimic niciodată şi nici n-o să aibă. Care-or să moară săraci precum s-au născut. Ce-au de împărţit cu trusturile vămilor ? Ce-or să le dea trîntorii de lorzi şi moşieri ? Să lupte alături de noi.

– Ba, că n-avem nevoie de luptă, îi aminteşte William Evans.

– Vorbeşte numai în numele tău, pasăre ramolită a păcii.

– Lupta n-o să ne ducă la nimic.

– Aş, porumbel hodorogit !

– Trebuie să vă-ncredeți în Sir John Watkyn, susține William cu încăpățînare.

– Trebuie să crezi în Rebeca !

– Îngăduiți-i lui Sir John să-ncerce cu primul ministru. Mai așteptați ! O să-l facă să asculte.

– Primii miniștri n-au vreme de ascultat. Lor nu le pasă de noi.

– Atunci de *cine* le pasă ?

– De primii miniștri !

Sir John Watkyn este primit în audiență de primul ministru și de ministrul afacerilor interne, într-un birou de pe Downing Street, nr. 10. Primul ministru clatină din cap și-i spune :

– Încă tot nu-nțeleg cum de mi se cere să trec cu vederea comportamentul zănatic al amicilor dumneavoastră galezi, Sir John. Ați pledat elocvent în apărarea lor. Ați încercat să mă faceți să-i socotesc niște martiri și campioni ai libertății. Dar eu nu-i pot vedea astfel. Din chiar dovezile pe care mi le-ați prezentat, ei apar ca niște indivizi rătăciți cu bună știință ce s-au făcut vinovați de distrugerea samavolnică și sistematică a proprietății . . .

– Excelență, nu urmăresc să vă fac să treceți cu vederea faptele lor, ci să înțelegeți motivele lor. Și bunul Dumnezeu o știe, excelență, că au suficiente motive.

– Ar fi trebuit să-și exprime nemulțumirea față de legislatura în vigoare pe căile adecvate, e de părere secretarul cu afacerile interne.

– Dar, excelenţă, căile adecvate sînt adesea îndopate şi sufocate de prejudecăţi. Tocmai oamenii care împart autoritatea sînt cei care profită de pe urma taxelor exorbitante percepute la bariere. Vă cer doar să constituiţi o comisie regală pentru a ancheta întregul sistem. Şi vă garantez că rezultatele vor fi...

Primul ministru i-o retează :

– Sir John, natura nu v-a blagoslovit c-o asemenea omniscienţă încît să garantaţi cu anticipaţie care vor fi concluziile comisiei regale de anchetă – în cazul că aş autoriza constituirea ei. Şi este clar că nu putem încuraja ideea unei asemenea comisii atîta vreme cît aceşti – cum îşi zic amicii dumneavoastră zurbagii ?

– Fiicele Rebecăi, excelenţă.

– A, da. Galezii sînt un popor foarte biblic... Atîta vreme cît fiicele Rebecăi îşi continuă activitatea.

– Nu, excelenţă. Dar, pe de altă parte, dacă eu mă voi putea întoarce la ei cu vestea că s-ar putea înfiinţa o asemenea comisie, sînt sigur că nu vor mai ataca porţile. Ei nu doresc decît dreptate...

– Ce lucru mic şi-au propus pe lume !

– De aceea am venit la dumneavoastră, excelenţă. Permiteţi-mi să mă-ntorc la ei şi să le-o spun *acum*, înainte să aibă loc vărsări de sînge, înainte de-o confruntare deschisă cu trupele. Să prevenim acest lucru, excelenţă. Aceşti oameni sînt pătimaşi dar cinstiţi.

– Le admir cinstea, dar le deplîng patima. Dacă-mi puteţi garanta că nu vor mai depăşi limita – şi că vor pune capăt acestei fanfaronade absurde – cum putem accepta ca nişte cete de bărbaţi deghizaţi în femei să urle ca lupii pe drumuri toată noaptea –

atunci socotesc că apelul la sentimentul nostru de dreptate nu va fi fost făcut în van.

– V-o *garantez*, excelență, exultă Sir John. Permiteți-mi să le comunic veștile cele bune și n-o să se mai comită nici-un act destructiv. Fiicele Rebecăi n-o să mai iasă la adunare.

O siluetă se furișează cu băgare de seamă la adăpostul caselor, oprindu-se din loc în loc ca să arunce ceva pe fereastra deschisă sau sub ușă. O altă figură îl urmărește ascunsă în întunericul de pe cealaltă parte a uliței. Prima figură trece mai departe și se pierde în noapte. Cea de a doua traversează ca o nălucă strada și scoate un ghemotoc de hîrtie de sub o ușă. Îl desface ca să-l citească. E Idris Evans, fierarul.

Lordul Sarn se gătește pentru cină în fața oglinzii mari din odaia sa. Valetul său, Beynon, un ins pompos și grav, îi leagă cravata.

– Mi-ar plăcea, zice lordul Sarn, s-am o cravată de care să pot trage și care să pocnească ca un elastic în timpul cinei. Mai ales de față cu parohul.

– Foarte amuzant, milord.

Lordul Sarn întoarce capul spre Beynon pe fața căruia poate citi dezaprobare și detașare rece.

– O să ne distrăm împreună pe chestia asta într-o zi.

– Da, milord.

Odată legată cravata, Beynon îl ajută pe lordul Sarn să-și îmbrace redingota.

– Milord, circulă niște zvonuri pe la bucătărie.

– Firește că circulă. Acolo-i locul potrivit pentru ele. Sînt de folos la gătitul bucatelor. Puține zvonuri și piper, cîte un vîrf de cuțit din fiecare, și toate ies gustoase.

– Știri foarte alarmante, milord.

– Iar despre camerista aia mititică ?

– Nu, milord, și mai alarmante.

– A furat cineva coniacul franțuzesc ? Dave Button și-a dat demisia ? Bucătarul ne otrăvește ?

– Nu, milord. Dar sînt legate de Dave Button. Se zice în odăile de jos – vocea lui Beynon scade vizibil – că se numără printre fiicele Rebecăi !

– Cu neputință ! Doar i-am cunoscut foarte bine tatăl.

– Dețin știrea asta din sursele mele sigure de informație, milord.

– *Peste* poate. E cel mai bun vizitiu din ținut. N-am încredere în nimeni altul. Niciodată nu trăncănește, niciodată nu se holbează la noi.

– Polițaiul care-l păzea pe domnul Mordecai Thomas în arest mi-a mărturisit confidențial, milord, c-a recunoscut vocea lui Dave Button cînd l-au atacat în noaptea aceea, milord.

– Nu pot s-o cred. Cine are atîta grijă de călătorii săi, n-ar putea ataca un polițist. În schimb de-ar fi fost vizitiul dinaintea lui Dave Button – pe ăla l-aș

crede în stare de orice. Mina ca un apucat. O anumită parte a mea era mereu plină de vînătăi.

– N-ați vrea, milord, să-l confruntați cu zvonul acesta ?

– Firește că nu. Dacă e precum spui, atunci – ă – o să stăm cu ochii pe el. S-ar putea să mai descoperim cîte ceva în felul ăsta.

Beynon nu-și ascunde nemulțumirea :

– Prea bine, milord.

– Și cine spuneai că m-așteaptă jos în salon ?

– Căpitanul Marsden, ofițerul de la poliție și fierarul.

– Poate că au nevoie de-a patra mînă la whist. Spune-le c-o să cobor îndată.

În timp ce Beynon face o plecăciune și se retrage, lordul Sarn se privește în oglindă și-i spune imaginii sale reflectate :

– Să-l concediez pe Dave al nostru ! Nici măcar dac-ar fi Rebeca însăși ! – O umbră de îndoială îi incolțește în minte : Ori poate chiar este !

Cînd lordul Sarn coboară îi găsește pe inspector și pe căpitanul Marsden așteptîndu-l în salonul matinal. Idris Evans, fierarul, stă ceva mai la o parte, cu o expresie slugarnică, dar vicleană.

– Ce mai e acum ? întreabă domnia sa autoritar. Cina mea oftează pe masă. Ați dat de Rebeca ?

Pune această ultimă întrebare cu o strîngere de inimă, evitînd ochii căpitanului Marsden, ori ai inspectorului.

– Încă nu, domnule.

Lordul Sarn răsuflă uşurat şi se-aşază la masă. Inspectorul îi întinde un petec de hîrtie.

– Dar am găsit acest mesaj al lui. Strecurat sub o uşă.

– Eu l-am găsit, milord, îl anunţă Idris Evans îndatoritor.

Lordul Sarn pare să-l descopere abia acum. Îl priveşte cu vădită silă ; apoi se întoarce spre inspector şi Marsden.

– El e informatorul ?

– Da, excelenţă.

Lordul Sarn îl măsoară din nou pe Idris.

– Întoarce-te la potcovitul cailor, omule. E-o meserie onorabilă. Rămîi la nicovala ta, ori te vor potcovi alţii, într-o bună zi.

Iar Idris apleacă ochii.

Lordul Sarn examinează hîrtia din faţa sa, încruntîndu-se în timp ce-o citeşte.

– Ciudat răvaş : „Iubirea mea-i un roşu, roşu trandafir". Foarte măgulitor. – Se întoarce spre Idris Evans : Dumneata zici că l-ai găsit ?

– Da, milord.

– Evident că nu se referă la *dumneata* ... Afară de faptul că şi despre Iuda se spune că era-mbrăcat în roşu. „Iubirea mea-i un roşu, roşu trandafir ..."

Idris Evans îndrăzneşte :

– Rhos Goch ! Este un loc numit Rhos Goch !

– Iar englezii-i zic „Trandafirii roşii". – Lordul Sarn ridică ochii spre inspector : Se pare că-i ceea ce căutaţi.

Marsden scoate o hartă din buzunarul tunicii, o întinde pe masă.

– Aici, domnule ! Vedeţi, aiceea-i locul cu pricina !

Lordul Sarn și inspectorul se apleacă asupra hărții și Marsden continuă :

– Iat-acum planul meu. Locul ăsta-i în sectorul patru. La noapte . . .

– Ești sigur că se va-*ntîmpla* la noapte ?

– Da, domnule. La noapte ridicăm patru felinare pe corpul de gardă de-aici. Ăsta va fi semnalul pentru trupele de pe cealaltă parte a estuarului. Vor ști încotro – să se concentreze.

Iar inspectorul adaugă fericit :

– O să moară niscaiva „fiice" în noaptea asta.

Doamna Dave Button, o femeie trupeșă, șade comod în fața focului din bucătărie, cîrpind o pereche de ciorapi bărbătești. Bessy dă buzna înăuntru, cu o mutră speriată și îngaimă :

– Vai, doamnă Button.

Doamna Button, fără să-și ridice ochii, o maimuțărește :

– Vai, Bessy Williams !

– Trebuie să vă zic ceva, doamnă Button.

Iar doamna Button o privește sever :

– Iar ai tras cu urechea la ceea ce nu se cuvenea. Mereu te prind. Ți se-nroșesc vîrfurile urechilor – au și de ce !

– Am vrut să vă zic de-ndată ce-am auzit, dar mi-a fost frică.

– Și *trebuie* să-ți fie frică. E-un obicei tare urît. Cînd domnișoara Rhiannon trage cu urechea la ce nu trebuie, asta-i cu totul altceva. Vrea să afle ce se mai

petrece. Dar la tine nu-i decît simplă curiozitate, şi din curiozitate – a murit pisica.

– Dar tocmai de moarte am auzit şi eu, doamnă Button. Fiicele Rebecăi o să iasă la noapte şi căpitanul ştie asta, şi domnia sa şi poliţaiul şi toată lumea. Idris Evans, fierarul, le-a spus. „Or să moară niscaiva ‚fiice' în noaptea asta", aşa au zis.

Doamna Button ţişneşte pe uşă, cu o agilitate surprinzătoare pentru proporţiile ei.

În dormitor Dave Button se găteşte pentru raidul nocturn. Pe pat îl aşteaptă o rochie neagră. Pe toaletă e aprinsă o lumînare. Dave, cu un dop ars în mînă şi cu obrazul pe jumătate înnegrit, se întoarce iute cînd aude uşa deschizîndu-se. Doamna Button năvăleşte înăuntru, cu răsuflarea tăiată.

– Vai, Dave ! Dave !

– Ce este, dragă, nu-ţi place papuaşul tău ?

– Nu te poţi duce-n seara asta, Dave. Bessy i-a auzit vorbind. Au aflat unde mergeţi şi... Nu te du cu ei noaptea asta, Dave, nu te du ! O să vă *omoare* pe toţi !

Dar Dave Button s-a şi sculat şi-a ieşit în mare grabă pe uşă, lăsînd-o pe doamna Button să le vorbească înlăcrimată pereţilor.

Sus, în odaia ei de culcare, Rhiannon se întoarce spre Bessy care intră grăbită :

– De ce n-ai venit pîn-acum, Bessy ? Am tot sunat din clopoţel ca un simigiu. Şi ce-i cu tine ?

– Nu-i nimica, domnişoară.

– Îți tremură mîinile. Ca ale lui Sir Henry după cîte-o escapadă la Londra cu pisoiul său. Mai bine te-ai duce la culcare. Și Bessy...

– Da, domnișoară ? – Ea face o mutrișoară îngrozită, gata să izbucnească în plîns.

– Nu te mai uita la mine așa. Nimeni nu te-omoară.

– Vai, domnișoară Rhiannon.

– Să-i spui lui Dave Button – spune-i foarte discret, să nu te-audă nimeni – s-aducă trăsura în spatele casei, în *spate*, m-ai înțeles ? Vreau să mă duc pînă la conac, la domnul Anthony. Și să nu știe nimeni.

– Nu poate, domnișoară.

– De ce nu poate ?

– Că-i plecat.

– Plecat, unde ? Ce se-ntîmplă în seara asta ? Ați avut vreo sindrofie la bucătărie ?

– A ieșit.

– Bineînțeles c-a *ieșit*, dacă zici că-i plecat. Ah, Bessy, nu mai sta așa, toată smiorcăindu-te și sughițind. Dacă ai chef să plîngi, poftim batista mea.

Îi întinde batista lui Bessy care-și deșartă lacrimile în ea.

– Dar trebuie să-mi spui măcar *de ce* plîngi ?

– Nu pot...

– *Trebuie*. Cum pot să-ți vin în ajutor dacă nu-mi spui nimic ? Doar sîntem prietene, Bessy, nu-i așa ? N-avem secrete una față de cealaltă... Eu cred că tu-mi *cunoști* secretul, nu-i așa, chiar dacă n-am vorbit niciodată despre el...

– A plecat la Rebeca, domnișoară... Vor să le prindă pe fiicele Rebecăi în noaptea asta și...

Acum cele două fete s-au apropiat mult, Rhiannon ținînd-o pe Bessy de mîini.

– Povestește-mi tot, Bessy, repede ! Și eu trebuie să mă duc la Rebeca. Spune-mi *odată*, Bessy !

Rhiannon gonește ca o nălucă pe aleea ce duce spre conacul Pentre, descalecă în fața casei, urcă în fugă scările și bate cu pumnul în ușă. Îi deschide Sara Jane. Rhiannon, cu un maldăr de vechituri închise la culoare pe braț, întreabă :

– Unde-i domnul Anthony ?

– N-aș putea să vă spun sigur, domnișoară. Nu-i acasă, asta-i tot ce știu.

– Dă-mi voie să intru, Sara Jane.

– Păi e cam tîrziu pentru plimbări și vizite, domnișoară Rhiannon. Domnia sa o să-și facă griji . . .

Rhiannon intră cu forța pe lîngă ea în hol. În spatele ușii deschise îl descoperă pe Dave Button.

– Unde s-a dus ? întreabă ea.

– Cine, domnișoară Rhiannon ?

– Domnul Anthony, . . . Rebeca !

Dave Button și Sara Jane schimbă între ei priviri neliniștite.

– Of, nu-nțelegeți ? Sînt de partea voastră, exclamă Rhiannon impacientată. Uitați-vă la hainele-*astea*, de nu mă credeți . . .

Aruncă legătura de haine pe-un scaun.

– Sînt ale Rebecăi... Unde e, Sara Jane? Îl iubesc!

– A plecat. Singur.

– Nu m-a lăsat să-l însoţesc, confirmă şi Dave. S-a dus la corpul de gardă ca să spargă semnalizatoru'.

Iar Sara Jane adaugă pe un ton îndoliat:

– A zis că n-are vreme să se constumeze. Şi-a plecat neînarmat. Mereu zicea c-o să vină vremea împuşcăturilor şi-a victimelor. Iar acuma el o să fie cel împuşcat.

Sus, pe corpul de gardă, se văd deslușit patru puncte strălucitoare de lumină. Dincolo de ele estuarul e cufundat în beznă. Doi soldaţi îşi fac apariţia din întuneric. Unul arată spre corpul de gardă. Celălalt ridică un lămpaş deasupra capului şi-l clatină de patru ori în chip de semnal.

De cealaltă parte a clădirii, Anthony se caţără cu mare băgare de seamă pe acoperiş. Umbra lui se apropie de felinare.

Pe drum, unul din soldaţi a rămas sprijinit de carabina sa, cu ochii la felinare. Cîntecelul pe care îl fluieră se întrerupe brusc. Una din lumini a pălit. Soldatul îşi recapătă prezenţa de spirit şi-şi ridică carabina.

Anthony s-a căţărat pînă în dreptul unuia din felinare. Întinde o mînă ca să-l apuce. Se aude o împuşcătură. El cade, dispărînd din cadru.

Anthony zace cu fața la pămînt. Se întoarce cu greutate și se ridică. Își pipăie coastele și umărul. Mîna i se umezește de sînge. Chinuit de durere, el se ridică în picioare și începe să fugă împleticindu-se prin întuneric. Se mai aud două împușcături. Se culcă la pămînt apoi, după cîteva clipe, se ridică din nou, amețit, și se năpustește înainte. În apropiere se aude clipocitul apei din estuar.

Cei doi soldați apar în fugă din întuneric. Unul apleacă lămpașul și zice :

— Urmărește dîra de sînge !

Și se reped în întuneric.

Anthony se precipită spre malul estuarului. Un glonte țiuie pe deasupra capului său. Cade pe mal și se rostogolește în întuneric. O clipă mai tîrziu reapar cei doi soldați. Unul din ei apleacă din nou lămpașul :

— S-a oprit urma de sînge.

— L-am nimerit cu ultimul foc, pretinde celălalt.

Se chiorăsc amîndoi în beznă. Nu se vede nimic în afară de apa neguroasă. Vocile lor răzbat deslușit peste apele nopții.

— Dă de mîncare la pești. Ce fel de pești înoată în apa asta, Albert ?

— Pești galezi. Și-acuma au primit în dar și-o „fiică" . . .

Se depărtează. Anthony reapare în întuneric tîrîndu-se tăcut spre apă. Înoată pe-o parte, celălalt braț tîrîndu-se fără folos în urma lui, ca o iarbă de mare.

Cîteva minute mai tîrziu se ivește din nou din întuneric, ud pînă la piele și sîngerînd, opintindu-se plin de durere, la capătul puterii, să străbată aleea pînă la ușa din dos a conacului Pentre. Încet, cu un ultim efort, reușește să ridice zăvorul ușii și s-o deschidă.

Rhiannon, Dave Button și Sara Jane se perpelesc în fața focului din bucătărie. Brusc, la auzul ușii care se deschide, întorc capul și Rhiannon țipă :

– Anthony !

El se lasă greu pe canatul ușii, cu apa șiroindu-i pe haine și pete mari de sînge întinzîndu-i-se pe umăr și pe coaste. Încercînd să risipească îngrijorarea lor, surîde și spune :

– Bine te-am găsit, draga mea.

Rhiannon, Dave Button și Sara Jane se reped la el ca să-l sprijine și să-l conducă binișor spre un scaun pe care reușesc să-l așeze.

– Scoateți-i haina ! E rănit, poruncește Rhiannon.

Anthony surîde :

– M-au mușcat peștii galezi.

Ei rup haina de pe el. Cămașa pe dedesubt e îmbibată cu sînge. Rhiannon se întoarce spre Dave Button.

– Dave, încalecă și du-te după doctor. Acum nimic nu mai contează.

Dave dă să plece, dar vocea lui Anthony, deși răgușită de durere e destul de hotărîtă ca să-l oprească.

– Îndrăznește numai să te duci, Dave, și-am să mă scol din morți ca să te blestem. Acum *totul* contează. N-am putut schimba luminile. Am dat greș. Dar *tu* trebuie să reușești. Poate că mai e timp. *Trebuie* să mai fie timp. Adună-i pe toți cei în care poți avea încredere și-alergați să-i preveniți. Preveniți-i *acum*. Gonește pînă ce pică calul mort sub tine. Nu mai sta să socotești care-i cu noi și care nu. Anunță-i pe toți. Să *nu atace Rhos Goch*.

– Da, domnu' Anthony . . .

– Eu rămîn Rebeca, viu sau mort – înțelegi, draga mea „fiică"? *Lăsați Rhos Goch în pace.* Atacați poarta Carew.

Capul îi lunecă înainte pe brațul rănit și Sara Jane îl ia în primire :

– Am să-l îngrijesc *eu.* Am s-aduc *eu* doctorul de va trebui să mă duc la el călare pe măgar. Tu îndeplinește-ți misiunea, Dave Button. Iar dumneata, domnișoară Rhiannon, dă-mi o mînă de ajutor...

Se întoarce spre locul unde stătea Rhiannon. Dar aceasta a dispărut. Cîteva clipe mai tîrziu revine în fugă în bucătărie, cu straiele Rebecăi în brațe. Sara Jane se holbează uimită la ea :

– Ce faci ?

– Ajută-mă să le-mbrac. *Te rog,* Sara Jane...

Rhiannon, deghizată ca Rebeca, și Dave Button, se apropie în galop de o răscruce de drumuri. Vîntul puternic agită coroanele copacilor neguroși. La răspîntia drumurilor, Dave o ia într-o direcție, Rhiannon în cealaltă.

Rhiannon călărește în noapte spre o gospodărie. Trage sub fereastra casei, își duce mîinile la gură și strigă. Nu-i auzim glasul, acoperit de șuierul vîntului. Se deschide fereastra și apare capul unui fermier. Sub smocurile de păr blond, obrazul îi e negru ca și cărbunele. Rhiannon îi strigă noile ordine, pe fondul sonor al vîntului și muzicii de orchestră, și-i arată cu brațul întins prin întuneric, spre stînga. Omul încuviin-

ţează virtos din cap şi închide fereastra, în vreme ce Rhiannon dă pinteni calului mai departe.

Dave Button se apropie în galop de un şir de colibe. Descalecă iute, fuge la uşa primei colibe şi bate cu pumnul în ea. Îi deschide un bărbat îmbrăcat deja pe jumătate ca un „Rebecard". Dave îi dă iute lămuriri, dar nu-l auzim din pricina vîntului şi al acompaniamentului muzical. Dave încalecă pe cal şi-o porneşte mai departe, în vreme ce Rebecardul aleargă la uşa următoarei colibe şi bate energic în ea.

Rhiannon intră în goană în curtea unei alte ferme. Un lămpaş luminează acareturile. Se îndreaptă într-acolo şi dă un chiot. Prin uşa deschisă a magaziei apar trei argaţi cu puştile aninate de umăr. Din nou Rhiannon le vorbeşte şi le dă instrucţiuni cu mîna, iar cînd întoarce calul şi iese din ogradă, cei trei o pornesc în fugă spre locul unde sînt priponiţi caii lor.

Soldaţii vîslesc prin estuarul întunecat în direcţia semnalului împătrit de pe acoperişul corpului de gardă din Rhos Goch.

Rhiannon şi Dave Button trec în galop o pajişte neluminată înspre pădure. Dintre copaci apare un grup de Rebecarzi călare. Rhiannon ridică mîna şi aceştia se opresc. Ea le strigă prin şuierul vîntului şi fundalul muzical, le face semne să o ia într-altă direcţie, iar călăreţii, salutînd-o pe Rhiannon în chip de Rebecă, o pornesc la drum.

Soldaţii trag bărcile pe malul estuarului, drept sub corpul de gardă, revărsîndu-se apoi din bărci înspre semnalele luminoase.

Dave Button şi Rhiannon trec în galop pe meterezele carierei părăsite. Sub ei aşteaptă un grup de Rebecarzi lîngă caii lor. Rhiannon le strigă şi le face semne s-o urmeze. Iar aceştia saltă pe cai şi-o pornesc

spre ea. Rhiannon şi Dave Button întorc caii şi se pierd în noapte.

Rhiannon şi Dave Button intră în ograda unei ferme din vale şi-şi strigă ordinile unui mic grup de Rebecarzi ce se pregătesc să iasă la drum, îmbrăcînd copitele cailor în pînză de sac şi legînd ferăstraie ori cazmale de şeile lor.

Rhiannon şi Dave Button în fruntea unei oşti de Rebecarzi se îndreaptă călare spre poarta Carew.

La bariera Rhos Goch soldaţii se pregătesc să întîmpine raidul Rebecarzilor. La comanda căpitanului Marsden ei se pitesc într-un şanţ adînc din dreptul barierei, se culcă la pămînt, cu carabinele aliniate pe parapet. Căpitanul Marsden îndrumă alţi soldaţi chiar în casa pîndarului, punîndu-i să aştepte ascunşi la ferestre.

Marsden îi spune calm unuia din ofiţerii săi :

— O vreau pe Rebeca, moartă sau vie. Ăsta-i ordinul meu. Dar poţi uita ultimul cuvînt.

— Tocmai mă gîndeam, domnule căpitan — ce ne facem dacă Rebeca-i însuşi lordul Sarn.

— Atunci o să fim scutiţi de oboseala de-a mai trage în el. E mort de mulţi ani.

Deodată ofiţerul arată agitat cu mîna în depărtare :

— Priviţi, domnule căpitan !

La oarecare depărtare roşeaţa unei pălălăi apare proiectată pe cerul sumbru.

— E poarta Carew, strigă inspectorul.

Privesc cîteva clipe în tăcere focul care arde tot mai viu. Apoi Marsden, abia mai stăpînindu-şi furia, exclamă :

— Regret că n-am intrat la marină. Ei au un vocabular mai bogat. Poţi ordona demobilizarea.

Se întoarce pe călcîie și-o pornește spre casa pîndarului.

Soldații ies din ascunzători, bîmbănind între ei. Își aruncă carabinele pe umăr.

— Ăsta nu-i joc cinstit...

— Mă bate gîndul să mă bag și eu la Rebeca...

Se-așază, indispuși, pe marginea drumului.

— De cînd îs aici, n-am împușcat decît un iepure...

— Și-ăla tare ca talpa...

— Un iepure și-o cioară scîrboasă.

Alți soldați se sprijină bombănind de zidul casei, cu puștile proptite lîngă ei, ori șed pe buza drumului, ori umblă de colo colo neîmpăcați.

Deodată din bezna adîncă țîșnesc doi cai, încălecați de Rhiannon și Dave Button, care trec val-vîrtej pe lîngă soldați, aruncînd un balot masiv aproape de picioarele lui Marsden. Apoi călăreții se fac nevăzuți, trecînd ca o nălucă prin fața soldaților prinși nepregătiți, zăbovind pe marginea drumului ori învîrtindu-se fără scop. Prea tîrziu, cîțiva din ei își regăsesc armele și trag în urma călăreților.

Marsden și inspectorul de poliție se apleacă spre balotul masiv. Îl descoperă pe Idris Evans, fierarul, legat fedeleș și cu călușul în gură. Pe straiele sale de Rebecard e prins un bilețel care glăsuiește : UN INFORMATOR RESTITUIT FĂRĂ MULȚUMIRI — REBECA.

Marsden lasă în drum corpul imobilizat și se îndreaptă în fugă spre casa pîndarului unde sînt legați mai mulți cai. Sare în șeaua unuia din ei. Ceilalți ofițeri îl urmează în pripă. O pornesc cu toții în galop pe urmele lui Rhiannon și ale lui Dave Button.

Rhiannon, deghizată, şi Dave Button sosesc în goană pe aleea casei, luînd-o apoi spre padoc. Descalecă. Lucrînd iute şi cu pricepere, scot şeile de pe cai.

– Ascunde şeile în pod, îi porunceşte Rhiannon lui Dave. Apoi culcă-te. *Repede.*

– Da, domnişoară – Rebeca, zice Dave şi dispare în întuneric cu şeile în mînă.

Rhiannon deschide porţile padocului şi dă drumul cailor. Îşi scoate iute hainele de Rebecă, le adună într-o legătură mare şi-o împinge în tufărişul de lîngă padoc. Apoi aleargă spre uşa de intrare a bucătăriei.

Pe alee îşi fac apariţia căpitanul Marsden cu ofiţerii săi. Sar cu toţii de pe cai şi urcă scările casei în fugă. Marsden bate la uşă. În casă e o linişte mormîntală. Bate din nou.

Valetul lordului Sarn, în cămaşă de noapte, într-o mînă cu o luminare, iar în cealaltă cu o espingolă preistorică, coboară tiptil scările interioare, trăgînd cu coada ochiului înfricoşat la umbrele pe care le aruncă luminarea. Casa e cufundată într-o tăcere de mormînt. Apoi se aud din nou loviturile în uşă şi servitorul e gata să scape luminarea şi puşcoiul din mînă. Se grăbeşte să coboare scările spre hol.

De cealaltă parte, căpitanul Marsden continuă să bată în uşă, ofiţerii săi aşteptînd cu un pas mai în urmă. Deodată uşa se deschide. Servitorul îl întîmpină cu puşcoiul ridicat pe umăr. Luminarea a aşezat-o pe o masă din hol, chiar în spatele său. Marsden împinge ţeava puştii la o parte.

– Lasă-mă să intru ! Şi du chestia asta înapoi în arcă, de unde-ai luat-o.

Coborînd puşca, slujitorul se trage îndărăt, permiţîndu-i căpitanului şi oamenilor săi să intre. După care Marsden îi porunceşte :

– Condu-mă la dormitorul domniei sale.

– N-o să-i placă asta, domnule.

– Ia-o înainte !

Servitorul se codeşte, apoi apucă luminarea şi-i conduce. Marsden şi ofiţerii săi îl urmează prin hol şi pe scări.

– E cumplit de greu de trezit, domnule, bombăne servitorul. Iară cînd se trezeşte e şi mai cumplit. Aruncă-n mine cu tot felul de lucruri, domnule. De-unăzi a aruncat cu pendula. Au trebuit să-mi pună trei copci.

Ajung pe palierul scărilor şi-o pornesc mai departe pe coridor. Servitorul se opreşte şi bate la uşă fără chef, o bătaie timidă.

– Mai tare ! îi porunceşte Marsden.

Servitorul bate din nou, cu o nuanţă mai tare.

– Şi mai tare ! !

Şi Marsden însuşi începe să izbească în uşă. Servitorul îl priveşte îngrozit :

– De data asta n-o să mai scap cu trei copci. O s-ajung în scaunul cu rotile.

Dinăuntru se aude un muget aprig şi enervat.

– Ăsta-i el ! Ca un leu în bîrlog !

– Intră !

– Dar eu nu-s Samuel.

– Spune-i că trebuie să-i vorbesc. Fără întîrziere.

Marsden deschide uşa şi-l împinge pe servitorul înfricoşat înăuntru, închizînd uşa după el. Urmează un urlet furios din partea lordului Sarn, o bălmăjeală

patetică din partea servitorului, apoi un troznet de ceramică spartă. Marsden așteaptă sumbru. Încet ușa se deschide și apare servitorul. Ține o mînă la ochi și vorbește împleticit :

— Vă primește-acuma.

Marsden intră singur în dormitor, lăsîndu-și ofițerii la ușă. Unul din ei îl descoase pe servitor :

— Cu ce-a aruncat în tine ?

— Cu asta.

Lordul Sarn, cu scufia de noapte pe cap, șade enervat în vîrful patului și-l măsoară cu privirea pe căpitan :

— Servitori țicniți și beți turtă care-mi sparg ușa și aruncă-n dreapta și stînga cu porțelanuri. Soldați desfrînați care-mi dau buzna-n casă murdărindu-mi covoarele cu bocancii lor plini de glod și de sînge ! Dar asta nu-i tavernă, domnule ! Ăsta-i dormitorul intim al unui mic și inofensiv pair ! Ce dorești ?

— Domnule, trebuie să . . .

— Răspunsul meu e-un categoric *nu !* Pleacă ! Culcă-te !

— Domnule, trebuie să vă percheziționez casa !

Lordul Sarn ridică ochii spre tavan.

— Pămînt al străbunilor mei, dă-mi tăria ! Pavianul ăsta englez trebuie să-mi percheziționeze casa la miez de noapte . . . Pentru ce, căpitan Maimuță ?

— Pentru Rebeca, domnule.

— Iar Rebeca ! De ce nu se mută individul aici în chip de chiriaș ? Dă-i 'nainte, percheziționează casa ! Căutați în dulapuri, scotociți în sertare. Probabil c-o să găsiți vreun polițist uitat de la precedenta vizită . . .

Marsden se întoarce să plece, iar lordul Sarn se căznește să ajungă la o măsuță pe care e așezată o tavă cu o sticlă și un pahar.

Pe palier, ofițerii și servitorul îl așteaptă nerăbdători pe Marsden. Acesta apare și le spune :

– O să căutăm în fiecare odaie !

Și se îndreaptă spre următoarea ușă, întrebînd :

– Cine doarme aici ?

– Nimeni, răspunde servitorul.

Marsden deschide ușa :

– Să vedem dacă-i în pat.

Unul din ofițeri intră în odaie, întorcîndu-se cîteva momente mai tîrziu, scuturînd din cap :

– Nimeni.

– Ce-am spus.

Marsden trece la următoarea ușă :

– Dar aici ?

– Aceeași persoană.

Ofițerul intră din nou să cerceteze și din nou revine scuturînd din cap.

Cu un etaj mai sus. Cînd Marsden dă să deschidă o nouă ușă, servitorul protestează :

– Nu aceea, domnule. Aceea-i . . .

Marsden le face semn oamenilor săi să intre. Dinăuntru se aude un țipăt de femeie apoi un chicotit. Servitorul îi aruncă căpitanului o privire mustrătoare :

– Aceea-i camera lui Bessy.

Urmează o clipă mai lungă de tăcere, apoi un nou chicot înăbușit. Marsden le ordonă sever :

– Ieșiți imediat !

Și ofițerii ies cu niște mutre încurcate. Marsden se încruntă la ei, apoi pășește mai departe. Se oprește la ultima ușă.

– Aice-ar *trebui* să doarmă Dave Button, îi anunță servitorul, zîmbind viclean. Dar dacă vreți să știți părerea mea, n-o să-l găsiți înăuntru . . .

Marsden le face semn ofițerilor să intre. Dinăuntru se aude un sforăit vajnic. Servitorul ascultă uimit.

– Păi dacă-i *acolo*, înseamnă că iar a băut.

Ofițerii ies din odaie.

– Doarme buștean, domnule căpitan, raportează unul.

Acum percheziția continuă în cealaltă aripă a clădirii și grupul se oprește în fața dormitorului lui Rhiannon. Dinăuntru răsună acorduri de pian. Marsden bate la ușă ; muzica se-oprește și s-aude vocea lui Rhiannon :

– Poftim, intră.

Marsden deschide ușa. Rhiannon șade la pian, îmbrăcată într-un capot larg.

– Îți cer iertare, domnișoară Rhiannon, zice Marsden posac.

Rhiannon îl privește cu răceală.

– Pentru ce ? Doar asta-i o oră tocmai potrivită pentru vizite – ora trei dimineața.

– Întotdeauna cînți la pian la trei dimineața ?

– Nu, uneori cînt la flaut. – Apoi tonul i se înăsprește : Ce te privește pe dumneata ce anume fac și cînd ?

– Nu mă privește, bineînțeles, dar Rebeca . . .

– Nu se află la mine-n odaie. N-am obiceiul să permit bărbaților să intre-n odaia mea noaptea. Am zis „bărbaților", domnule căpitan. Dumneata, evident, nu faci parte dintre ei. Noapte bună.

Și începe să cînte, încetișor, mica baladă despre Rebeca : „Era-n o mie opt sute patruzeci și trei" – în vreme ce Marsden face o scurtă plecăciune și iese.

Lordul Sarn șade în vîrful patului, sorbind vin de Porto, cînd Marsden se reîntoarce. Îi aruncă o privire plină de reproș și-i zice :

– M-ai deșteptat tocmai cînd visam sirene...

– Regret, domnia voastră.

– De ce regreți *dumneata* că eu visez sirene ? Și-mi cotrobăi prin casă fără să găsești nimic. O să te dau pe mîna legii, căpitane Marsden. Dacă e pe-atîta, *eu* reprezint legea aici. Perfect !

Își freacă mîinile anticipînd o confruntare plăcută, cînd se deschide ușa și intră grăbit unul din ofițeri.

– Nu te deranja să bați la ușă, îi zice lordul Sarn politicos. Simte-te ca la dumneata acasă !

– Am găsit doi cai în padoc, domnule căpitan, raportează ofițerul. Proaspăt deșăuați, după cîte se vede.

Marsden se întoarce spre lordul Sarn :

– Ai cui ar putea să fie, domnule ?

– Dup-o noapte ca asta, nu m-ar mira să fie ai lui Scaraoțchi și-ai maică-si. – Pierzîndu-și sărita : De unde naiba să știu ? Întreabă-l pe Dave Button !

Dar o umbră de neliniște i se așterne pe față cînd repetă :

– Dave Button ! Nu, nu, nu-l întrebați pe Dave Button !

– Doarme-n odaia lui, domnule.

– Zău ? Splendid ! Mă-ntreb ce visează. Poate că mi-a furat sirenele. Să-i fie de bine !

Și se simte atît de ușurat că înghite un pahar întreg de vin, dintr-o sorbitură, iar apoi aproape își dă duhul într-o criză de tuse.

Așezați la căpătîiul lui Anthony, a doua zi dimineața, Rhiannon și Sara Jane ascultă vorbele rostite de doctorul Rowlands pacientului său :

– Ați scăpat ca prin urechile acului, domnule Raine. Cîțiva centimetri mai la stînga și v-aș fi pierdut de client, iar domnișoara Rhiannon ar fi pierdut un viitor mire . . .

– . . . Iar Sara Jane n-ar mai fi avut pe cine să terorizeze cu pîinea și laptele ei.

– Braconierii ăștia ai dumneavoastră trebuie că-s tare disperați. Știți, nu prea obișnuiesc să tragă-n moșieri. Poate pentru că aceștia nu sînt comestibili. Le-ați recunoscut fețele ?

– Nu.

– Poate că erau mascați ca fiice ale Rebecăi, sugerează doctorul, și-și trece privirea de la unul la altul, cu sprîncenele ridicate întrebător. Mai mult din purtări, decît din cuvinte, lasă să se înțeleagă că nu

crede povestea cu braconierii şi că bănuieşte cine este Anthony în realitate.

– Încă cîţiva centimetri mai la stînga şi, cine ştie, poate că fiicele Rebecăi şi-ar fi pierdut...

– Da, domnule doctor ? îl îmboldeşte Rhiannon.

– ... Păi pe unul din cei mai înverşunaţi duşmani, firește.

– Firește, confirmă şi Anthony. Dar mă-ndoiesc că Rebeca o să mai poată duce lupta multă vreme.

– Ah, domnu' Anthony ! exclamă Sara Jane.

Anthony surîde :

– Ceea ce-ar fi foarte *bine*, aşa-i, Sara Jane ? Nu, prea multe s-au adunat împotriva lui. Mai devreme sau mai tîrziu o să intervină lupta deschisă. Nu vreau vărsare de sînge la noi.

– Poate că s-a vărsat deja ceva sînge, e de părere doctorul.

– Ce contează un singur om ? Aici e vorba de toţi ceilalţi – ei să nu fie masacraţi. Nu, doctore, Rebeca nu mai poate continua. Nedreptăţile învinge în final.

Doctorul se ridică de pe marginea patului şi-şi adună instrumentele în tolbă. În acest timp le spune pe tonul cel mai firesc, fără să privească la vreunul din ascultătorii săi :

– Trecui prin oraş în dimineaţa asta. Au apărut afişe peste tot. S-a constituit o comisie regală ca să ancheteze – cu cuvintele dumneavoastră, domnule Anthony, *nedreptăţile* sistemului de taxe. Un text foarte interesant.

– Adevărat !

– Există o singură condiţie – fiicele Rebecăi trebuie să-şi înceteze activităţile. Acestea sînt ordinile oficiale, mă-nţelegeţi. Personal socot c-ar trebui să

pună capăt prostiilor lor pînă n-o mai păţeşte careva. Trebuie să-şi înceteze activităţile cîtă vreme funcţionează comisia. Sper că aceste veşti o s-o bucure pe Rebeca.

– O s-o bucure.

– Poate c-au şi bucurat-o deja. La revedere, domnule Raine.

– La revedere – şi mulţumesc, doctore.

Un grup de cetăţeni influenţi s-a adunat în salonul matinal al Vilei Sarn. E de faţă lordul Sarn şi căpitanul Marsden, Sir Henry Price-Parry şi Sir John Watkyn.

– Măcar de-am şti cine-i Rebeca ! zice Sir John, lar Sir Henry îi mărturiseşte :

– La un moment dat am crezut că *dumneata* eşti Rebeca, flăcăule. Mi-am schimbat părerea cînd un coate-goale m-a legat fedeleş ca pe-un pui de găină. Ştiu că dumneata n-ai putea face asta.

– N-ar putea ? se miră Lordul Sarn. De ce ?

Sir John îi readuce la nota serioasă a discuţiei :

– Măcar de-am şti cine e, ne-am putea adresa lui personal, să-l asigurăm că nu se vor lua nici-un fel de măsuri împotriva lui – dacă va opri raidurile.

Dar lordul Sarn refuză să fie serios.

– Şi eu te-aş lega ca pe-un pui de găină. La prima ocazie, îl asigură el afabil pe Sir Henry.

Iar onorabilul răspunde cu demnitate :

– Sarn, cam întreci măsura. De n-ar fi vîrsta dumitale venerabilă . . .

– Vîrsta *mea* ! Păi dumneata m-ai legănat pe mine în fașă. Și-aveai o mînă tare nesigură. Probabil asta m-a dezechilibrat pe toată viața.

Se întoarce spre Sir John :

– Crezi că dac-am face apel la Rebeca însăși s-ar învoi să pună capăt întregii tărășenii ?

– Da, milord.

– Atunci, deși cu inima îndoită, v-aș *putea* eu ajuta.

Se ridică, se îndreaptă spre cordonul clopoțelului, îl agită și se înapoiază la locul său.

– Mare păcat. Mîna trăsura ca un înger. O să trebuiască să angajez alt vizitiu și-atunci, vai de arcurile mele.

– Vrei să zici că știi cine este ? mormăie Sir Henry. Îl învăț eu minte pe mizerabil.

Își face apariția servitorul lordului Sarn. Stăpînul său îi spune pe un ton cernit :

– Anunță-l pe Dave Button să vin-aici. Să nu se grăbească . . . Vreți să beți cu mine un pahar îndoliat, domnilor ?

Toarnă băutură în paharele de pe masă. Se aude un ciocănit la ușă.

– Intră, Dave al nostru !

Dave Button intră și se oprește în fața impozantei adunări de fețe de la masă. Lordul Sarn începe :

– David Jonathan Button . . .

Dave își privește stăpînul alarmat de gravitatea vocii lui și rostirea solemnă a numelui său.

– Mă tem că trebuie să te-ntreb ceva foarte serios. Te cunosc deja de ani buni și niciodată nu mi-a fost dat să văd un vizitiu mai loial și mai destoinic –

chiar și după mai multe pahare de vin de soc. David Jonathan Button, ești sau nu ești . . .

Vocea îi este acoperită de tropotul copitelor unui cal ce se apropie în galop. Se aude un zgomot de sticlă spartă și o piatră zboară prin fereastră, poposind la picioarele lordului Sarn. Tropotul calului se aude apoi tot mai încet, pînă ce e înghițit de depărtare. Lordul Sarn se apleacă binișor ca să culeagă piatra.

— Alte șotii !

Legată de ea e o bucățică de hîrtie. Lordul Sarn îi citește conținutul cu voce tare :

„Din momentul acesta, Fiicele Rebecăi vor opri atacurile lor asupra porților astfel încît Comisia regală să-și poată îndeplini misiunea. Semnat *Rebeca".*

Căpitanul Marsden care s-a năpustit afară cînd piatra a intrat prin geam se întoarce și zice :

— A plecat.

— Da, remarcă lordul Sarn pe un ton sec, tocmai mă gîndeam că l-am auzit plecînd. Ei, ce zici, Sir John ?

— În acest caz am rezolvat totul, domnule.

Se ridică. Dave Button tușește ca să atragă atenția :

— Vroiați să mă întrebați ceva, milord. Dacă sînt sau nu . . .

Lordul Sarn îl învăluie cu privirea. Surîde.

— Am uitat . . . David Jonathan Button ești sau nu ești mulțumit de situația dumitale în această casă ?

— Sînt, milord, zău că sînt !

— Atunci din acest moment te așteaptă o majorare a remunerației . . .

Dave Button e zdrobit de durere :

— Vai, stăpîne !

– Vrea să spună că-ți crește leafa, neghiobule, mormăie Sir Henry.

– Oh, *mulțumesc*, milord. Și vă doresc multă sănătate !

Lordul Sarn ridică paharul :

– Sănătate tuturor !

Ceilalți, chiar și căpitanul Marsden, îi răspund la urare, iar de sub masă, în vreme ce linge farfurioara cu vin, se aude replica pisoiului lui Sir Henry : „Miau !"

Prea-cinstitele fețe încă mai beau. Deodată un ajutor de grădinar dă buzna în salon, agitat. Aduce cu el un maldăr de haine :

– Lord Sarn, Lord Sarn, domnule !

– Ai deranjat sărbătoarea noastră.

– Am găsit ăstea în tufele de lîngă padoc, milord.

Așază hainele pe masă. Lordul Sarne se trage înapoi din fața lor, dezgustat. Căpitanul Marsden le ridică repede și le desface. Una cîte una expune în fața grupului de privitori, diferitele articole de îmbrăcăminte ale Rebecăi :

– Fusta Rebecăi... Bluza Rebecăi... Juponul Rebecăi... Și...

Lordul Sarn examinează fețele oaspeților săi, îl privește încruntat pe Marsden, apoi se întoarce spre ajutorul de grădinar, întrerupîndu-l pe căpitan :

– Ia-le de-aici imediat și arde-le !

Marsden protestează :

– Dar, excelență, acestea sînt probe de tribunal! Ele vor dovedi că . . .

Vocea lordului Sarn e însă neînduplecată și autoritară :

– Eu comand în această casă. *Arde-le !*

Iar ajutorul de grădinar culege hainele Rebecăi din mîinile uimitului căpitan.

În focul bine încins sînt aruncate, una după alta, articolele vestimentare ale Rebecăi. Flăcările le cuprind și le mistuie.

Într-un alt foc, mai înalt, sînt aruncate bucățile tăiate cu ferăstrăul sau rupte dintr-o poartă de taxă. Cînd imaginea se amplifică, descoperim că această acțiune are loc sub directa supraveghere a lui Sir John Watkyn. Flăcările saltă și mai sus.

O clipă luminează chipurile surizătoare ale lui Anthony și Rhiannon, care le privesc îmbrățișați.

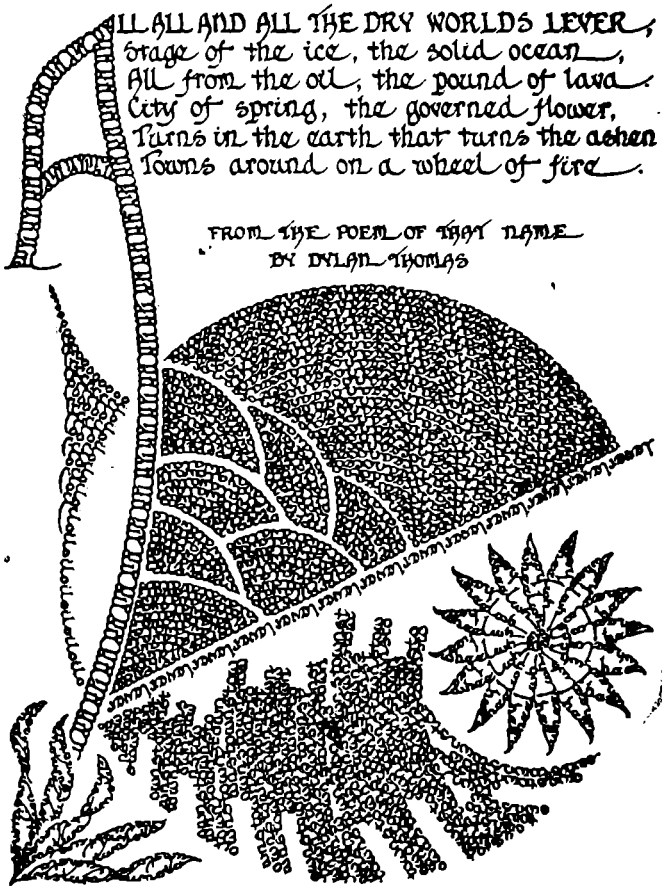

O caligramă omagială dedicată de W. Emlyn Davies marelui său confrate Dylan Thomas (pe versurile poetului).

Holywell Ford
Oxford

April ~~March~~ 26th 1946

Dear Emlyn Davies,

What a wonderful gift A very very lovely book, eye-and-I-delighting, and, to me, a great tribute. I shall always keep and treasure it. Dent's didn't send it along until last week, and then I was away. I came back to find this burningly good present waiting. Dent's had kept it in their office for days, to show everyone; they wrote to tell me, as indeed they should write to tell you, however well you must know it, what a splendid piece of craftsmanship they thought it was, and how much everyone there appreciated it. No-one can appreciate it as I do, except perhaps my children when they're old enough. And no, they couldn't either.

Of course I remember you, and well, though it was such a short friendship owing to all kinds of reasons — mostly, I think (and hope) to my going away. It's strange to think of you living in the house where I was born. If I come to Swansea, as I certainly shall do one day, though, as you probably know, my mother and father are now in Carmarthenshire and I have very few home associations in the town, may I call and see you?

A very good friend of mine lives in Swansea; he's just returned after five and a bit years in the Air Force: Vernon Watkins. Do you know him? I'm sure you know some of his poems. He lives at 131 Glanmor Road, Sketty. If you don't know him, I wish you would. I'm writing to him, and may I give him your address too? He has great powers and profound poetical sincerity, an ear for all music and a tongue against all humbug: he's a pretty marvellous chap, but don't tell him I said so.

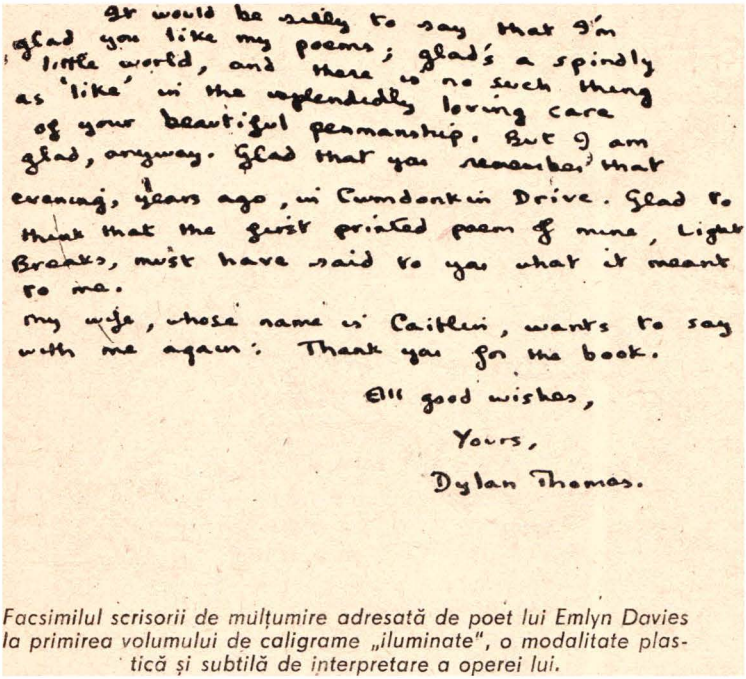
It would be silly to say that I'm
glad you like my poems; glad's a spindly
little world, and there's no such thing
as 'like' in the resplendidly loving care
of your beautiful penmanship. But I am
glad, anyway. Glad that you remember that
evening, years ago, in Cwmdonkin Drive. Glad to
think that the first printed poem of mine, Light
Breaks, must have said to you what it meant
to me.
My wife, whose name is Caitlin, wants to say
with me again: Thank you for the book.
All good wishes,
Yours,
Dylan Thomas.

Facsimilul scrisorii de mulțumire adresată de poet lui Emlyn Davies la primirea volumului de caligrame „iluminate", o modalitate plastică și subtilă de interpretare a operei lui.

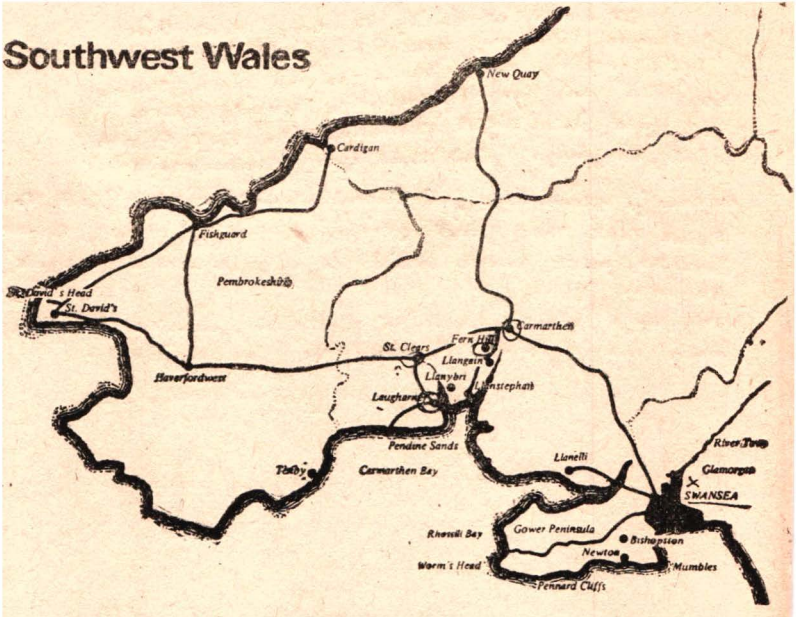

Colțul sud-vestic al Țării Galilor în care e localizată și acțiunea romanului.

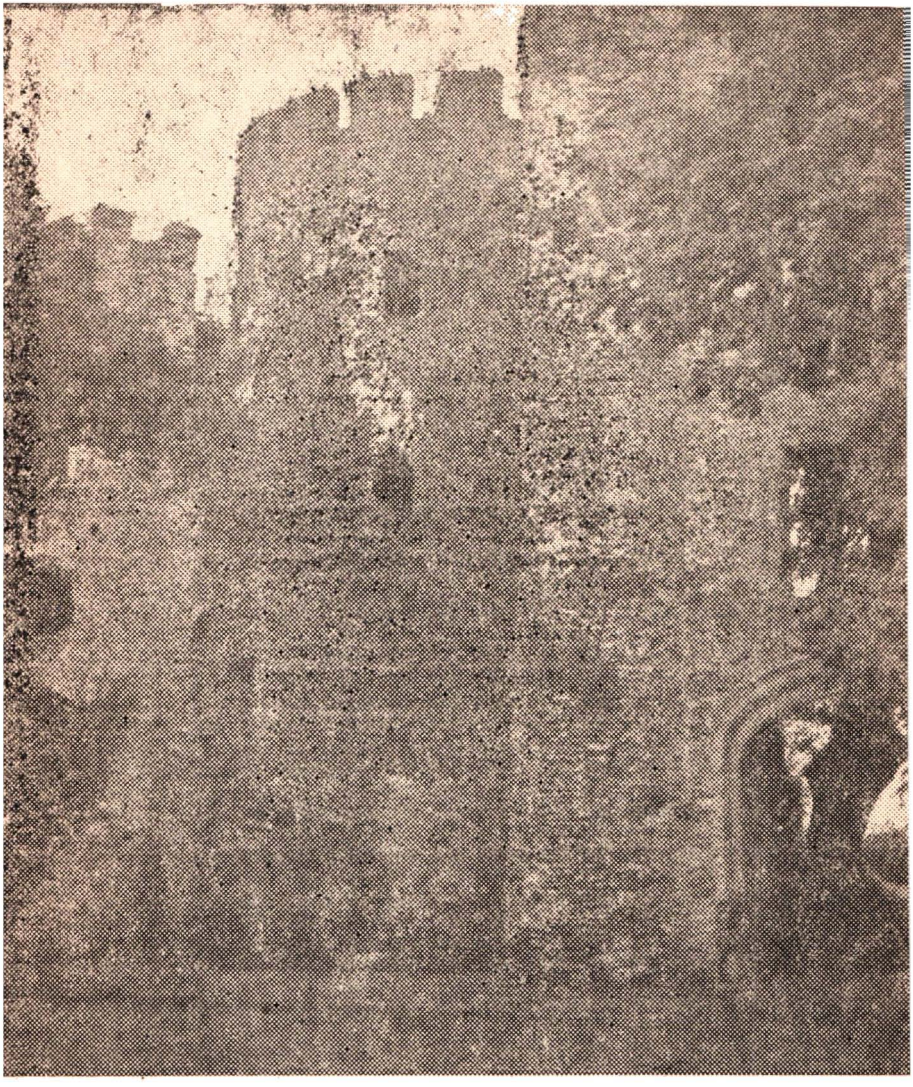

Castelul medieval din Laugharne, ultimul orășel ***de reședință al poetului.***

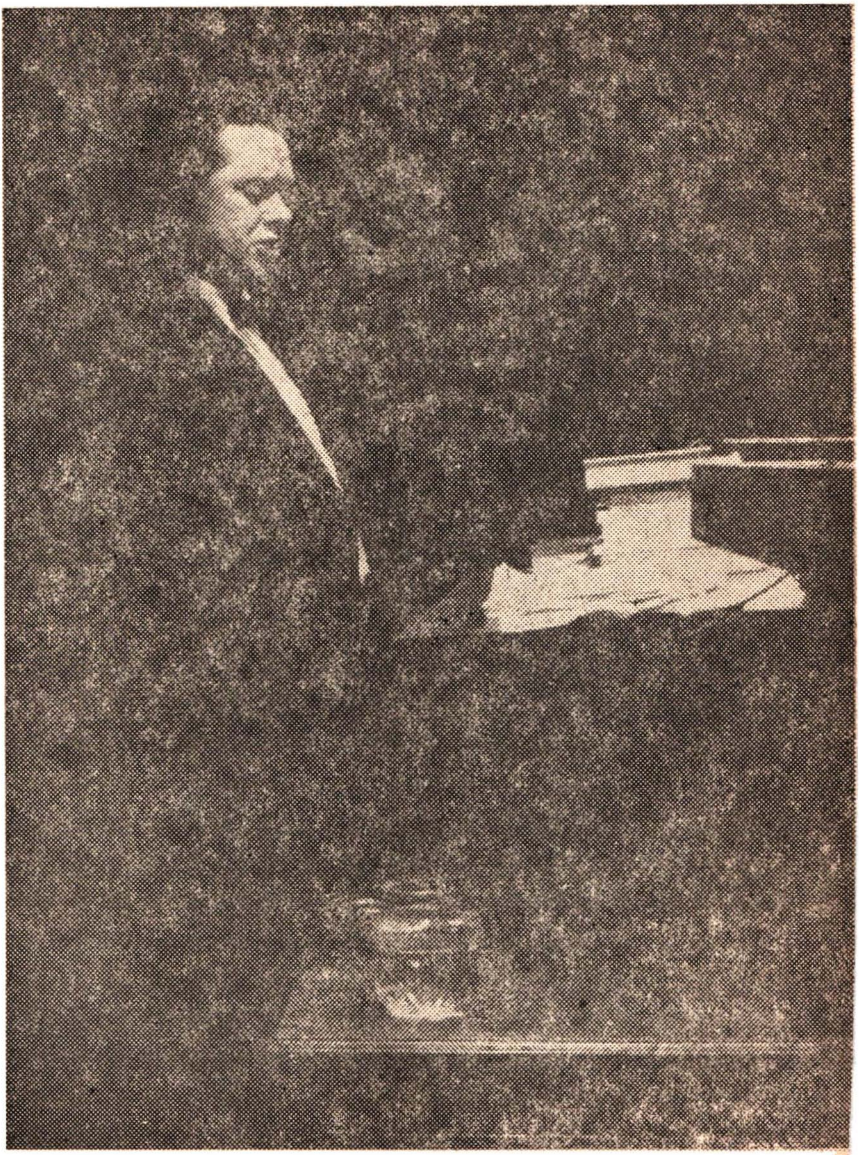

Dylan intr-unul din neuitatele sale recitaluri de poezie.

„Am trăit această emoție o viață întreagă și o cunosc perfect și totuși nu mi-o pot explica"

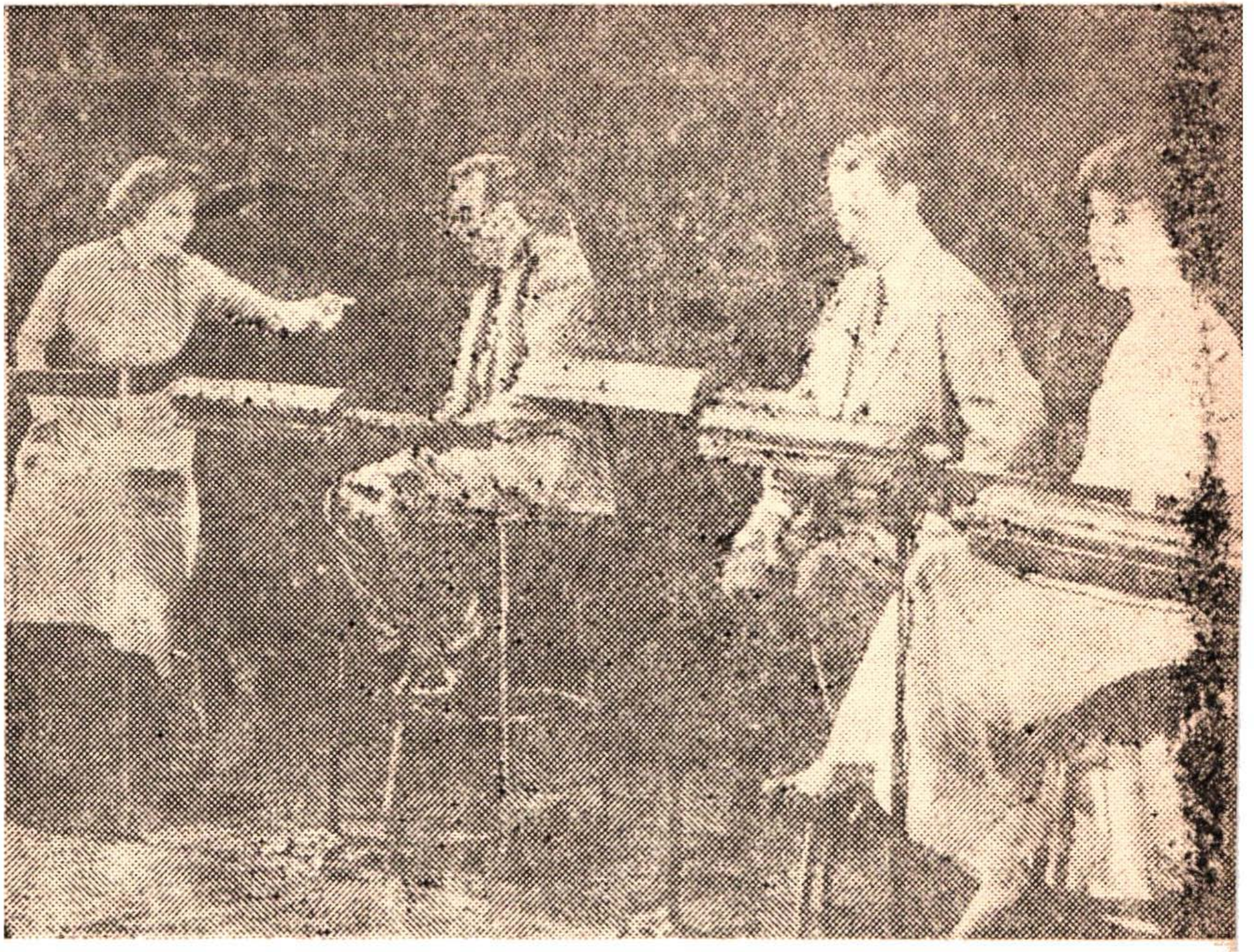

Interpretînd un rol în versiunea radiofonică a piesei sale „La umbra pădurii de lapte".

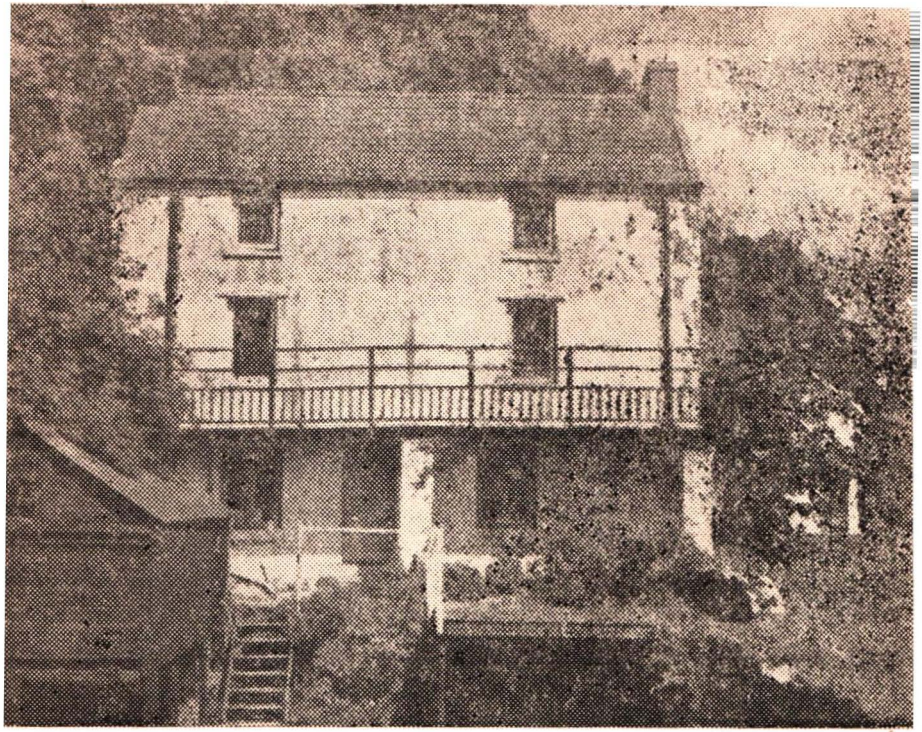

Celebra „Casă a bărcilor" in care a locuit poetul in ultimii ani ai vieţii.

(Traducătorul îi rămîne îndatorat lui Mircea Borcilă pentru materialul documentar pus la dispoziţia sa).

Lector : MANDICI GHEORGHE
Tehnoredactor : IOAN I. IANCU

Bun de tipar : 4.02.1982
Apărut 1982
Coli tipar : 12

Întreprinderea poligrafică „Banat"
Timișoara, Calea Aradului nr. 1
Comanda nr. 203

Lei 10